

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

శుక్రవారము, ఫెబ్రవరి 22, 2008
12 వ శా. స. XIII స. వాల్యూం -- II సంబరు -- 4
శక సంవత్సరము - 1929, ఫాల్గుణ - 3

FRIDAY, THE 22nd FEBRUARY, 2008

12 L.A. XIII S. VOL-- II No. - 4

3 - Phalgun, 1929 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము
పబ్లిక్ గార్డెన్స్
హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రథాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ కె. ఆర్. సురేణ్ రెడ్డి
ఉప సభాపతి	:	డా. (శ్రీమతి) జి. కుతుపాలమ్మ
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ గురువాధ రెడ్డి శ్రీ బి. వేదవ్యాన్ శ్రీ నాదెండ్ల మనోహర శ్రీమతి వి. సునీతా లక్ష్మిరెడ్డి శ్రీ డి.సరేంద్రకుమార్ శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తుళ్జనంద సింగ్
పత్రీక కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. గోపాలకృష్ణయ్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎన్. అంజయ్ శ్రీ డి.శివరావు
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎం. పాండురంగాచార్య శ్రీ పి. సీతారాములు శ్రీ కె.ఎ.నర్సింహరాజు శ్రీ డి. నర్సింహులు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె. సుఖాష్ చంద్రబోసు శ్రీ డి. సత్యనారాయణ శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి శ్రీ ఎన్. జయరాం శ్రీ కె. జగన్నాథరావు శ్రీ మహేంద్ర జహీరుద్దీన్ శ్రీమతి ఎ.సాయిలఙ్కు శ్రీమతి ఎన్.ఎ.జ్యోతి శ్రీ కె. సత్యనారాయణరావు
చీఫ్ ఇపోర్టర్	:	శ్రీమతి టి. సుశీల

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(వస్త్రండవ శాసనసభ)

(పదమూడవ సమావేశము : పదవ రోజు)

శుక్రవారము, ఫిబ్రవరి 22, 2008

సభ ఉ. గం. 8.30 లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో పున్మారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానముల గురించి
2. ప్రకటన
చి.ఆర్.ఎస్. పార్టీ శాసన సభ్యుల సమిత్స్ గురించి
3. సక్షితపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాప సమాధానములు
4. సక్షితపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు - ప్రాతపూర్వక సమాధానములు(అనుబంధము -1)
5. సభా సమక్షము నందు ఉంచబడిన పత్రము
6. సభా సమక్షము నందు పెట్టబడిన పత్రము
7. సంతాప ప్రతిపాదనలు
8. **2008-2009 సంవత్సరానికి వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై సాధారణ చర్చ**
(మూడప రోజు)
9. అసధికార తీర్మానములు

శ్రీ పాటూరు రామయ్య : అధ్యక్షా

“ఎస్.సి.లు, ఎస్.టి.లు, బి.సి.లకు, అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల వారికి జనాభాలో వారి వారి నిష్పత్తికి అనుగుణంగా నిధులను కేటాయించేందుకూ ఎస్.సి.లు, ఎస్.టి.ల విషయంలో చేసిన విధంగా అల్ప సంఖ్యాక వర్గాలకు కూడా ఉప ప్రజాభిక రూపొందించేందుకూ, మహిళల, వికలాంగుల ప్రత్యేక సమస్యలను దృష్టిలో వుంచుకుని ప్రస్తుత బడ్జెటులో వారికి కేటాయింపులను పెంచేందుకూ తక్షణ చర్చలను తీసుకోవాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది. ”

శ్రీ సుస్వం రాజయ్య :

“పృత్తులను పరిరక్షించేందుకు, చేతి పృత్తుల వారి సంక్లేషం కొరకు బడ్జెటులో నిధులను పెంచేందుకూ, వారి ఆర్థికాభివృద్ధికి ప్రణాళికలను రూపొందించేందుకూ, చేతి పృత్తుల వారి సమస్యలను అధ్యయనం చేసేందుకు నిపుణులతో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయుటకూ, ప్రతి కుటుంబానికి గృహాన్ని , 2.5 ఎకరాల మాగాజి భూమి లేదా 5 ఎకరాల మెట్టభూమిని ఇచ్చేందుకూ, పించనులు ఇచ్చేందుకూ, పని పెడ్డు, ఉమ్మడి పెడ్డు నిర్మించేందుకూ, పాపలా పడ్డికి ధుణాలను ఇచ్చేందుకూ, పృత్తులపై విధిస్తున్న పసున్ను రద్దు చేసేందుకూ, ఉచిత బీమా సౌకర్యం కల్పించేందుకూ, ప్రమాదాలలో మరణించిన వారికి రూ. 2.00 లక్షల ఎక్కువేషియా ఇచ్చేందుకూ, వారిపై జరుగుతున్న సామాజిక దాడులను, అత్యావారాలను, సాంఘిక బహిపూరణాలను నిరోధించేందుకూ తక్షణ చర్చలను తీసుకోవాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది. ”

సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానముల గురించి

MR SPEAKER: Adjournment motions have been received quite number today. The first adjournment motion given notice of by Smt Padala Aruna Garu and others regarding problems being faced by women due to shortage of cooking gas and cylinders in the State is disallowed.

The second adjournment motion given notice of by Dr G Vijay Rama Rao Garu and others regarding the need to adopt a resolution for separate Telangana State is disallowed.

The third adjournment motion given notice of Sri Nomula Narsimhaiah Garu and others regarding the abnormal increase of prices of essential commodities and shortage of cooking gas and cylinders causing inconvenience to the people is also disallowed.

The fourth adjournment motion given notice of by Sri Chada Venkat Reddy Garu and others regarding the measures to be taken for regularization of the services of contract employees working in all sectors is disallowed.

The fifth adjournment motion given notice of by Sri Akbaruddin Owaisi Sahab and others regarding the ban to release "Al-Risala" film in Andhra Pradesh State which is against Islam and hurting the sentiments of the Muslims is disallowed.

The sixth adjournment motion given notice of by Sri G. Kishan Reddy Garu regarding provision of budget for providing pension and reservations in education and employment for disabled persons in the State is disallowed.

The seventh adjournment motion given notice of by Sri Komireddi Ramulu Garu regarding the drinking water problem in all villages in Metpally constituency is disallowed.

The eighth and last adjournment motion given notice of by Sri Gummadi Narsaiah Garu regarding the demolition of houses of poor people who are staying for more than 15 years at Muzafer Ahmed Nagar (Miyapur) Village in Sherilingampally-Mandal is also disallowed.

All these issues can be answered in the Budget. Leave it to Budget and continue. We will give it under 344. 344 will be taking up. Earlier, it was 304, now it is 344.

డా.ఎన్ జనార్థన్ రెడ్డి (నాగర్ికర్మాల్): సార్ గ్యాస్ కనెక్షను ఇవ్వడం లేదు. మహిళలు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు.....

డా.జి.విజయరామాపు(ఘనాపూర్): ఈ రోజైనా తెలంగాణాపై ప్రభుత్వాన్ని తీర్మానం ప్రవేశపెట్టమనండి సార్..... ఎన్ని రోజులు పెండింగ్లో పెడతారు సార్? .....

(ఈ దశలో తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి పొర్ట్ సబ్యలు ప్లకార్డులు చేతపట్టుకొని స్టీకర్సోడియం వద్దకు చేరుకుని జై తెలంగాణా..... జై తెలంగాణా.....అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు.)

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు “గ్యాస్ కనెక్షన్ జాడ లేదు - మహిళల కష్టాలకు అంతు లేదు” అని రాసిపును ప్లకార్డులను ప్రదర్శిస్తా తమ స్థానాల వద్ద నిలబడ్డారు)

Mr Speaker: We will take it up under 344. జనార్థన రెడ్డి గారూ, మనం దానిగురిచి 304 క్రింద చర్చించబానికి మొదటి రోజునే నిర్ణయం తీసుకున్నాము. గతంలో 304 ఏధైతే పుండో ఇప్పుడు అది 344 ఐంది. కనుక 344 క్రింద దానిని టేక్ప్ చేధాము.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ (సక్రెక్టీ): నిత్యావసర సరుకుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి సార్.....

శ్రీ చాడా వెంకట రెడ్డి (ఇందుర్తి): సార్, కంట్రాక్ట్ ఉద్యోగుల సర్వీసులు రెగ్యులరైజ్ చేయడం లేదు సార్ ఈ ప్రభుత్వం.....

Mr Speaker: Khan Saab, the Home Minister will have a meeting with you. Then, we will sort it out. Dayakar Rao Garu గ్యాస్ ఇస్యూ రెయిజ్ చేయబానికి మీకు రెండు ఆప్సన్లు పున్నాయి. ఈ రోజు జరిగే బడ్జెట్ డిస్చుప్మెంట్లో మీ పార్టీకి చెందిన దేవేందర్ గాడ్గారే ఫస్ట్ స్పీకర్. అందులో మీ పార్టీ అభిప్రాయాలు చెప్పావచ్చు. ఇక రెండవ ఆప్సన్ 344 క్రింద కూడా దానిని టేక్ప్ చేధాము. అప్పుడు కూడా మీరు మాల్హాడవచ్చు. You have two options. One- 344 can be taken up and the 2nd-You can take in budget. In 344 you can take up. .Please sit down. You have option in budget. దయచేసి కూర్చోండి. Khan Saab, you discuss with Home Minister. I will request the Home Minister to have a meeting with you. It will be sorted out. The Minister will have a meeting with you.

Vijay Rama Rao Garu, the same Issue.

శ్రీ కె.జనార్థన్: అధ్యక్షా, ఈ రోజు సినిమా విడుదలను నిలుపుదల చేసి మనం ఒకసారి సినిమాను చూసిన తరువాత దాని గురించి పరిశీలిస్తాం. We will have a meeting.

(పోడియం వద్దనున్న తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి పార్టీ సభ్యులు “2004 ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ టిఆర్ఎస్ పొత్తు అధికారం కోసమా తెలంగాణా కోసమా” అని నినాదాలు చేయసాగారు)

డా.బి.విజయరామారావు: తెలంగాణాపై తీర్మానం చేయమనండి సార్ గవర్నర్మెంటును..... తెలంగాణ కావాలని గతంలో తమరు కూడా చెప్పారు సార్.....

మిస్టర్ స్పీకర్: మీరు తీర్మానం కావాలంటున్నారు. నేను సభ నడవాలంటున్నాను. సభ నడిచేనమయింటో మీ తీర్మానం గురించి ప్రస్తావించండి..... మీరు దాని గురించి డిమాండ్ పెట్టండి..... నేను నిన్న చెప్పాను..... మొన్నచెప్పాను..... ఈ రోజు కూడా అదే చెబుతున్నాను.

మీరు సభలో చర్చలు జరిగేటట్లు సహకరించి ఆ చర్చల్లో మీరు పాల్గొని మీ డిమాండ్లు ఆ చర్చలో పెట్టండి. Vijay Rama Rao Garu This has become a routine. It is not good. Avail the

opportunity, make use of all this. Try to focus your issues through debate and discussions, not through disruptions

(స్పీకర్ పోడియం వద్దనున్న తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి పార్టీ సభ్యులు “ తెలంగాణా కాంగ్రెస్ మంత్రులు, ఎమ్ముల్చేలు నోరు విప్పాలి”..... ‘జై తెలంగాణా..... జైజై తెలంగాణా’..... అంటూ నినాదాలు చేశారు)

డా. జి.విజయరామారావుః సార్ గతంలో తెలంగాణా కావాలని తమరు కూడా సంతకం పెట్టారు..... పెళ్ళికి పెళ్ళిన బృందంలో తమరు కూడా పున్నారు సార్.....

మిస్టర్ కర్ : మీరు మాటలాడిన విషయాలు రికార్డులపై రావటం లేదు. దాని వల్ల ఉపయోగం పుండదు. ఇదే శాసనసభలో జరిగేచర్చలలో పార్టీసీపీ చేసి మీ డిమాండ్స్ చెప్పమని సేను మొదటి రోజు నుంచీ చెబుతున్నాను. ఈ రోజు కూడా చెబుతున్నాను. మీకు మాటలాడే అవకాశముంది. ఈ రోజు బడ్జెట్పై జరిగే చర్చలో మీరేసెకండ్సీకర్. దేవేందర్ గాడ్ గారు మాటలాడిన తరువాత మీరే మాటలాడతారు. కావాలంటే పది నిమిషాల టైం ఎక్కువ తీసుకొని మీరు ఏమి మాటలాడాలనుకున్నా అప్పుడు మాటలాడండి.

డి.8.40

(గ్యాస్ సబ్సిడీకి దిక్కేది - ఇచ్చిన హామీలకు విలువేది, గ్యాస్ మాటలు కట్టిపెట్టండి - మహిళలకు మేలు తలపే ట్లండి, గ్యాస్ కెష్టఫ్ జాడే లేదు - మహిళల కష్టాలకు అంతే లేదు అని ల్రాసిప్పున్న పేపర్ బ్యాస్టర్సు తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు సభలో ప్రదర్శించారు.)

(2004 ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్-టీఆర్ఎం పొత్తు అధికారం కోసమా, తెలంగాణా కోసమా, అసెంబ్లీలో తెలంగాణాపై తీర్మానం చేయాలి, తెలంగాణా అడిగితే సస్పండ్ చేస్తారా, మంత్రి పదవులు కావాలా, మాత్రభామి కావాలా తేల్పుకోండి, జై తెలంగాణా, జై జై తెలంగాణా - అంటూ పోడియం దగ్గర పున్న టీఆర్ఎం పార్టీ సభ్యులు గట్టిగా నినాదాలు చేస్తున్నారు.)

డా. జి. విజయరామారావు : అధ్యక్ష, ఇది మీరు గతంలో లేవెనెత్తిన అంశమే సార్, మేము కొత్తగా అడగడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సేను కేవలం మిమ్ములను అప్పిలు చేయగలుగుతాను, మీకున్న అవకాశాల గురించి అవగాహన కల్పించగలుగుతాను . దయచేసి ఆ అవకాశాలను వినియోగించుకోమని మనవి చేస్తున్నాను. You avail the opportunity, this is wonderful opportunity.

డా. జి. విజయరామారావు : తెలంగాణాపై ఈ అసెంబ్లీలో తీర్మానం చేయడం ద్వారా మా grievance ను address చేయండి సార్.

MR. SPEAKER : Today's Agenda is very clear. Immediately after Question Hour, మీ అంశమే పుంది. You discuss that. ఏమీ జరగదంటే nothing I can do. Kindly go back to your seats.

డా. జి. విజయరామార్వ : గతంలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన 41 మంది శాసనసభ్యులు తెలంగాణా గురించి అడగేదా సార్? గతంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ లేవనెత్తిన అంశే కదా ఇది .

మిష్టర్ స్పీకర్ : విజయరామార్వగారూ, ఈరోజు శుక్రవారం . Friday is supposed to be the Members' day. ఈరోజు నాన్ అఫీషియల్ రెజల్యూషన్లో కొన్ని మూవ్ అయి పున్నాయి. వాటిల్లో మాటల్లు డండి. If you are a particular insistent on a Resolution, you can always move your own Resolution. మీకు ఆ ప్రావిజను పుంది. Nobody is stopping you. ఈ సభలో ఆ రెజల్యూషన్ గతంలో కూడా మూవ్ అయింది. Non-official Resolution has been moved. You avail that opportunity

డా. జి. విజయరామార్వ : గతంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ కూడా ఈ అంశాన్ని లేవనెత్తింది, మీరు కూడా ఆవిధంగా అడిగిన వారిలో పున్నారు సార్.

MR. SPEAKER : Today is your day, you have an opportunity, avail it.

డా. జి. విజయరామార్వ : మీరు మా రక్షణకు రావాలి సార్ , ఆనాడు సంతకాలు చేసిన వ్యక్తిగా మీరు మారక్షణకు రావాలి , మీరు కూడా ఈ అంశాన్ని గతంలో లేవనెత్తారు సార్.

మిష్టర్ స్పీకర్ : విజయరామార్వగారూ, నేను మీ రక్షణకు వస్తున్నాను, ఈ సభలో మీకు ఏన్ అవకాశాలున్నాయో అవగాహన కలుగజేస్తున్నాను. you have to avail . When can I come to your rescue? when you respond to my suggestions , నేను ఇచ్చిన సలహాలలో ఏదో ఒకటి మీరు పాటిస్తే కదా . You can move a Non-official Resolution, nobody is stopping you. Kindly think about it. Friday is a day where you have an option to move a Non-official Resolution. Use it, avail it. Already we lost 15 minutes.

(పోడియం దగ్గర పున్న టిఆర్ఎం పార్టీ సభ్యులు - తెలంగాణా కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యెల్లారా నోరు విప్పండి, తెలంగాణా కాంగ్రెస్ మంత్రుల్లారా నోరు విప్పండి, తెలంగాణా అంటే టెర్రిటరీస్టులంటారా, తెలంగాణాలో అసెంబ్లీపై తీర్మానం చేయాలి - అంటూ గట్టిగా నినాదాలు చేశారు.)

మిష్టర్ స్పీకర్ : ప్రోద్ధున నేను వచ్చి ఇక్కడ కూర్చోగానే రోజుా similar appeal. This is not good, let us move on with the Agenda. మీరు ఇచ్చిన ఎజెండానే కదా ఇది ! ముందు ప్రశ్నోత్తరాలు కానిపుండి, తర్వాత బడ్డెట్లైపై చర్చ పుంటుంది. బడ్డెట్లలో you can avail your opportunity.

డా. జి. విజయరామార్వ : గతంలో మీరు అడిగిన అంశే కదా సార్ ఇది, మీరు లేవనెత్తిన అంశే కదా సార్ . మీరు థిల్డీకి తీసుకెళ్లిన అంశే కదా సార్ . గతంలో మీరు డిమాండ్ చేసిన అంశే కదా సార్. ఆనాడు మీరు కూడా సంతకం చేశారు సార్.

MR. SPEAKER : Well, I tried my best. Let us sort it out. Now, the House is adjourned for 15 minutes.

(The House, then adjourned at 8.45 a.m. for 15 minutes.)

(The House re-assembled at 9.03 a.m., with Hon'ble Speaker in the Chair)

(టిఆర్ఎస్ సభ్యులు జై తెలంగాణా జై జై తెలంగాణా, తెలంగాణా అడిగితే సస్పెండ్ చేస్తారా అని పోడియం వద్ద నినాదాలు చేస్తూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

MR.SPEAKER: Question Hour will be continued. Now first Question. I request the Hon'ble Members near the Podium to go back to their seats)

DR. G.VIJAYARAMA RAO: We demand resolution Sir. There is no change in our demand.

(టిఆర్ఎస్ సభ్యులు 2004 ఎన్వికలలో కాంగ్రెసు, టిఆర్ఎస్ పొత్తు అధికారం కోసమా, తెలంగాణా కోసమా అని పోడియం వద్ద నినాదాలు చేస్తూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్: మీరు సభలో ఉండి మాట్లాడండి. In spite of my appeal you say that there is no change in your stand. Then there is no option. We have appealed to you, but you refused. Do you want to continue with your attitude in spite of my appeal?

(డా.ఎ . చంద్రశేఖర్, శ్రీ ఇ.రవీందర్ రెడ్డి పోడియం వద్ద పడుకొని నిరసన తెలిపారు.)

Kindly understand. You participate in the demand. You put forward your views. This is an opportunity for you. Whatever your demand is, kindly put forward during discussion, not through disruption.

(టిఆర్ఎస్ సభ్యులు 2004 ఎన్వికలలో కాంగ్రెసు, టిఆర్ఎస్ పొత్తు అధికారం కోసమా, తెలంగాణా కోసమా అని పోడియం వద్ద నినాదాలు చేస్తూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

Please go back to your seats. Minister Garu, well, the House has no option but to name the Hon'ble Members. Minister Garu, please move the motion.

(టిఆర్ఎస్ సభ్యులు తెలంగాణా అడిగితే ఆంధ్ర మంత్రితో సస్పెండ్ చేయిస్తారా అని నినాదాలు చేస్తూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

శ్రీ థర్మాస్ ప్రసాదరావుః అధ్యక్షా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అనేక వర్గాలకు సంబంధించిన ప్రజల సమస్యలను ప్రస్తావించడానికి సభలో ఉండే సభ్యులు సమాచారం రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పుడు ప్రతి రోజు సభా సమయం వ్యధా కావడం సభ్యులకు చాలా అందోళన కలిగిస్తుంది. ఇది ప్రజలకు అవసరమైన సమాచారాన్ని అందించడంలో అడ్డుకోవడం తప్ప ఇంకోకటి కాదని భావిస్తూ, ఇటువంటి పరిస్థితికి దారి తీయడానికి కారణమైన టిఆర్ఎస్ సభ్యులు విరమించుకోవాలని పదే పదే విజ్ఞప్తి చేసినా సభను అడ్డుకుంటున్నారు. అందుచేత ఇది మాకు ఇష్టం లేకపోయినా రాష్ట్ర ప్రజలందరి ప్రయోజనాల కోసం సభలో చేస్తున్న ప్రయత్నానికి విఫూతం కలగకుండా ఉండడం కోసం ఈ తీర్మానం .

ప్రకటన
ఎ.ఎస్. పార్టీ శాసన సభ్యుల సమ్మాన గురించి

Sir, I beg to move:

"That under sub-rule (2) of rule 340 of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, the following members named by the Hon'ble Speaker be suspended from the service of the House for two days, i.e., 22nd and 25th February, 2008.

Sri A.Chandrasekhar
Sri V.Laxmikantha Rao
Sri K.Nagesh
Sri N.Narsimha Reddy
Smt. M.Padma Devender Reddy
Sri E.Rajender
Sri E.Ravindra Reddy
Sri G.Vijayarama Rao
Sri T.Harish Rao"

MR.SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That under sub-rule (2) of rule 340 of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, the following members named by the Hon'ble Speaker be suspended from the service of the House for two days, i.e., 22nd and 25th February, 2008.

Sri A.Chandrasekhar
Sri V.Laxmikantha Rao
Sri K.Nagesh
Sri N.Narsimha Reddy
Smt. M.Padma Devender Reddy
Sri E.Rajender
Sri E.Ravindra Reddy
Sri G.Vijayarama Rao
Sri T.Harish Rao"

(Pause)

The motion was adopted and the Members named were suspended from the service of the House for two days on 22nd and 25th February, 2008.

మిస్టర్ స్పీకర్: గారవ సభ్యులు దయచేసి ప్లైజ్ లీవ్ ది హాస్. Members who have been suspended, kindly leave the House.

(Marshals entered the House and took the Members out of the House)

ఉ.9.10

శ్రీ చాదా వెంకటరెడ్డి: అధ్యక్ష, వంట గ్యాస్ కు సంబంధించి గవర్నమెంట్ హాస్ ఇచ్చింది.

మిన్సర్ స్పీకర్: మిగతా అడ్జర్న్మెంట్ మోషన్ పైన బడ్జెట్ పైన మాటల్డ్ డేటపుడు చెప్పండి. వంట గ్యాస్ పైన, కాంట్రాక్ట్ లేబర్ పైన, ఇప్పు ఏదైనా సరే మీకు మాటల్డ్ డడానికి స్టోప్ ఉంటుంది.

(అంతరాయం)

ఇప్పుటికే నలభై అయిదు నిమిషాలు అయ్యాంది. వెంకట్ రెడ్డి గారికి మరియు ఇతర సి.పి.ఐ సభ్యులకి నా అపీల్ ఏమిటంటే, మీరిచ్చిన అడ్జర్న్మెంట్ మోషన్పై మీకు మాటల్డ్ డడానికి స్టోప్ ఉంది.

(అంతరాయం)

You are all aware. పరిస్థితులు ఏ విధంగా ఉన్నాయో మీరు చూస్తున్నారు. ఈ విధంగా చేస్తే nothing will going on record.

(అంతరాయం)

కిషన్ రెడ్డి గారు! మీరు హక్కుల గురించి మాటల్డ్ డడారేంటి? మీకు మాక్షిమమ్ ఆఫర్ట్ బ్యానిటీస్ ఇచ్చాము. మీరు రికార్డ్లో చూడండి. గపర్సర్ ప్రసంగం పై మీరు నలభై నిమిషాలు మాటల్డ్ డారు. సమస్య పరిశ్చారం కాకపోతే మీరు ఆవేదన చెందండి.

(అంతరాయం)

మీరు అడ్జర్న్మెంట్ మోషన్పై ఇచ్చారు. గత పది రోజుల నుండి అడ్జర్న్మెంట్ మోషన్పై వస్తున్నాయి. Each and every adjournment motion has been addressed. కొన్ని స్టోప్మెంట్ రూపంగా, కొన్ని రూల్. 344 క్రింద చర్చించడానికి రెడ్డిగా ఉన్నాయి. మీకు స్టోప్ చూపించాను. Same thing for Kishan Reddy garu also. మీరు బడ్జెట్ పైన మాటల్డ్ డేటపుడు అడగండి. మీరు ఆ సబ్జెక్ట్ ఇంపార్ట్ అనుకున్నపుడు బడ్జెట్ పైన మాటల్డ్ డేటపుడు లేవనెత్తుండి. మినిసర్ గారు రిపై ఇస్తారు. ఈ అప్పన్ అన్ని ఎగ్జప్ట్ కాలేదు కదా! సభలో చర్చల ద్వారా సమస్యలు పరిశ్చారం అపుతాయి. సభలో చర్చించాలి.

(అంతరాయం)

What is that you want to say? నేను చెప్పిన ఇప్పు పై మళ్ళీ చర్చా? సభాపతి, సభ ముందుకు నడిపించడానికి సూచనలు చేస్తారు. నేను చెప్పిన అంశం పైన చర్చ అంటే ఎట్లా? మీరు లేవనెత్తిన అంశాల పై చర్చించాలని చెబుతున్నాను. దానికి పరిమితం కావాలి. We will leave it here.

(అంతరాయం)

వెంకట రెడ్డి గారు! అడ్జర్న్మెంట్ మోషన్ మేము ఇచ్చాము, దాని పై రెండు నిమిషాలు మాటల్డ్ డడారు అప్పుడు లేవనెత్తుండి. మళ్ళీ గపర్సమెంట్ జవాబు చెప్పాలి. ఈ విధంగా అయితే హౌస్ ముందుకు వెళ్లదు. మీరు బడ్జెట్లో మాటల్డ్ డండి. ఆ తరువాత గపర్సమెంట్ రిపై వినండి. తరువాత మీరు యాక్షన్ తీసుకోండి.

You are all senior Members. నేను పదే పదే చెబుతున్నాను. ఈరోజు బడ్జెట్ పైన మీరందరూ మాటల్డ్ డడారు. అప్పుడు లేవనెత్తుండి. Avail that opportunity. మీ బాధ్యత ఏమిటంటే, సభ ముందు సబ్జెక్ట్ ని తీసుకురావడం. పరిశ్చారం చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. వారిని ఒప్పిస్తారా, మెప్పిస్తారా, ఉద్యమిస్తారా అనేది మీ పైన ఉంటుంది. That is the way the House has to function. Kindly leave the matter here.

(అంతరాయం)

వెంకటరెడ్డి గారు! దయచేసి వినాలి. మనకు రూల్స్, రెగ్యులేషన్స్ ఉన్నాయి. ఈ సభ సరిగ్గా నడవడానికి విలు లేకుండా పోతుందని మీకు అనిపిస్తే పాయింట్ అఫ్ ఆర్డర్ అని మీరు రూల్ చూపించండి. లేదూ అంటే కౌర్ అండ్ పెక్టర్ ఉంది. ఇప్పుడు పక్కన పెట్టాము. చాలా పార్టీలున్నాయి కాబట్టి ఆ స్వార్థితో సడివించే ప్రయత్నాలలో ఉన్నాము. Kindly understand the limitations. In spite of the limitations, we are trying to accommodate every one. దానిని మీరు అప్రీపియేబ్ చెయ్యాలి. Please, kindly understand it. మళ్ళీ ఉ. 9.30 గంటలకి సింగిల్ సప్లైమెంటరీన్ అంచారు. మళ్ళీ అప్పుడు కూడా మాకు అవకాశం రాలేదు, మాకు అవకాశం రాలేదని మీరు అంచారు. This is not done.

(అంతరాయం)

As far as legislative matters are concerned, I can come to your rescue but in respect of administrative matters, the Government has to react.

(అంతరాయం)

వెంకటరెడ్డి గారు! మీరు నా ఛాంబర్స్‌లో కలవండి నేను చెబుతున్నాను.

సక్షాత్పు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాం సమాధానములు క్లబ్లు, పబ్లిక్ అసభ్యకర సృత్యాలు

ప్రశ్న నెం. 81(8827)

శ్రీ డి. మాణిక్ వరప్రసాదరావు(తాడికొండ) - గౌరవనీయులైన హోం శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. రాష్ట్రంలో పీకెండ్ పార్టీల పేరిట క్లబ్లు, పబ్లిక్ అశీల సృత్యాలను ప్రోత్సహిస్తున్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టి వచ్చిందా?
- అ. అయితే, అట్టి ధోరణులను నివారించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్న చర్య ఏమిటి?

హోం శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. జానారెడ్డి)

- అ. లేదండీ. బుక్ చేసిన కేసుల వివరాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

సంవత్సరం	ప్రాదరాబాదు	స్ట్రోబరాబాదు
----------	-------------	---------------

2005	---	3
2006	3	----
2007	2	----

ఆ. ప్రభుత్వం అట్టి ధోరణులను నివారించడానికి తీసుకొంటున్న చర్యలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

1. హైకోర్టు ఉత్తరును ప్రకారం అళ్లిల నృత్యాలను నిషేధించడమయింది.
2. ఎక్స్‌పోచ్, ఎంసిపోచ్, పోలీసు లైసెన్సు పోలీసు లైసెన్సు రెస్యూవర్టో బార్లు, పబ్లెరిజీప్రైవేట్ తప్పని సరి చేయడమయింది.
3. బార్ల నిర్వహణా సమయాలను పోలీసులు నిర్దయిస్తారు.
4. బార్లు మూసి వేసే సమయంలో పెట్రోలింగును తీవ్రతరం చేయడం ద్వారా రాత్రి వేళ పెట్రోలింగు పై తగిన జాగ్రత్తలను తీసుకోవడమయింది.

శ్రీ డి. మాణిక్య వరపూదరావు: అధ్యక్ష, హోంమినిస్టర్ గారి సమాధానం చూస్తే చాలా బాధాకరంగా ఉంది. ఈ అళ్లిల నృత్యాల సంస్కృతి ఎంత విశ్వంభలంగా ఉందో రోజూ పత్రికలలో చూస్తే అర్థం అవుతుంది. యువతను ఏ విధంగా పీడిస్తుందో మనకు అర్థం అవుతుంది. యువత అంతా పాడైపోతున్నారు. గ్రామిణ ప్రాంతాలలో చిన్న చిన్న అళ్లిల నృత్యాలు చేసే వారి మీద పోలీసులు దాడి చేస్తున్నారు. పట్టణాలలో క్లబ్బులలో, పబ్లెర్లో, ద్వాన్స్ పార్టీలలో విశ్వంభలంగా సెక్స్ కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. వాటిని కళ్లుండి చూస్తూ ఊరుకుంటున్నామా? ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది?

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అనేక కార్యక్రమాల ద్వారా రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధిపరుస్తున్నారు. అభివృద్ధితోబాటు మన సంస్కృతిని, సమాజాన్ని కాపాడుకోవలసిన బాధ్యత మన మీద ఉంది. పట్టణాలలో మన సంస్కృతి పాడైపోతుంది. పోలీస్ యంత్రాగం చాలా ఫ్రైంగా వ్యసుహరించాలి. దీనికి సంబంధించిన స్వేచ్ఛలు తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. మొన్న అయిపో హత్య దరిగింది. చాలా దుర్మార్గమైన సంఘటన. ఇలాంటి సంఘటనలకు కారణాలు ఏమిటి? విశ్వంభల సంస్కృతిని ప్రోత్సహించడం వల్ల ఇలాంటిని జరుగుతున్నాయి. సమాజంలో జరిగే అనేక అసర్థాలకు ఇలాంటి సంస్కృతి కారణం. దీనికి చట్టపరమైన చర్యలు ఏమిటి? పోలీస్ యంత్రాగం ఏ విధంగా ప్రోవెర్ అవుతారు అనే విషయాల పై హోం మినిస్టర్ గారు రిపై ఇవ్వాలని అడుగుతున్నాను.

డా.ఎన్. జనార్థన్‌రిడ్డి: అధ్యక్ష, హైదరాబాద్, విశాఖపట్టం, విజయవాడ సగరాల్లో పాశ్చాత్య సంస్కృతి వచ్చింది. చాలా ఫోరంగా ఉంది. అర్థరాత్రి ఒంటి గంట, రెండు గంటల వరకూ క్లబ్బులు తెరిచే ఉంటున్నాయి. దీనిని ప్రభుత్వం అరికట్టవలసిన అవసరం ఉంది. యువత పెడవో పట్టకుండా వారిని సన్మార్గంలో పెట్టడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. గతంలో ఇదే హోస్టలో కంట్రీ క్లబ్ గురించి చర్చించుకున్నాము. అది హోంమినిస్టర్ గారు పెళ్లే తోపలనే ఉంది. ప్రతి జిల్లాలో ఒక రూం ఒక టేబుల్, పెట్టి లక్ష్మాది రూపొయలు అవాయకుల సుండి దోషించేస్తున్నారు. క్లబ్బుల నియంత్రణకు ప్రభుత్వం ఏ విధమైన చర్య తీసుకుంటుంది? హోంమినిస్టర్ గారు క్లబ్బులను నిజిట్ చెయ్యమని కోరుతున్నాను.

ఉ.9-20

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్య: అధ్యక్ష, నేను తమరిద్వారా హోం మంత్రిగారిని అడుగుతున్న విషయం చాలా ప్రధానమైనది. ఇది మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందో, లేదో నాకు తెలియదు. ఈ విషయాన్ని అన్ని వార్తాపత్రికలు, వార్తా ఛానళ్ల బయటమైటాయి. మన సభలోని కొంత మంది సభ్యులు ప్స్ట్రీ సందర్భంగా అళ్లిలమైన నృత్య కార్యక్రమాలు జరిపిస్తుంటే, పోలీసులు ఏమి చేయలేని నిష్పాయ పరిస్థితిలో ఉన్నారని

మీడియాలో నుప్పంగా వచ్చింది. అనలు అటువంటి సంఘటన ఏమైనా జరిగినట్లు హోం మంత్రిగారి నోటీసుకు వచ్చిందా? లేదా? శాసనసభ్యుల ప్రపంచాన్నల వైతిక విలువల కమిటీ ఉంది కావున శాసనసభ్యులు ఇటువంటి కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం ఎంతవరకు సబబు. గతంలో రాజల కాలంలో సభలో స్వత్యాలు చేయించినట్లుగా ఇప్పుడు చేయిస్తే ఈ సభకు ఏమి విలువ ఉంటుంది? మీరు శాసనసభ్యులను హస్టస్కు వెళ్లి నిదించి, విద్యార్థుల కష్టాలు సుఖాలు తెలుసుకోవాలని చెబుతున్నారు. అందుకు చాలా సంతోషం. కానీ సభ్యులు ఈ విధంగా ప్రపర్తించడాన్ని సీరియస్సిగా తీసుకోండి. రాష్ట్రంలో సేరాలు ఎక్కువ జరగడానికి వైన్ షాపులకు ఎక్కుడికక్కడ రూములకు అనుమతులిచ్చి ఎరువ్వుడ పడితే అక్కడ తాగడానికి అనుతించడం పలనే జరుగుతున్నాయి. పోలీసులు కూడా ప్రభుత్వం ఇచ్చే జీతం రాళ్ల సరిపోక ఏదో నాలుగు రాళ్ల వెనకేసుకోవాలనే ఉధ్వేశుంతే వారు కూడా ఈ వ్యవహారాలను చూసే, చూడనట్లు వెళుతున్నారు. ఈ విషయాన్ని పరిశీలించి, చర్యలు తీసుకొన్నచో సేరాల సంఖ్య తగ్గుతుందని తెలియజేస్తూ, ఈ విషయంలో తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా హోంమంత్రిగారిని మీద్వారా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జి.కిపణ్ణరెడ్డి(హిమాయత్తినగర్): అధ్యక్షా, గతంలో వచ్చిన సినిమాలలో డ్యూస్సరు ఏదో ఒక పాట మీద స్వత్యం చేసేది. తరువాత ఇప్పుడు కథానాయికలు డ్యూస్సర్లు లాగా దుస్తులు ఉండే లేనట్లు అసభ్యంగా స్వత్యం చేస్తున్నందువల్ల, ఆ దృశ్యాలు యువత మీద చాలా ప్రభావం చూపిస్తున్నాయి. సినిమాలకు వెళ్లకుండా, ఇంట్లో కూర్చుని టీవీ చూస్తున్నా అదే దృశ్యాలు రిపీట అపుతున్నాయి. దీనితో కుటుంబ వ్యవస్థ పూర్తిగా పతనం కావడం, యువత చెడుమార్గాన పట్టడం, దానితో యువతలో పొళ్ళాత్య సంస్కృతి పెరుగుతోంది. ప్రౌదరాబాదులో క్లబ్సులు, పబ్సుల సంస్కృతి పెరిగింది. కొంత మంది వ్యక్తులు క్లబ్సులు, పబ్సుల పెరిట అల్సీల స్వత్యాలు నిర్వహిస్తున్నట్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా అంటే లేదు అంటూ, కన్ని కేసులు బుక్ చేసినట్లు హోంమంత్రిగారు చెప్పారు. రాష్ట్రంలో మరీ ముఖ్యంగా ప్రౌదరాబాదు నగరంలో ఆధునిక యువత పబ్సులకు వెళ్లకపోతే వారి స్థాయి తగ్గినట్లు భావిస్తున్నారు. కావున ఈ పబ్సుల సంస్కృతిని పూర్తిగా అణాచివేసి, భారతీయ సంస్కృతిని పరిరక్షించవలసిన అవసరముందని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.కళా వెంకటరావు(వనుకూరు): అధ్యక్షా, ఈ మధ్య నగరాల్లో పట్టణాల్లో క్లబ్సులు, పబ్సుల సంస్కృతి పెరిగింది. నేను రోజూ అయిదు పేపర్లు చదువుతాను. ఆ పత్రిక పేరు చెప్పసు గానీ పబ్సులకు వెళ్లివారిని వయసులవారీగా చూపిస్తున్నారు. వలణా పబ్లో పరిష్కారి ఈ విధంగా ఉందని చూపిస్తున్నారు. ఆ విషయాల గురించి తోటి సభ్యులు కూడా చెప్పారు. కానీ మంత్రిగారు ఏమి చెబుతున్నారంటే ప్రౌకోర్చు ఉత్తర్వుల ప్రకారం చర్యలు తీసుకుంటున్నామని చెప్పారు. పబ్సులకు ప్రభుత్వం లైసెన్స్ ఇచ్చిందా, లేదా? చట్టం తన పని తాను చేసుకోవడానికి ప్రౌకోర్చు చెప్పాలిన పనిలేదు. క్లబ్సులు, పబ్సుల గురించి సభ్యులలోనూ, ప్రజలలోనూ, యువత తల్లితండ్రులలోనూ అందోళన ఉంది కావున ఈ విషయాలన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకుంటుందా? మంత్రిగారు చెప్పినట్లు ప్రౌకోర్చు ఉత్తర్వులు వచ్చిన తరువాత ఏ ఏ జిల్లాలో ఎన్ని కేసులు నమోదు చేశారు? లైసెన్స్ ఇచ్చిన పబ్సులు, క్లబ్సులు జిల్లాల్లో ఎన్ని ఉన్నాయి? వీటి వివరాలు తెలియాలు తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం ఇటువంటి కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్న పెద్దలను విచచిపెట్టి, రికార్డు డ్యూస్సు చేసుకొని జీవనం సాగించే వారిమీద దాడులు చేసున్నారు. వారు బతుకును అల్లరిపెట్టి, పెద్ద మనములు నిర్వహిస్తున్న క్లబ్సులను మూసిపేయకపోవడం ఏమాత్రం హార్టించలేని విషయం కాబట్టి ప్రభుత్వం గట్టిగా చర్యలు తీసుకొంటుందా అని నేను మీద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ చాడ వెంకటరెడ్డిః అధ్యక్షా, నేను క్లబ్బుల గురించి విన్నాను, పబ్బుల వదం నాకు కొత్తగా అనిపిస్తుంది. ఆ పదాన్ని నేనెపుడూ వినలేదు. పబ్బుల్లో ఏమి నడుస్తుందో, నాకు తెలియదు కావున తెలుసుకోవాలని అనుకుంటున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్: మీ వయసు పబ్బులకు వెళ్లేది కాదు.

(సభలో నవ్వలు)

శ్రీ చాడ వెంకటరెడ్డిఃప్రభుత్వం తరపున మంత్రిగారి సమాధానంలో అళ్లిల సృత్యాలను ప్రోత్సహించడంలేదు అన్నారు. హైకోర్సు ఉత్తర్వుల్నేరకు కేసులు బుక్ చేస్తున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. హైకోర్సు ఉత్తర్వులు లేకపోతే ప్రభుత్వం చర్చలు తీసుకునే పరిస్థితి లేదా అని అడుగుతున్నాను. రాష్ట్రంలో మద్యం ఏరులై పారుతుంది. ఎక్కడ పడితే అక్కడ రోడ్లుమీద నిలుచుని మద్యం తాగుతున్నారు. అటువంటి చేట్ల పరిస్థితి చాలా గందరగోళంగా ఉంది. పోలీసులు ప్రేక్షక పాత వహిస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని సీరియస్గా తీసుకొని ఇటువంటి విషయాలను కంట్రోల్ చేయవలసిన అవసరముంది. పరిస్థితి ఇలానే ఉంటే లా అంద్ ఆర్డర్ దెబ్బతింటుంది. అళ్లిల సృత్యాలు మన సంస్కృతి, సాంప్రదాయాలను మంటగలిపే పరిస్థితి వస్తుంది కాబట్టి మన నాగరికతను దెబ్బ వాటిల్లే పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి ఈ విషయాన్ని సీరియస్గా తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో మహిళా సంఘాలు కూడా ఉద్యమిస్తున్నాయి కావున ప్రభుత్వం కలిన చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.జొనారెడ్డిః అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు శ్రీ కిషన్‌రెడ్డిగారు ఒక విషయాన్ని గమనించాలి. అళ్లిల సృత్యాలను ఎవరు ప్రోత్సహిస్తున్నారని సభ్యులు అడిగారు. అళ్లిల సృత్యాలను ఎవరైనా సభ్యులు ప్రోత్సహిస్తున్న విషయం మా దృష్టికి రాలేదు. కానీ అటువంటి సంఘటనలు జరిగినట్లు మా దృష్టికి వచ్చిన వెంటనే పోలీసులు దాడి చేయడం, అటువంటి సంఘటనలకు బాధ్యతైనవారిపై కేసులు బుక్ చేయడం జరిగిందని నేను సభకు తెలియజేశాను. ఆ తరువాత శ్రీ నోముల నర్సింహారూ మాట్లాడుతూ ఎవరో కొంత మంది గౌరవ పెద్దలు అళ్లిల సృత్యాలు చేయించడం గురించి ప్రశ్నించారు. అటువంటివి ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదని చెప్పాను. ప్రభుత్వ దృష్టికి వస్తే తప్పనిసరిగా చర్య తీసుకుంటాం.

(పేపర్లలో, టీవీల్లో వచ్చిందని శ్రీ నోముల నర్సింహార్య అన్నారు)

పేపర్లలో వచ్చినా కూడా తగిన సమాచారం లభించకపోవచ్చు. మీదగ్గర ఉన్న ఆధారాలు అందజేస్తే బాధ్యతాపై తగిన చర్య తీసుకుంటాం. శ్రీ జనార్థనరెడ్డిగారు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం లేదు. వారు ప్రస్తావించిన విషయం అబ్బేన్ (అళ్లిత). వారు అడిగిన ఉద్దేశాన్ని నేను గమనించాను. ఆ విషయంలో తప్పకుండా నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా వ్యవహరించే విధానం మా దృష్టికి వస్తే తప్పనిసరిగా చర్య తీసుకుంటాం. వారు ఏదైనా సమాచారం అందజేసినచో తగిన విధంగా చర్యలు తీసుకోడానికి ఏర్పాటు జరుగుతుంది. మీ సమాచారం కోసం మేం పేచి ఉండవని, మాకు సమాచారం అందిన వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

కాని మేము మీరు అడిగిసటువంటి పరిస్థితులలో స్ఫురించి మేము మా సమాచారం ద్వారా లేదా మా నిఘూ ద్వారా లేక మా పోలీసింగ్ ద్వారా విషయాలను సేకరిస్తాము, చర్యలు తీసుకుంటాము. ఆ తరువాత మన వెంకట రెడ్డి గారు ఈ పబ్జ్ విషయమై మాటల్లాడుతూ ఇదంతా చేసినారు అన్నారు. గౌరవసభ్యులు ఇక్కడ ఒక విషయం గమనించాలి. ఏది ఏమైనా ఇది వరపుసాదరావు గారు మరియు అందరి యొక్క ఉద్దేశము ఏమంటే అల్లిల సృత్యాలు జరగకూడదు, ఆ విధంగా జరగడం ఈ సంస్పృతి అంటే మన భారతీయ సంస్పృతికి సరైంది కాదు, మన యువకులు చెడిపోకూడదు, సమాజం సక్రమంగా వుండాలనేది వారి అందోళన, ఆవేదన. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందా లేదా అనేది వారి అనుమాసం. ఇందులో అనుమానించవలసిన అవసరం లేదు. మీరు ఏదైతి వెలిబుచ్చారో ప్రభుత్వం దానితో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తూ, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం చాలా గట్టి చర్యలు తీసుకోనుంది. అందుకే మీరు ఒకసారి గమనిస్తే మూడు సంవత్సరాలలో కేవలం 6,7,8 కేసులు మాత్రమే హైదరాబాద్, సైబరాబాద్ లలో బుక్ అయినని.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షు, ఈ విషయంలో మీరందరూ ఒకటి గమనించాలి. 2005వ సంవత్సరంలో ఆర్పెష్ట్ సృత్యం చేయడానికి అవకాశం ఇష్టవలసిందిగా చాలా మంది కోర్టుకు వెళ్లారు. 30,40 కేసులను ప్రభుత్వం పైన వేస్తే ప్రభుత్వం దానిని సీరియస్‌గా తీసుకొని హైకోర్టు పరకూ వెళ్లింది. ఆ మధ్య కాలంలో కోర్టు ఆర్డర్స్ ద్వారా 30,40 బార్లు, రెస్టారెంట్లలో, పబ్లులో ఈ కార్బుమాలు జరిగాయి. కాని ప్రభుత్వం చాలా ఫ్రీంజెంట్‌గా తీసుకున్నటువంటి యాక్షన్ మూలంగా ఆ తరువాత హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ గపర్చమెంట్‌కు ఫేవర్గా వచ్చింది. అటువంటి సృత్యాలను రిజెక్ట్ చేసేటటువంటి అధికారం, లేక వాటి పైన చర్యలు తీసుకొనేటటువంటి అధికారం కమీషనర్‌కు పుంది అని చెప్పిన దాని మూలంగా ఎక్కడైనా పరిష్కార్ ఇచ్చే ప్రస్తుతి లేదు ఇవాళ హైదరాబాద్‌లో. ఎటువంటి పరిష్కార్ లేకుండా ఎక్కడైనా జరిగితే ఎప్పటిక్కుడు పోలీసులు పెత్తోలింగ్ చేసి, దాడులు చేసి పట్టుకున్నటువంటి పరిస్థితి పుంది. అందులో 8 పట్టుకున్నాము, ఇంకా ఎక్కడైనా మాకు సమాచారం అందకుండా పున్నా, లేక అసలు నిర్దిష్టంగా పున్నా ఆ ప్రాంతాన్ని మరొకసారి సూపర్వైజ్ చేస్తాము. ఆ తరువాత ఏదైనా సమాచారం పుంటే ఈ సభలో చెప్పకున్నా, కాగితం రూపేణా మాకు పంపిస్తే తప్పనిసరిగా యాక్షన్ తీసుకుంటాము. ఒక్క విషయం అధ్యక్షు, హైదరాబాదు, సైబరాబాద్ లలో పబ్లులు, రెస్టారెంట్లు పున్నాయి. వస్తుండు గంటల దాకా అక్కడ ఇతర కార్బుకలాపాలు జరుగుతున్నాయి కానీ అప్సీన్స్ లేనటువంటి విషయాన్ని గమనించాలి. అటువంటిది ఎక్కడైనా దొంగతసంగా జరిగితే వెంటనే రెయిడ్ జరుగుతుంది అనే విషయాన్ని గమనించాలని చెప్పి తెలియజేస్తూ, ఏదైనా మీరు వెలిబుచ్చిన ఈ అంశాలను దృష్టిలో పుంచుకొని ఇంకా చాలా గట్టిగా వీటిని నివారించి, అరికడతామని సభకు హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ ముత్తా గోపాల కృష్ణ (కాఁసాడ): స్పీకర్ సర్, హోం మినిష్టరు గారు ఈ అల్లిల సృత్యాలు నిప్పేదించడంలో కలిసంగా పుంటామని చెప్పినందుకు అయసను అభినందిస్తున్నాను. కాని ఈ క్లబ్లలో, పబ్లులో కన్నా సినిమాలలో, టివిలలోను ఇవి చాలా ఎక్కువగా పుంటాయి. అంతేగాకుండా జిల్లాలకు వెళ్లి యస్టి గారి దగ్గర పరిష్కార్ తీసుకొని బహిరంగ ప్రదేశాలలో డ్యూస్ బేటీ డ్యూస్ అనేటటువంటి సృత్యాలు మాట చేస్తున్నారు. యస్టి గారు చీఫ్ గెస్ట్‌గా వెళుతున్నారు. జిల్లాలలో పరిష్కార్ ఇస్తున్నారు. మరి పబ్లులలో, క్లబ్లలో

ఇస్తే పొరపాటు ఏమిటి సార్. అక్కడికి యన్నపి గారు చీఫ్ గెస్ట్ గా వెళుతున్నారు. వాటిని నిప్పేదించే ఆలోచన గానీ, అవకాశాలు గానీ, చట్టాలు గానీ రాష్ట్ర పరిధిలో పున్నాయా అని చెప్పి అడుగుతున్నాను.

శ్రీ డి. మాణిక్య వరప్రసాదరావు : అధ్యక్షా, గౌరవ హోం మంత్రిగారు చాలా ఎఫీషియంట్ హోం మంత్రిగా హోం మంత్రిత్వ శాఖ పట్ల చాలా నిబధ్ధతతో పనిచేసే మంత్రిగా రాష్ట్ర చరిత్రలో నిలబడతారు. అయితే నా ప్రశ్నకు మాత్రం సరైన సమాధానం రాలేదు. నా రిక్వెస్ట్ ఏమంటే ఈ సంస్కృతి విశ్వంభలంగా పుంది. దీనిని ప్రభుత్వపరంగా ఏమి చేస్తారు, ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటారు, మీ కన్సర్వ్ ఏమిటి అనేది నా ప్రశ్న. నా సూచనలు కూడా పున్నాయి. 2006వ సంవత్సరంలో మూడు కేసులు పెట్టామని హోం మంత్రిగారు చెప్పారు. 2007వ సంవత్సరంలో రెండు కేసులు పెట్టామని అంటున్నారు. ఈ రోజు పత్రికలలో చూస్తున్నట్లుగా విశ్వంభలంగా ఫలానా కట్టబుల్లో ఫలానా వ్యవహారం ఫలానా రోజు జరుగుతుందని చెప్పి, ఇందాక గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా అడ్వెర్ట్యూజ్మెంట్లు ఇస్తున్నారంటే మీరు రండి, ఈ ప్రోగ్రాంకు రండని ఇన్విటేషన్ ఇస్తున్నారు. గ్రామాలలో, మా నిలేజెన్సెలలో చిన్న రికార్డు డ్యూమ్సులు అయితే పోలీసువాళ్లు నిరుచుకువడుతున్నారు. పాపం వాళ్లో జీవనోపాధి కోసం చేసుకొనే వారిపైన చాలా ఛైర్యంగా విరుచుకుపడి మీ పోలీసు వాళ్లంతా వారి మీద కేసులు పెడుతున్నారు కానీ పట్టణాలలో పట్టించుకోవడం లేదు. నా సూచనలు ఏమంటే హోం మంత్రిగారు ఈ విషయం పట్ల ఒక చట్టాన్ని తీసుకువస్తే, ఇలాంటి సంస్కృతిని అరికట్టడానికి ఒక చట్టాన్ని తెచ్చే ఆలోచన చేయాలని నా సూచన. అదే విధంగా దీనిని నివారించడానికి ఒక ప్రత్యేక బ్యందాన్ని, ఒక ప్రత్యేక యంత్రాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి లేకపోతే ఇది నివారించలేము అధ్యక్షా. ప్రత్యేక యంత్రాగం పుండాలి. పత్రికల ద్వారా గానీ, నాటకాల ద్వారా గానీ, కళల ద్వారా గానీ సంస్కృతిని, మన యొక్క వారసత్వాన్ని ప్రతిభింబించే విధంగా, ఎలా బిహీవ్ చేయాలో యువతకు నేర్చే విధంగా ప్రోత్సాహాన్ని ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. కనుక హోం మంత్రిగారు ఆ విధమైన యంత్రాగాన్ని చట్ట పరంగా తీసుకురావాలి. పత్రికల ద్వారా గానీ, నాటకాల ద్వారా గానీ చర్యలు తీసుకుంటే కొంత ఎదుర్కొపచ్చ గానీ పూర్తికి మేము కేసులు పెట్టామంటే ఎలా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : అధ్యక్షా, వరప్రసాదు గారు ఏదైతే అడిగారో, వారి ఉద్దేశ్యం ఏమంటే పట్టణాలలో నృత్యాలను అలో చేస్తున్నారు గానీ చిన్న చిన్న అవగాహన లేనటువంటి గ్రామాలలో వేస్తున్నటువంటి వాటి మీద చాలా తీవ్రంగా యూహన్ తీసుకుంటున్నారు అనేది. ఇక్కడ సభ్యులు ఒకటి గమనించాలి. ఎమూల్యజ్మెంట్ ఏదైతే పుస్తుదో దానికి పరిష్కార ఇవ్వాలి, లైసెన్స్ ఇవ్వాలనేది పుస్తుది. కానీ ఎప్పుడూ సింగింగ్ కొరకు అభ్యంతరం లేదు, డ్యూస్పీంగ్ కొరకు అభ్యంతరం లేదు, అళ్లీలం అనేది పుండకూడదు అనేది అక్కడ అర్థం. ఎటువంటిది బ్యాన్ చేయాలో అటువంటిది చేయడానికి మీరు నాకు సూచించండి. టివిలలో పుండే డ్యూస్పీస్ మీద, ఆ తరువాత సినిమాలలో డ్యూస్పీస్ మీద ఇప్పటికే చాలామంది అడుగుతున్నారు. ఇటువంటి సినిమాలు, టివిలను మీరు అలో చేస్తూ, 24 గంటలు చేస్తూ వుంటే, ఏదో గంటా, రెండు గంటలు అమూల్యజ్మెంటను కంట్రోల్ చేస్తున్నారనేటటువంటి విషయం కూడా పుస్తుది. ఇప్పుడు వరప్రసాద్ గారు చెప్పిన విషయం ఏదైతే పుందో అటువంటిది అలో చేసి ఏదైనా సింగింగ్ పీరుతో అళ్లీలం జరిగితే లా అండ అర్ధర్ ప్రాభ్లం పచ్చ అనేక రకాలైన ఇభ్యందులు వస్తాయని చెప్పి అక్కడ పరిష్కార ఇప్పడం లేదు. అంతవరకే గానీ సింగింగ్ కొరకు అక్కడా ఇస్తున్నాము, ఇక్కడా ఇస్తున్నాము. పబ్లిలో కూడా కేవలం ఆర్చెప్టో సింగింగ్ కొరకు పరిష్కార పుంది కాబట్టి ఇస్తున్నారు గానీ అళ్లీ సృత్యాలకు లేదనేటటువంటి అంశాన్ని మీరు గమనించాలి. ఎంటర్టెన్మెంట్కు తప్పకుండా ఇవ్వాలనేది కోర్పు ఇచ్చినటువంటి డైరెక్షన్. పబ్ ఏమిటనేటటువంటి విషయం ఒకసారి సభ్యులందరికి తెలవడానికి వీలుగా చదిని చెబుతాను.

The popular name of the Pub is derived from the term 'public house' which is a place of entertainment where drinking, eating and singing are allowed after obtaining amusement license. లైసెన్స్ ఉంటే ఈ పనులన్నీ చేసుకోవచ్చు, కానీ అళ్లిలం మాత్రం వీలు కాదు. అళ్లిలం ఎక్కడ ఉన్నా అరికడతాం. అళ్లిలం ఉంటే మాత్రం దాడులు చేసున్నారు. ఇక పబ్లులు, రెస్టారెంట్లు విషయం మాత్రం సభ్యులు అందరికీ తెలుసు. అళ్లిలం మాత్రం అరికట్టడానికి వీలు ఉన్నది, మిగతావన్నీ కంటుల్ చేయాలా? లేదా? ఆలోచించాలి.

శ్రీ జి.కిషన్‌రెడ్డి : మీటింగ్ పెట్టండి.

శ్రీ కె.జి.నారెడ్డి : తప్పకుండా పెడతాం. మారుతున్న పరిస్థితుల్లో నిన్ననే ఒక రాష్ట్రప్రభుత్వం తెల్లవార్లు బార్లు తెరిస్తే భాగుంటుందని ఆలోచన చేసినట్లుగా వార్తల్లో చూసాం.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులచే సభకు అంతరాయం)

అధ్యక్షుడు, సభ్యులు ఈ విషయాల్లో పోలీసులు నిర్వహించాలిన విధుల్లో గానీ లేదా అళ్లిలాన్ని అరికట్టే విషయంలో గానీ, లేదా అవగాహన కల్పించే విషయంలో గానీ వారి సూచనలు, సలహాలు ఏపైనా ఉంటే తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వానికి అందజేస్తే వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చర్యలు తీసుకొంటాము. మాతో మీటింగ్ పెట్టండి అని కిషన్‌రెడ్డి గారు చెబుతున్నారు, ఆ విధంగా వారితో మీటింగు పెట్టడానికి కూడా మాకు అభ్యంతరం లేదు.

MR.SPEAKER : Question No.9367 (82) stands postponed - ఎందుకంటే మంత్రిగారు ఈరోజు సమ్మక్కు, సారక్క జాతరకు వెళ్లారు.

(శ్రీ నాగం జనార్థన్‌రెడ్డి చే సభకు అంతరాయం)

Janardhan Reddy garu, what I will do దయచేసి మీరు వినండి, నా మాట పూర్తి కాలేదు, he has requested me, so, immediately in the next round I will get it posted.

శ్రీ నాగం జనార్థన్‌రెడ్డి : మంత్రిగారికి మేడారంలో సమ్మక్కు, సారక్క జాతరకు వెళ్లడానికి అనుమతి ఇచ్చారు. జాతరకు వెళ్లడానికి పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఈ ప్రభుత్వానికి నేను సవినయంగా మనని చేసేదేమంటే, ఈరోజు మా నాయకుడు హాలికాప్టర్లో సమ్మక్కు, సారక్క జాతరకు వెళ్లాలనుకుంటే, హోం మినిస్టర్ గారు, పోలీసులు అనుమతించడం లేదు, సెక్యూరిటీ ఇవ్వలేమని చెబుతున్నారు. నేను సవినయంగా మనని చేసేదేమంటే, రోడ్సు మీద వెళ్లడానికి అనుమతి ఇస్తున్నారు, రోడ్సు మీద వెళ్లడానికి ఎంత సెక్యూరిటీ కావాలి? అందుకని అక్కడ ట్రాఫిక్ జామ్ అపుతుంది, మేము పోలేము, మంత్రిగారు వెల్లివచ్చారు, ముఖ్యమంత్రిగారు సాయంత్రం 4 గంటలకు వెళుతున్నారు. మా నాయకులు కూడా ఇప్పుడు 10 గంటలక్కల్లా హాలికాప్టర్లో వెళ్లి ముఖ్యమంత్రిగారు వెళ్లే లోగా తిరిగి వస్తారు. అక్కడ హాలిపాడ్ కూడా ఇభ్యంది లేకుండా ఉంటుంది. కాబట్టి నేను హోం మినిస్టర్గారికి మనని చేసున్నాము, దయచేసి అనుమతి ఇవ్వండి, ప్రతిపక్ష నాయకులకు కూడా గౌరవం ఇవ్వండి, దేవుళ్లి దర్శించుకునే భాగ్యాన్ని కల్గించమని నేను హోం మినిస్టర్ గారిని రిక్వెస్ట్ చేసున్నాను.

MR.SPEAKER : Now that you have raised the matter. The Home Minister will look into it. ఇది క్వార్టర్ అవర్కి సంబంధం లేదు, any way you have made an appeal, he will look into it.

శ్రీ కె.జి.సార్డ్‌డి : అధ్యక్ష, జనార్థన్‌రెడ్డి గారి విజ్ఞప్తిని ర్పుస్తిలో ఉంచుకొని నేను అక్కడ ఉన్న పరిస్థితిని, సమయాన్ని ఆలోచించి తిరిగి గంట, రెండు గంటలలోగా సభ్యులకు తెలియజేస్తాను.

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన సభ్యులచే సభకు అంతరాయం)

కనీసం పది నిముషోల సమయం అన్ని కావాలి కదా, అక్కడి పరిస్థితి తెలుసుకోవాలి, కాబట్టి అక్కడి పరిస్థితి తెలుసుకొని

పది, ఇర్వై నిముషోలలో మాట్లాడతాను.

జిల్లాలలో అసైన్స్ భూముల దురాక్తమణా

ప్రశ్న నెం.83(8760)

శ్రీ దీవినేని రాజజేఫర్ (కంకిపాడు)- గౌరవనీయులైన రవెన్యా శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారాః

- అ) సగరాలుగా విస్తరించిన జిల్లాలలో అనేక అసైన్స్ భూములు ఆక్రమణకు గురైన విషయం వాస్తవమేనా;
- అ) అసైన్స్ భూముల సర్వే పూర్తి చేసినట్టి జిల్లాల సంఖ్య ఎంత?
- ఇ) సర్వే పూర్తయిన అట్టి జిల్లాలలోని ఆక్రమణకు గురైన అసైన్స్ భూముల జిల్లా వారీ విస్తృతం ఎంత?

రిపోర్టు శాఖా మంత్రి (శ్రీ ధర్మాన్ ప్రసాదరావు) :

- అ మరియు ఆ) అసైన్స్ భూముల ఆక్రమణాలకు 1977, అంధ్రప్రదేశ్ అసైన్స్ భూముల (పిబటి) చట్టంలోని నిబంధనలు వర్తిస్తాయి. అన్ని జిల్లాలలోనూ, 1977, అంధ్రప్రదేశ్ అసైన్స్ భూముల బదిలీ నిషేధ చట్టాన్ని ఉల్లంఘిస్తూ బదిలీ చేసిన అసైన్స్ భూముల పరిశీలనను చేపట్టడమయింది. మొత్తం 52,00,901.54 ఎకరాల అసైన్స్ భూమి విస్తృతంలో 1977, అంధ్రప్రదేశ్ అసైన్స్ భూముల (పిబటి) చట్టాన్ని ఉల్లంఘిస్తూ ఇప్పటి వరకు 4,54,230.81 ఎకరాల విస్తృతాన్ని బదిలీ చేసినట్లుగా కనుగొనడమయింది. భూమిని తిరిగి స్వాధీనం చేసుకోవడానికి సంబంధించిన ప్రక్రియను ప్రారంభించడమయింది. 1,45,570.03 ఎకరాల విస్తృతాన్ని తిరిగి స్వాధీనం చేయడమయింది. 31,358.99 ఎకరాల విస్తృతాన్ని వాస్తవ అసైన్సీలకు తిరిగి స్వాధీనం చేయడమయింది. 84,052.5 ఎకరాల విస్తృతాన్ని ఇతర భూమిలేని పేదలకు కేటాయించడమయింది. 1977, అంధ్రప్రదేశ్ అసైన్స్ భూముల (పిబటి) చట్టంలోని నిబంధనలనుసరించి 30,158.54 ఎకరాల విస్తృతం గల భూమిని ప్రజా ప్రయోజనం కోసం రిజర్వ్ చేయడమయింది.
- ఇ) 31.12.2007 తేదీ వరకు గమనించిన ఉల్లంఘనలకు సంబంధించిన జిల్లావారీ నివరాలను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్ : ఈరోజున అపైన్ భూముల గురించి జిల్లాల వారీగా మంత్రిగారు వివరాలు ఇచ్చారు. కృష్ణ జిల్లాలో అపైన్ భూములు కొనుక్కొన్న ఎస్సిలకు అధికారులు నోటీసులు ఇస్తున్నారు, కానీ పెద్ద రైతాంగానికి మాత్రం నోటీసులు ఇష్టకుండా పదలి వేస్తున్నారు. కృష్ణ జిల్లాలోనే దాదాపు అరవై శాతం భూమి పెద్ద రైతుల దగ్గర ఉంది. చిన్న, చిన్న రైతులు, ఎస్సి, బీసీలకు చెందిన వారిని ఎప్పుడు ఖాళీ చేస్తారు? అని నోటీసులు ఇస్తున్నారు. అదీ కాక ఎస్సి, బీసీలకు చెందిన అపైన్ భూములను కొనుగోలు చేసిన ఎస్సి, బీసీల నుంచి ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ వెనక్కు తీసుకోమని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది. ఆ హామీ ద్వారా యూస్ చేస్తారా? లేదా? అని నేను మంత్రి గారిని మీద్వారా అడుగుతున్నాను, పెద్ద, పెద్ద రైతాంగం దగ్గర ఉన్న భూములను ప్రభుత్వం వెనక్కుతీసుకొని వాటిని ఎస్సిలకు, బీసీలకు ఎప్పటిలోగా పంచుతారో చెప్పవలసిందిగా నేను మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ధర్మాన్ ప్రసాదరావు : అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో 1977వ సంవత్సరంలో వచ్చిన చట్టం. ఒరిజినల్ చట్టంలో ఇట్లాంటి భూములు భూమిలేని పేదవారి దగ్గర ఉన్న కూడా ట్రాన్స్‌ఫర్ వర్తించే అవకాశం లేదు. అందుచేతనే గడవిన కాలంలో చాలా ప్రభుత్వాలు ఈ వయులేషన్లు గుర్తించడానికి గానీ అని సరిద్దుడానికి గానీ ప్రయత్నం చేసే సందర్భం లేకుండా పోయింది. నేను సమాధానం చెబుతూ, ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత చాలా కేటగారికల్ గా ఎంత మంది వ్యక్తుల దగ్గర నుంచి ఎంత విస్తృతంలో వయులేషన్ జరిగినాయో చెప్పాను. ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వం దృష్టికి ఒక విషయం వచ్చింది. చాలా ప్రాంతాల్లో అపైన్ చేయబడ్డ భూములు బీదవారికి భూమిలేని నిరుపేదలకు కొంత ట్రాన్స్‌ఫర్ జరిగినట్లుగా గుర్తించడం జరిగింది. అనేక రాజకీయ పార్టీలు గానీ సభ్యులు గానీ, ప్రజా సంఘాలు గానీ, ప్రజలు గానీ కోరింది ఏమిటంటే ఏ బీద ప్రజల కొరకు ఈ భూమిని పంచి హోదా ఇచ్చే కార్యక్రమం చేసారో చట్టం తెలియక దాని గురించి అవగాహన లేక ఇలాంటి ట్రాన్స్‌ఫర్లు జరిగాయి, ఇలాంటి సందర్భాల్లో ప్రభుత్వం ఒక సానుకూల నిర్లయం తీసుకోవాలి, ఇట్లాంటి బీద వారికి ఇఖ్యంది కలుగకుండా చూడాలి, ఏ బీదవారి ప్రయోజనాల కోసం చేసారో ఆ బీద వారి వద్ద తీసుకొని మరో బీద వారికి ఇష్టడం అంత సముచితంగా ఉండదనే సేపథ్యంలోనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ సపరణ తీసుకు రావడానికి నిర్లయం తీసుకొంది. దీన్ని అసెంబ్లీలో కూడా ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. దీని ప్రకారం భూమిలేని పేదవారు ఎవరు ఉంటారో వారు ఎవరి దగ్గరైనా అపైన్ చేయబడ్డ భూమి కొనుక్కొపడమో, ట్రాన్స్‌ఫర్ కాబడడమో జరిగితే భవిష్యత్తులో ఈ సపరణ ద్వారా దానిని అనుమతించడానికి అవకాశం వస్తుంది.

ఉ. 09.50

పర్షిక్యులర్గా కృష్ణ జిల్లాలో ఇలాంటివి జిల్లా యంత్రాంగం చేస్తున్నారని చెబుతున్నారు. ఇప్పటికే అన్ని జిల్లాల కలెక్టర్లకు, రెవిన్యూ యంత్రాంగానికి అదేశాలు ఇష్టడం జరిగింది. సపరణ వచ్చేంతవరకు బీదల దగ్గర పున్న భూమిని వెనక్కుతీసుకునే ప్రక్రియ చేయవద్దు, తదుపరి అదేశాలు వచ్చేంతవరకూ అగమని చెప్పడం జరిగింది. ఏదైనా ఒకటి, రెండు కేసుల్లో క్రింది అధికారులు తెలియకచేసిన పొరపాట్లు ఉంటే వుండవచ్చు, మళ్ళీ కృష్ణ జిల్లా రెవిన్యూ యంత్రాంగానికి స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇష్టడం జరుగుతుంది, ఇట్లాంటి వారి దగ్గర నుంచి సేకరించవద్దని, సపరణలు తదుపరి అదేశాలు వచ్చిన తరువాత మాత్రమే ఇది చేపట్టమని చెప్పడం జరుగుతుంది. పెద్ద వాళ్ళకు సంబంధించి సభ్యులు చెప్పారు, రాజశేఖర్ చెప్పారు. ఇది పూర్తిగా గుర్తించినటువంటి భూమి. ఏదైతే అపైన్ చట్టానికి వ్యతిరేకంగా ఉల్లంఘనలు జరిగాయో, అవస్త్రా కూడా తీసుకోపడం జరుగుతుంది, సభ్యులు కూడా స్పృహిటికగా ఏదైనా మా దృష్టికి తీసుకువచ్చినా మేము కూడా అదేశించడం జరుగుతుంది. లేకపోయినప్పటికే కూడా ఏ ఒక్క ఆనర్పుల దగ్గర వుండేటువంటి భూమిని

అనుమతించే అవకాశమే లేదు. ఇది పూర్తి ప్రక్రియ సాగుతుంది. ఈ సాహసం నిజానికి ఈ రాష్ట్రంలో ఇతర ప్రభుత్వాలు అపైన్ చేయబడ్డ భూముల విషయంలో వైలేపన్ జరిగిందనే విషయాన్ని గుర్తించడానికి కూడా సాహసం చేయలేదు. ఈ చట్టాన్ని అంత నిర్ణయం చేసారు. 1977 తరువాత కూడా మొట్టమొదటగా ప్రతి గ్రామంలోను ఎంతెంత మొత్తం, ఎంతెంత విస్తీర్ణం వైలేపన్ జరిగిందన్నది ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత సమగ్రంగా సర్వే చేయించడం జరిగింది. నిజానికి ఇలాంటి సర్వే జరిపించడం ద్వారా పెద్దల దగ్గర పుండెటువంటి, చట్టానికి వ్యతిరేకంగా వెళ్లే భూమిని వెనక్కుతీసుకుని మళ్ళీ పేద వాళ్ళకు ఇవ్వాలనే లక్ష్యంలో పుండెటువంటి చిత్రశుద్ధిని వ్యక్తం చేస్తుంది. అందుచేత ఏ ఒక్క అనర్పుల దగ్గర పుండె భూమిని అనుమతించడం జరగదు, దాని కోసం అందోళన చెందవలసిన అవసరం లేదని మనని చేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER : Question No. 9384, Minister for Revenue, Relief and Rehabilitation.

హైదరాబాద్, హెచ్ఎప్ మండలంలోని స్థలాలకు పట్టణ భూ గరిష్ట పరిమితి నుండి మినహాయింపు

ప్రశ్న నెం. 84 (9384)

సర్వోప్తి పి. కేశవ్(ఊవకొండ), టి. దేవేందర్ గాడ్(మేడ్చల్), నాగం జనార్థన రెడ్డి, దేవినే ఉమామహాశ్వరరావు(నందిగామ), ఇ. దయాకర్ రావు(పర్ఫస్టోట), జి. సాయన్ -గౌరవనీయులైన రెవిన్యూ, పట్టణ భూ గరిష్ట పరిమితి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింద సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) కొంతమంది ప్రైవేటు వ్యక్తులకు ప్రయోజనం కల్పించేందుకు హైదరాబాదు, హెచ్ఎప్ మండలంలోని పట్టణ భూ గరిష్ట పరిమితిని మించి స్థలాలకు మినహాయింపులను ఇచ్చిన మాట వాస్తవమేనా?
- అ) జిల్లా కలెక్టరు కొన్ని స్థలాలను ప్రజా ప్రయోజనాల కోసం రిజర్వ్ చేసినపుటికీ, నియమ నిబంధనలను ఉండిపుట్టిన ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఇ) అట్టి ఉండుంచున విషయంలో ప్రభుత్వం విచారణను నిర్వహించిందా?
- ఈ) విచారణ నీవేదికల ప్రకారం, అధికారులపై చర్య తీసుకోవడమయిందా, అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

రెవిన్యూ, సహాయ, పునరావాస శాఖ మంత్రి (శ్రీ ధర్మాసు ప్రసాదరావు):

- అ) లేదండీ.
- అ) లేదండీ. ఎటువంటి నియమాలను, మార్గదర్శకాలను గాని ఉండిపుంచలేదు.
- ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.
- ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

MR. SPEAKER : Yes, Janadhabana Reddy garu.

డా. నాగం జనార్థనరెడ్డి : సార్, ఈ ప్రభుత్వం ఒక్కసారణ్య ప్రమాణం చేసిందా సార్, సత్యాలు తప్ప ఏమి మాట్లాడమని. నత్యం ఒక్కటన్నా చెప్పరు సార్ వీళ్లు. ఇక్కడ సార్ వీళ్లు.....

(అధికార పక్ష సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

మళ్లీదు మీరు దానికి సమాధానం చెప్పమంటే చాలా సుధీర్థంగా చెప్పాల్సి వస్తుంది, దయచేసి రెచ్చగొట్టోద్దు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : జనార్థనరెడ్డి గారు..... you just address the Chair.

డా. నాగం జనార్థనరెడ్డి : సార్ వాళ్ల కామెంట్లు ఏమిటి సార్, కోర్టు ఆర్డర్ సస్పెండ్ చేసింది. సబ్-జాడెస్ పున్మాయని చెప్పాను. చర్చకు పెట్టండి. హాస్టల్ చర్చిద్దాము. దానికి వెనక్కపోసు. మీరు బియ్యం రెడ్డి అన్నారు, దాన్ని కూడా చర్చిద్దాం.

MR. SPEAKER : You are deviating from the main subject.

డా. నాగం జనార్థనరెడ్డి : ఇప్పటికే నాలుగేళ్ల అయిపోయింది, దాన్ని కూడా ఇంతవరకూ తేల్పలేకపోయారు. అంత అసమర్థులు మీరు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : జనార్థనరెడ్డి గారూ..... మీరేం కొంచెం టంపో బిల్డింగ్ చేసుకుంటున్నారా ఏంది ? ఏదో సీదా మాటల్లాడి ఖతం పట్టియ్యండి. కానిప్పండి.

డా. నాగం జనార్థనరెడ్డి : టంపో నేనెందుకు బిల్డింగ్ చేసుకుంటాను సార్, ఎప్పుడు ఇట్లాగే పుంటాను. సార్, నేను మంత్రిగారిని సూటిగా అడుగుతున్నాను. 1984లో సార్ ఈ యొక్క కృష్ణరెడ్డి అనే వ్యక్తి 1000 చ.మీ. పోను, మిగిలిన 8,600 చ.మీ. భూమిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంది. చేసుకున్న తరువాత అప్పటి నుండి ఇది ప్రభుత్వ అధినంలో పుంది. అక్కడ కలెక్టరు గారు ఒక సెక్యూరిటీ కూడా పెట్టారు. అది బంజారాహిల్స్ రోడ్ నెం. 10 లో పుంది. ఆ భూమి ఈ రోజు దాదాపు రు. 80 కోట్ల విలువ చేస్తుంది. ప్రభుత్వ అధినంలో పున్న భూమిని, 1984 లో నెఱ్య గజాలు మాత్రమే ఆ భూముల వారు ఎవరైతే పున్నారో వారికి ఇచ్చేసి, మిగిలింది 8,609 చ.మీలు ప్రభుత్వ అధినంలో పుంచుకున్నారు. తరువాత కాలంలో రాష్ట్రంలో ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. పెరిగిన ధరల దృష్ట్యా 2006 లో భూ యజమాని కృష్ణరెడ్డి ఈ రోజు దాన్ని క్రమబద్ధికరించాలని కోరితే రు. 80 కోట్ల విలువైనటువంటి భూమిని రు. 1.59 కోట్లకు మాత్రమే ఇచ్చినారు. దానికి జి.ఓ. నెంబరు 1082 జారీ చేసినారు. ఇది చట్టవిరుద్ధం కాదా? ఇది లిటగేస్టర్ లో లేదా అని మంత్రిగారిని నేను సూటిగా అడుగుతున్నాను. అదేవిధంగా సర్వే నెంబరు. 129/11 పాతది, 150 కొత్తది. ఇది కూడా బంజారాహిల్స్ రోడ్ నెంబరు. 2 లో పుంది. ఇది కూడా 3 ఎకరాల స్థలం. ఈ భూమికి సంబంధించి గతంలోనే పి. సత్యారాయణ రాపు అనే వ్యక్తి రు. 2,74,84,000 చెల్లించి, భూమిని స్వాధీనం చేసుకుని కొద్దికొద్దిగా విక్రయించినాడు. అది కూడా లిటగేస్టర్ లో పుంది. అటువంటి భూమిని కూడా 10,000 చ.మీ. భూమిని కూడా మినహాయిస్తా జి.ఓ. నెంబరు. 68, జనవరి 19, 2007 న ఇచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ భూమిని కూడా రిలీజ్ చేసినారు. గతంలో మంత్రిగారికి మూడు వేల చ.గ. వరకు రిలాఫ్ చేసే అధికారం పుండేది, ఇలాంటి అవకతవకలు జరిగిన తరువాత ఆ పరిధి మంత్రిగారి దగ్గర నుండి తీసివేసి ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వచ్చింది. ఈ 3 ఎకరాల భూమిని ఎవరు కొన్నారు సార్. ఇవాళ ఆ భూమి కూడా బినామీ సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : జనార్థనరెడ్డి గారు మీరు స్పెస్‌ఫిక్ట్‌గా అడిగారు. దానికి జవాబు చెబుతారు.

డా. నాగం జనార్థన రెడ్డి : సార్ ఒక్క నిమిషం. ఇవాళ చూదగాని మల్లేశ్వర రాపు. కారు డ్రైవర్ అతను. అతని వార్షిక ఆదాయం రు. 18,000 సార్. దేవినేని అవినాష్ మన ఎమ్.ఎల్.ఎంసినేని నెప్రా గారి

కుమారుడు సార్, అక్కినపల్లి దుర్గారావు, ఏ గ్రేడు రోడీషీటర్, ఈయన వార్షిక ఆదాయం రు. 25,000 కోట్లు, కడియం ధనబాబు సార్ నెహ్రూ అనుచరులు, కంబాల వర ప్రసాద్, ములకపల్లి తిరుపతిరావు రావు గారు, బాల్గాం ప్రాజెక్టు వీళ్ళంతా కూడా ఎవరు సార్ బినామీ ట్రాన్స్ఫర్మెంట్ చేసిన వాళ్లు. వాళ్లకున్న ఆదాయమెంత, వాళ్ల ఆస్తులెంత, ఈ రోజు దాదాపు రు. 160 కోట్ల విలువైనటువంటి భూమిని అన్యాకాంతంగా ఈ ప్రభుత్వం తన అనుయాయులకు కట్టబెడుతోంది. కాబట్టి, దాన్ని తళ్ళాం క్యాపిల్ చేస్తారా? చేయరా? అని ప్రభుత్వాన్ని దిమాండ్ చేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER : One minute. I will come to you. Yes. Minister Garu..... నెహ్రూ గారు మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ ధర్మాన్ ప్రసాదరావు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు జనార్థనరెడ్డి గారికి ఈ ప్రశ్నలో మాటలాడనికి ఏమీ లేక వారు ఏదేదో మాటలాడేన్నున్నారు. ఈ పట్టణాలలో పుండేటువంటి భూమిని రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి రెండు జి.ఓ.లు విడుదల చేయడం జరిగింది. వ్యక్తులు కొనుగోలు చేసి, అక్రమాలలో పున్న భూములు వారికి తిరిగి కేటాయించడానికి, జి. ఓ. 450 విడుదల చేసారు. ఈ జి.ఓ. ఎప్పుడు విడుదల చేసారు? 2002 లో చేసారు. ఇది వారి ప్రభుత్వం ఉండగానే, వారు కూడా మంత్రిగా పుండగానే విడుదల చేసింది. రెండవది భూస్వామి ఆధీనంలో పున్నటువంటి భూములు తిరిగి వారికి క్రమబద్ధికరించడానికి జి.ఓ.ఎస్.సెం. 456 క్రింద 29.07.2002 న ఇది కూడా వారు అధికారంలో పున్నపుడే విడుదల చేసారు. ఇప్పుడు వారు ప్రస్తావించిన రెగ్యులరైజేషన్ కూడా ఈ జి.ఓ. ల క్రింద చేసినటువంటిదే. వారనేది ఏమిటి, కేవలం పెయ్యి మీటర్లు మాత్రమే రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి అవకాశం పున్నపుడు, ఈ ఎనిమిది వేల మీటర్లు ఎట్లా చేసినారు అనేటువంటిది. ఈ నిర్ణయం కూడా ఈ ప్రభుత్వం తీసుకున్నది కాదు. గతంలో, నేడు ప్రతిపక్ష నాయకునిగా పున్న నాటి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారే ఆ సాంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పడం జరిగింది. వారే దాని మీద ప్రతి ఇండివిడ్యువర్ కేసులో ఇది అతిక్రమించడానికి, అదనంగా పుండేటువంటి ఎక్స్పోంట్ ను రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి, ఆ విధంగా రెగ్యులరైజ్ చేసినారు, అవకాశం కల్పించినారు. ఇది ఆ పరిధిలో మాత్రమే, చట్ట పరిధిలో మాత్రమే జరిగింది తప్ప ఎక్కుడా దీనిలో వైలేజన్ లేవు. ఇట్లాంటి ఎలిగేషన్స్ గతంలో కూడా ప్రధాన ప్రతిపక్షమైన తెలుగుదేశం గడిచిన శాసనసభలో చేస్తే, అప్పుడు పొండరంగా రావు గారు అనే జడ్జితో ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక కమీషన్సు నియమించారు. వారు ఎంక్షెటీ చేసి ఇచ్చినటువంటి నివేదికలో కూడా ఎట్లాంటి ఉల్లంఘనలు గాని, రూల్స్కు వ్యతిరేకంగా జరగలేదనేటువంటి రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి పచ్చింది, అది శాసనసభలో పెట్టడం కూడా జరిగింది. ఏదైనా స్పెషిషిఫిక్ కేసులో, ఉల్లంఘన జరిగిందనేటువంటిది ఎక్కడైనా చెప్పంటే, తప్పకుండా ఎక్కుడ పొరపాటు జరిగింది, ఏ స్థాయిలో జరిగింది అని వారి మీద చర్యలు తీసుకోవడానికి అవకాశం పుంటుంది. లేని విషయాన్ని పట్టుకొని, అన్ని వేల కోట్లు, ఇన్ని వేల కోట్లు అని చెబితే ఒకసారి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత, ఒక ఆర్దరు విడుదల చేసిన తరువాత, ఆ ఆర్దరు క్రింద వచ్చినపుడు మనము రెగ్యులరైజ్ చేయడమనేది సాంప్రదాయంగా కొనసాగుతుంది, ఒక పర్మిక్యులర్ కేసులో ఆ భూమి ఎంత పుందనే వివరాలు ఇక్కడ అప్పస్తతం, దానికి సంబంధం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కేసులో కూడా ఎక్కుడా రూల్స్కు అతిక్రమించి గాని, చట్టాన్ని అతిక్రమించి గాని ఎలాంటి రెగ్యులరైజేషన్ జరుగలేదు, ఇది సవ్యంగానే పుంది అధ్యక్షా.

ఇ. 10.00

MR. SPEAKER : Yes, Question No. 8954 Minister for School Education;

(INTERRUPTIONS FROM DR. NAGAM JANARDHAN REDDY)

That is enough now. We will leave it here. Question No. 8954.

కేంద్ర పథకం “సక్షేప” క్రింద పారశాలల అభివృద్ధి

ప్రశ్న నెం.85(8954)

Sri R. Suryaprakasa Rao (Rajahmundry)- Will the Hon'ble Minister for School Education be pleased to state:

- a) Whether it is a fact that High Schools in the State will get a face lift under a Central Financing Scheme called ' SUCCESS' during the 11th five year plan; and
- b) If so, the details of the scheme and the number of schools in the State going to be benefited under the scheme?

MINISTER FOR SCHOOL EDUCATION :(SRI C. DAMODAR RAJANARASIMHA) :

- a) Yes Sir,
- b) The State Government is awaiting the detailed guidelines from Government of India in this regard. Government is considering to upgrade a total of 6500 High Schools in the State (including Government, Zilla Parishad and Municipal Schools) in equitably distributed manner in all the districts of the State Geographically and by population density.

(INTERRUPTIONS FROM DR. NAGAM JANARDHAN REDDY)

మిస్టర్ స్పీకర్: జనార్థనరెడ్డిగారు మీరు ఒక్క నిముషం కూర్చోండి. నెప్టులు గారు మీరు కూడా please sit down. నెప్టులు గారు జనార్థనరెడ్డిగారు మాట్లాడిన సందర్భంలో మీ పేరు, మీ కుటుంబ సభ్యుల పేర్లు ప్రస్తావనకు తీసుకువచ్చారు. But, in the interest of completing the Question Hour, we will leave it here అనే మాట చెప్పాను మీకు. అలాగే జనార్థనరెడ్డిగారు మీరు అడిగే సమయంలో కూడా మీరు కొన్ని స్పెషిఫిక్ ఇష్యూస్ మీద స్పెషిఫిక్ ఇన్స్ట్రుక్షన్ కోట్ చేశారు. దానిమీద చట్టపరంగా ఏనిథంగా చేశారనేదాని మీద మంత్రిగారు వివరణ ఇచ్చారు. Under what G.O., they had given, the Minister clearly stated. Now we will leave it here. You will be getting enough options.

(INTERRUPTIONS FROM DR. NAGAM JANARDHAN REDDY)

One single supplementary and then I will close it.

డా. నాగం జనార్థనరెడ్డి: అధ్యక్ష, 2002వ సంవత్సరంలో జి.వో. ఇష్యూ చేశారు, వాస్తవమే, నేను కాదనడం లేదు. ఈ భూమి మొదట యశ్వర్ అనే ఆవిడ పేరు మీద ఉంది . 1984 వ సంవత్సరంలో వెయ్యి గజాలు చట్ట పరంగా అమెకు ఇచ్చి మిగిలిన 8,609గజాలు ప్రభుత్వం స్వాధీన పరుచుకుంది. ఈ విషయాన్ని తెలుసుకొని ప్రైదరాబాదు కలెక్టరు గారు 2005వ సంవత్సరం నవంబరులో 2006వ సంవత్సరం మార్చిలో యు.ఎల్.సి ప్రత్యేక అధికారికి ఇది ప్రభుత్వ భూమి అని లేఖలు వ్రాశారు. 2004 వ సంవత్సరంలో ఎమ్.ఆర్. ఓ కూడా ఇది ప్రభుత్వ భూమి అని నివేదిక పంపించారు సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు ఆ కాగితాలు ఫార్మర్ చేయండి. Janardhan Reddy garu, you just forward those documents.

దా. నాగం జనార్థనరెడ్డిః ఈ రెండు లేఖలను కూడా ప్రత్యేక అధికారి బుట్ట దాఖలు చేసింది సార్. 2006వ సంవత్సరం జాన్‌లో ప్రౌదరాబాదు కలెక్టరు ఆ భూమి క్రమబద్ధికరణను వ్యతిరేకిస్తూ రెవెన్యూ ప్రిన్సిపాల్ సిక్రటరీ గారికి మళ్లీ లేఖలు వ్రాశారు. ఇన్ని జరిగినా కూడా అన్ని చట్టాలను ఉల్లంఘించి ఈ రోజు ఆ భూమి తన వాళ్లకు కట్ట బెట్టినందుకు మంత్రిగారు దీనికి సరైన సమాధానం చెప్పుకుండా దాటవేస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : చెబుతారు. రాజశేఖర్ గారు మాట్లాడండి.

శ్రీ డి. రాజశేఖర్ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఇందాక మెస్సన్ చేశారు మొట్టమొదట టి. సత్యసారాయణ అనే ఆయన పేరు మీద రెగ్యులరైజ్ అయింది, నా పేరు మీద కాదు. ఆ తరువాత నేను కొన్నాను. ఈ విషయంలో నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను శాసన సభలో అన్ని పక్కాల వారు ఉన్నారు. పైల్ తెప్పించుకొని చూడండి అందులో ఏదైనా తప్పు జరిగితే ఇవాళ కూడా నేను దాన్ని పదులకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. వాళ్లకు తెలియదేమా, 1991 లో నాకంటే ముందు ఆ స్థలాన్ని గౌరవనీయులు శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు గారు కొన్నారు. కావాలంటే రికార్డును తెచ్చుకోమనండి. రికార్డులో మొత్తం ఉంది.

దా. నాగం జనార్థనరెడ్డిః పైల్ తెప్పించండి.

MR. SPEAKER : Now, we will leave it here. Janardhana Reddy garu, Nehru garu please sit down. Yes, Minister for Revenue.

శ్రీ ధర్మాన్ ప్రసాదరావుః సర్, జనార్థనరెడ్డి గారికి ఈ చట్టం గురించి పూర్తి అవగాహన లేకుండా మాట్లాడుతున్నారు. కలెక్టరుకు భూమిని రెగ్యులరైజ్ చెయ్యాలి, పద్మ అనే అధికారం ఉండదు. ఆ అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉంటుంది. ప్రభుత్వం నిర్లయం తీసుకుంటుంది.

దా. నాగం జనార్థనరెడ్డిః అంటే కలెక్టరు ప్రభుత్వం కాదా? ప్రభుత్వం వేరు, కలెక్టరు వేరా? ఏం మాట్లాడుతున్నారు మీరు?

శ్రీ ధర్మాన్ ప్రసాదరావుః రెగ్యులరైజ్ చెయ్యాలా వద్ద అనే నిర్లయం ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది. ఒక పర్మిక్యులర్ పర్సన్‌కు కేటాయించాలా వద్ద అనే నిర్లయం ప్రభుత్వ స్థాయిలో జరుగుతుంది. కృష్ణారెడ్డికి భూమి ఎలా వచ్చిందంటే అది కోర్పు ఆర్డరు. సుప్రిం కోర్పు ఇచ్చిన ఆర్డరు ప్రకారం అతనికి దఖలు పడింది. దఖలు పడిన తరువాత ఆయన అది కోరుకున్నారు. కోర్పు ఇంకోక ఆర్డరు ఇచ్చింది. కోర్పు ఆయనకు అనుకూలంగా చెప్పింది తప్ప వ్యతిరేకంగా కాదు. ఈ రెగ్యులరైజ్ చేసే కార్బూక్మం ప్రభుత్వానికి సంబంధించినటువంటిది, కలెక్టరుకు సంభంధించినటువంటిది కాదు. ఇది సప్యంగా జరిగింది. ఇందులో ఎలాంటి వైలేపన్లు లేవని మీకు మనవి చేస్తున్నాము.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు తమ నిరసన వ్యక్తం చేశారు)

MR . SPEAKER : That is enough. You cannot go on like this.

DR. NAGAM JANARDHAN REDDY : Sir, we want to protest.

MR. SPEAKER : Complete it in a minute.

డా. నాగం జనార్దనరెడ్డిః సర్, మంత్రిగారు ఒక కొత్త నిర్వచనం ఇచ్చారు అదేమిటంటే కలెక్టరు ప్రభుత్వం కాదని. కలెక్టరు కాదు ముఖ్య కార్యదర్శి పైలు ను ఎన్.బిలు తిప్పి పంపించారు. కోర్టు ఆర్డరు అని చెబుతున్నారు కానీ ఈ ప్రభుత్వానికి అనత్యాలు మాట్లాడడం అలవాళ్లపోయింది.

MR. SPEAKER : Now please register your protest. మీ చూపు షైర్ పైన ఉంచి కంప్లీట్ చెయ్యండి.

డా. నాగం జనార్దనరెడ్డిః పైల్స్ సభ ముందు పెట్టండి. మీ అవినీతిని నిరూపించడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఈ రోజున రాష్ట్రంలో యు.ఎల్.సి పేరు చెప్పుకొని భూములన్నింటిని ఆక్రమించుకొంటున్నారు.

MR. SPEAKER : Janardhan Reddy garu, your protest is registered. Next question, yes Surya Prakash garu...

శ్రీ ఆర్. సూర్యప్రకాశరావుః అధ్యక్షా, ప్రాథమిక దశ నుండి ప్రావేటు పారశాలలలో వౌలిక సదుపాయాలు బాగా ఉండడం వల్ల, ఆ పారశాలలో ఉండే విద్యార్థులు మంచి విద్యా ప్రమాణాలు సాధిస్తున్నారు. కానీ, మధ్య తరగతి, వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఉండేటువంటి పిల్లలకి సరైనటువంటి ఇల్విష్ట్క్స్కర్ లేక మెరుగైన విద్యా ప్రమాణాలు అందుకోలేకపోతున్నారు. గౌరవ ప్రధానమంత్రిగారు ఇంచిపెండెన్స్ డే రోజున అనోన్స్ చేసిన “సక్షేప్” ప్రోగ్రామ్ వల్ల రాబోయే రోజులలో విద్యార్థుల సంఖ్య పెరగడానికి మరియు విద్యా ప్రమాణాలు పెరగడానికి బాగా దోహద పడుతుంది. పారశాలలో లాబ్ సెకర్యం గానీ, భవన నిర్మాణానికి గానీ ఈ “సక్షేప్” ప్రోగ్రాం చాలా చక్కగా దోహదపడుతుంది. ఈ కార్యక్రమం మొదలు పెట్టి ఆరు నెలలు కావస్తుస్తుది. సూర్యాల్లో డ్రాప్పుట్స్ కూడా ప్రాథమిక స్థాయి నుండి పై సూర్యులకు వచ్చేసరికి 30 శాతం తగ్గిపోతేంది. ఈ పరిస్థితులలో “సక్షేప్” ప్రోగ్రామ్ వల్ల ఈ ఏడాది ఎన్ని సూర్యుల్ కు ఇటువంటి సెకర్యాలు మెరుగు పరచాలని నిర్ణయించారో తెలియచేయమని అడుగుతున్నాను. అలాగే, ఈ కార్యక్రమం క్రింద విడుదలయ్యే నిధులు ఖర్చు చెయ్యడానికి ఏన్ సూర్యున్ ను మార్గదర్శకాలు ఎంచుకున్నారు? ఎందుచేతనంటే చాలా చేట్ల అధికారులు చెప్పేదేమంటే ఎక్కువ శాతం పర్సింటేజ్ ఉన్నచేటు సెల్క్ష్ చేస్తున్నట్లుగా తక్కువ పర్సింటేజ్ ఉన్నచేటు సూర్యున్ యొక్క అభివృద్ధిని విడిచి పెట్టేటువంటి పరిస్థితి గనక ఉంటే ఈ కార్యక్రమానికి సరైన న్యాయం జరగదు. అలాగే విద్యాబోధనకు ఎన్ని సూర్యున్ ఉన్నాయి? ఈ పథకం క్రింద సూర్యున్ ను ప్రారంభించడానికి ఏ ప్రాతిపదికన ఎంపిక చేస్తారో తెలియచేయమని కోరుతున్నాను. అలాగే రాష్ట్రంలో ఒకటో తరగతిలో చేరి విద్యాభ్యాసం కొనసాగిస్తున్న విద్యార్థుల సంఖ్య 35 శాతానికి మించడంలేదు. అందుకని ఈ సక్షేప్ ప్రోగ్రాం వల్ల ఈ శాతాన్ని పెంచడానికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నారో తెలియచేయమని కోరుతున్నాను. అలాగే కొన్ని గ్రామాలలో ఇందిరమ్మ కాలనీలలో ఉండే పిల్లలకు కొత్త సూర్యుని ఈ ప్రోగ్రాం ద్వారా శాంక్రాన్ చేస్తారా?

ఇవ్వలేదు. ఈ రోజున రాష్ట్రం అన్ని రంగాలలో శరవేగంగా ప్రగతిని సాధిస్తున్నది. స్వాతంత్యం సిథించిన తరువాత ఇంత వేగవంతమైన అభివృద్ధి గతంలో ఎప్పుడూ చూడలేదు. అటువంటిది సూక్ష్మలో నక్షేస్ పేరుతో ప్రొగ్రాం లో గౌరవ మంత్రివర్యులు ఏ విధమైనటువంటి వివరాలు మాకు ఇవ్వలేదు. దీని మీద శాసనసభ్యులందరిలో కూడా తీవ్రమైన కలత ఉంది. ఎందుచేతనంలే ఏవి సూక్ష్మ, ఏవి గైడ్‌లైన్స్ ప్రకారం సెల్క్స్ చేస్తారనేది తెలియపరచవలసిందిగా, అలాగే ‘ఎడ్యుకేషన్ ఫర్ అల్’, గోల్ సాధించడానికి తీసుకునేటువంటి చర్యలేమిటో తమరి ద్వారా తెలియపరచవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఉ.10.10

శ్రీ సి.దామోదర్ రాజనరసింహా: అధ్యక్షా, ఈ నక్షేస్ ప్రొగ్రామ్ ప్రధాన మంత్రి ప్రకటన చేసి అప్పడే 5 సంవత్సరాలు అయినది. కంపీట్ గైడ్‌లైన్స్ అందలేదు. గైడ్‌లైన్స్ వచ్చిన తరువాత we are start commencing from this year. The entire budget is only about 5,000 crores every year. We will be spending about 1000 crores. The share is 75%, 25%, the share of the State Government 25% and 75% is the share of Central Government with regard to success of complete guidelines I submit the same thing to the Hon'ble Member with regard to identification of Schools. The strength of the Children in that school జియోగ్రాఫికల్ లోకేషన్ దానికి తోడు పొపులేషన్ డెస్ట్రిబ్యూటిప్ ఇవి అన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని సూక్ష్మాల్యము ఐడిఎఫ్‌ఐ చేశాము. Totally we are trying to strengthen 6500 schools. అందులో ఈసంవత్సరం వెయ్యి, 1200 సూక్ష్మాల్యము ఐడిఎఫ్‌ఐ చేయాలని ప్రత్యక్షియ మొదలు పెట్టినాము Once we get the guidelines from the Central Government we will start this picture.

MR.SPEAKER: Very specific one.

శ్రీ అర్.సూర్యప్రకాశరావు: అధ్యక్షా, వెయ్యి కోట్ల రూపాయలతో ప్రారంభమైనటువంటి ఈ 11వ పంచవర్ష ప్రణాళిక కార్యక్రమంలో గౌరవ సభ్యులను, విద్యార్థి అధికారులతో కూర్చుపెట్టి దీని మీద ఒక విధమైన గోప్యాన్ని ఏర్పర్చినట్లయితే ఇంకా మంచి సజిషస్సు చేయడానికి మాకు అవకాశం ఏర్పడుతుందని తమ ద్వారా తెలియజ్ఞున్నాను.

శ్రీ సి.దామోదర్ రాజనరసింహా: అధ్యక్షా, It will take into cognizance of the Members and we take a decision.

MR.SPEAKER:- Have a seminar on that. I am sorry, after 9.30 only one single supplementary question . Q.No.86(9318) has been postponed. Question No.9114 Minister for Information and Public relations and Tourism.

గోల్కొండ గెస్ట్ హాస్పిట పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి పరచుట

పత్ర నెం.87 (9114)

శ్రీ మల్కోల్డై రంగారెడ్డి (మలక్సేట) - గౌరవనీయులైన సమాచార, పోర సంబంధాలు, పర్యాటక శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ ఫ్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) గోల్కొండ అతిథి గృహం (పీక్సేట సరాయి) శిథిలావస్థలో ఉన్న విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) సదరు అతిథి గృహం చెత్త వేనే స్థలంగా మారిందన్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;
- ఇ) సదరు అతిథి గృహాన్ని పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధిపరిచే ప్రతిపాదనలేవైనా ప్రభుత్వం పద్ధ ఉన్నాయా;
- ఈ) అయితే ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

సమాచార, పోర సంబంధాలు, పర్యాటక శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆనం రామనారాయణరెడ్డి):

- అ) అపునండీ.
- ఆ) లేదండి
- ఇ) మరియు ఈ) పునరుద్ధరణ, పరిరక్షణ ప్రతిపాదనలు పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

శ్రీ మల్కోల్డై రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ గోల్కొండ అతిథి గృహం ప్రౌదాబాటుకే కాదు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కే చారిత్రాత్మకమైనటువంటి అతిథి గృహం . గత 15,20 సంవత్సరాల నుంచి అతిగతి లేకుండా ఒక చక్కటి చారిత్రాత్మకమైనటువంటి ఆ భవసం శిథిలావస్థలో వున్నది. దాని గురించి చాలా సందర్భాలలో ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి అడిగినప్పటికి దానిని ఇంకా ఇప్పటివరకు ఏమాత్రం పట్టించుకోలేని పరిస్థితి వుంది. అది 10 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఉన్నటువంటి గెస్ట్ హాస్ట్. ఆ 10 ఎకరాల విస్తీర్ణం ఈరోజుదాదారు 100 కోట్ల రూపాయలు విలువైన గెస్ట్ హాస్ట్. ఆ గెస్ట్ హాస్ట్ అభివృద్ధి చేసి పర్యాటక కేంద్రంగా తీర్చిద్దాలనే ఆలోచన మీరు ఏ మైనా చేస్తున్నారా? ఒక వేళ పర్యాటక కేంద్రంగా చేస్తే ఇప్పటివరకు చేస్తారు? ఏమి చేయాలని మీరు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. తీసుకుంటే మీరు ఇప్పటివరకు పూర్తి చేస్తారు? అది ప్రజలకు అందించడానికి మీరు ఎంత సమయం వడుతుందని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఆనం రామనారాయణరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ గోల్కొండ గెస్ట్ హాస్ట్ కి పీక్సేట సరాయి అనేటటువంటి నామకరణం కూడా వుంది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్టు దీనియొక్క వైశాల్యం 3 ఎకరాల 26 కుంటలు విస్తీర్ణంలో దీనిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇది చారిత్రిక విలువగల భవసంగా ఆ ప్రాంతాన్ని ఆర్గ్యులాజికల్ డిపార్ట్మెంటు వాళ్లు స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగింది. దీనిని అభివృద్ధి చేయడానికి ఇప్పటివరకు 14 లక్షలరూపాయలు ఖర్ప చేసి కొంత భాగం పునర్నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. దీనికి తిరిగి కోటి 25 లక్షల 30 వేల రూపాయలు అంచనాలు తయారు చేయడం జరిగింది. దీనిని 12 వ ఆర్థిక ప్రణాల్చికలో చేర్చి నిధులు మంజురు చేయడం కూడా జరుగుతోంది. ఇప్పటికే దీని అంచనాలు అన్నీ ప్రభుత్వానికి వచ్చాయి. త్వరలోనే ఈ అంచనాలను పరిశీలన చేసి మంజూరు చేసి ఈ చారిత్రిక కట్టడాన్ని ఆ ప్రాంతాన్ని కాపాడే విఫంగా

పర్యాటక ప్రాంతంగా తీర్చిదిద్దే విధంగా అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతోందని మీ ద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ మల్లరెడ్డి రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, నిజంగా చాలా చక్కటి గెస్టుహాస్ అది ఒక మాస్యమెంట్ అది వెంటనే ప్రజలకు అందుబాటులోకి తేవడానికి చర్యలు తీసుకోమని తమరి ద్వారా అడుగుతున్నాను. అది కాపాడే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద పుంది. ఇది వెంటనే మాస్యమెంటుగా డిట్కేర్ చేయమని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఆసం రామనారాయణరెడ్డి: ఆధ్యక్షా, నేను ముందే చెప్పడం జరిగింది. ఆర్మ్యూలాజికల్ మాస్యమెంటు క్రింద డిట్కేర్ చేయడం జరిగింది. దీనికి ఇప్పటికే 14 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. మరో కోటి 25 లక్షల 30 వేలరూపాయలు ఖర్చు చేయడానికి అంచనాలు అన్ని తయారు అపుతున్నాయి .12వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో దీనికి నిధులు మంజూరు చేసి తప్పనిసరిగా దీనిని ప్రాటక్ట్ మాస్యమెంట్ క్రింద అన్ని విధాల చర్యలు తీసుకొని దీనిని పర్యాటక ప్రాంతంగా తీర్చి దిద్దడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది.

గ్రాసైటు, చలువ రాతి గనుల లీజు

ప్రశ్న నెం. 88 (9192)

సర్వశ్రీ చాడా వెంకటరెడ్డి, జి.దేముడు(చింతపల్లి), పి. వెంకటరెడ్డి(మమనుగోడు), పీఎస్ నాజర్ వలి(నిజయవాడ-పడమర), ఆర్.రఫీందుకుమార్(దేవరకొండ), పి.వెంకటేశ్వరరూ (బుగ్గంపట్టణ)- గౌరవనీయులైన గనుల, భూగర్భ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రంలో గ్రాసైటు, మార్పులు, తదితర స్టోన్సు త్రవ్వుకోనేందుకోనం మైనింగ్ లీజులు/లైనెస్సులను జిల్లా వారీగా ఎన్ని సంస్థలకు ఎంతమంది వ్యక్తులకు మంజూరు చేయడంమయింది; వాటి నివరాలేమిటి;
- అ) రాష్ట్రంలో ఈ మైనింగ్ లీజులపై రాయల్సీ తదితర పన్నుల ద్వారా జిల్లావారీగా పచ్చిన వార్షికాదాయ మొత్తం ఎంత;
- ఇ) తగినంత మంది సిబ్బంది లేకపోవడం వల్ల, మన రాష్ట్రం నుండి అట్టి మెటీరియల్సు ఇతర ప్రాంతాలకు చేస్తున్న ఎగుమతులపై సరైన పరప్పేక్షణ, నియంత్రణలు లేనందున, కోట్లది రూపాయల ఆదాయం సప్పం అపుతున్న విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి పచ్చిందా;
- ఈ) అయితే, తగినంతమంది సిబ్బందిని నియమించేందుకు, అట్టి ఆక్రమ ఎగుమతులపై నియంత్రణ కలిగి పుండేందుకోనం ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

గమలు, భూగర్భ శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి పి.సబిత):

- అ) జిల్లా వారీగా బ్లాకు, కలర్ గ్రైట్, మార్చులకు మంజూరు చేసిన కోళ్ల సంఖ్య సూచించే పట్టికను సభా సమక్షంలో పుంచడమయింది.
- అ) జిల్లావారీగా మంజూరు చేసిన కోళ్ల నుండి వసూలు చేసిన ఆదాయాన్ని సూచించే పట్టికను సభా సమక్షంలో పుంచడమయింది.
- ఇ) లేదండీ.
- ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ చాడా పెంకటరెడ్డి: అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానం అనంబద్దంగా పుంది అనుకోండి. రాష్ట్రంలో ప్రతి వనరులు బాగా ఉన్నాయి, నాటిని నునం ఉపయోగించుకోవాలి. నీలైనంతరకు నునం ఆదాయాన్ని పెంచుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలనేది నా ప్రశ్న. నా అభిప్రాయం ఏమంటే బ్లాకు గ్రైట్, కలర్ గ్రైట్, మార్చులకు సంబంధించి 2025 మందికి లైసెన్సు ఇష్టబడింది. ఎంతమంది సిబ్బంది ఉన్నారో తెలుపున్నాము. దానికి సంబంధించిన విషయం తెలుపలేదు. అందువల్ల ఇప్పుడు తెలుపుని చెప్పి తమరి ద్వారా కోరుతున్నాము. వారు సిబ్బంది కొరత లేదని చెప్పారు. ఇంతమందికి లైసెన్సు ఇచ్చినప్పుడు వాటిపైన పర్యవేక్షణ సరిగా లేదని మాకు ఉన్న సమాచారం . దానికి అనేక ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. ఒక ఉదాహరణ గ్యాలెక్స్ గ్రైట్ పుండి చీమక్కుర్చి చెక్సోస్సు ద్వారా మద్దాను పోర్చుకి ఇక్కడి నుంచే పోతుంది. రాయల్స్ ఎగ్జెటి జరుగుతోంది. ఒకే వే బిల్లు మీద అనేక ఉన్నుల మెటీరియల్ పోతుందని మాకు సమాచారం పుంది. దీనికి సిబ్బంది కొరత అనేకమైనటువంటి లోపాలు ఉన్నాయి. దీనిపైన ప్రభుత్వం సరైన సమాచారం ఇవ్వాలని తమరి ద్వారా అడుగుతున్నాము.

ఉ.10.20

శ్రీ చాడ పెంకట రెడ్డి: అలాగే ఇప్పుడు లెక్కలు చూస్తే, ఈ లైసెన్సు ఇచ్చిన వారి దగ్గర వేల కోట్ల రూపాయలు టర్మినల్ అవుతుంది. ప్రభుత్వ లెక్కల పట్టిక చూస్తే కేవలం వంద కోట్ల రూపాయల ఆదాయం మాత్రమే వస్తున్నది. అంటే ఆదాయం తగ్గుతుంది. నునం సంక్షేమానికి ఖర్చు పెట్టు లేకపోతున్నాము. అంటే ఆదాయం రాబట్టాలి. ఖర్చు పెట్టాలి. అయితే, ఇప్పుడు కొంత మంది పెట్టుబడిదారులే కోట్లకు పడగలెత్తుతున్నారు. పేద వారు మరింత పేద వారుగా మారిపోతున్నారు. అందువల్ల సంక్షేమానికి ఉపయోగపడే పరిస్థితులను అలోచించాలి. అందువల్ల ప్రభుత్వం పెట్టుబడిదారుల పక్షం కాకుండా, పేదల పక్షంగా ఆలోచిస్తే మంచిదని, దానికి సంబంధించిన విషయంలో సరైన సమాధానం మంత్రి గారు ఇవ్వాలని కోరుచున్నాము.

శ్రీమతి పి. సబితా ఇంద్రా రెడ్డి: అధ్యక్షా, ప్రత్యేకంగా గ్రాఫైటు మీదనే ఈ ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. జిల్లాల వారిగా గ్రాఫైటు నిలువలు గాని, దాని మీద వచ్చిన ఆదాయాన్ని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేయడం జరిగింది. సభ సమక్షంలో పుంచడము జరిగింది. దాదాపు 17 జిల్లాలలో ఈ గ్రాఫైటు నిలువలు ఉన్నాయి. గ్రాఫైటు వెలికితీత ఇల్లిగెల్గా జరగ కుండా కట్టదిట్టం చేయడం పల్ల, ఈ మూడు సంవత్సరాలలో గణనీయంగా ప్రగతి సాధించడం జరిగింది. దాదాపుగా ఈ మూడు సంవత్సరాలలో రూ. 308 కోట్ల ఆదాయం ఈ గ్రాఫైటు

వల్ల రావడం జరిగింది. అంటే గౌరవ సభ్యులు అడిగింది డిపార్ట్మెంట్లో ఉద్దేశ్యములు తక్కువగా పున్నారు. కాబట్టి, లీగల్ మైనింగ్ జరుగుతుందనేది అక్కడ అడిగారు. డిపార్ట్మెంట్లో ఉద్దేశ్యములు తక్కువ మంది పున్నాము కూడా వకఢ్ఱందిగా ఏర్పాటు చేయాలనే ఉద్దేశ్యముతోనే చూస్తున్నాము. కాబట్టే ఈ విధంగా ఆదాయం కూడా రావడం జరిగింది. నిజంగానే డిపార్ట్మెంట్ పరంగా డిపార్ట్మెంట్సు పట్టిష్టపరచాల్సిన అవసరం పుందని, ఈ ప్రభుత్వం అధికారములోకి రాగానే గౌరవ ముఖ్య మంత్రి గారు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. మొదటగా డిపార్ట్మెంట్సు పట్టిష్టపరిస్తే ఈ మినిస్టర్లను అంత ఉపయోగించుకోవచ్చు అనే ఉద్దేశ్యముతో ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన మొదటి సంవత్సరములోనే ఖనిజ ఆక్రమ త్రవ్యకాలు, ఆక్రమ రవాణాలను అరికట్టడానికి రాష్ట్ర స్థాయిలో, జిల్లా స్థాయిలో ట్రాన్స్‌పోర్ట్ బృందాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దీనికి తేడుగా ఆక్రమ రావాణాలపై నిరంతరం నిఘ్న పుంచడానికి, ఖనిజ ఆదాయం పెంచడానికి కూడా ప్రభుత్వం ఒక ప్రత్యేక నిఘ్న విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. ఇందులో భాగంగా 3 సెంట్రల్ విజిలెన్స్ బృందాలు, 8 రీజియనల్ విజిలెన్స్ బృందాలు, 6 తాత్కాలిక చెక్ పోస్ట్లు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దీని గురించి ప్రత్యేకంగా రూ. 2 కోట్లు మంజారు చేసి, మొదటి సంవత్సరంలో ఆ విధంగా చర్యలు తీసుకుంటు, ఇటీవలిగా ఈ ఆర్థిక సంవత్సరములో ఇసుక మరియు ఇతర ఖనిజాల ఆక్రమ రవాణాల సమర్పణంతంగా నిరోధించడానికి, రెవిన్యూ వసూలు పెంచేందుకు 15 ప్రత్యేక విజిలెన్స్ బృందాలను అన్ని స్థాయిల్లో శాశ్వతంగా అవసరమైన దాదాపు 108 టెక్సైకల్ పోస్టులను కూడా మంజారు చేయడం జరిగింది. ఇదే మాదిరిగా 208 మంది సిబ్బందిని ఆవుట్ పోర్ట్ ద్వారా భర్తికి అంటే దాదాపుగా 366 పోస్టులను ఈ ప్రభుత్వం మైనింగ్ డిపార్ట్మెంట్కు మంజారు చేయడం జరిగింది. దీని మీద దాదాపుగా రూ. 500 కోట్లతో ఈ పోస్టులను మంజారు చేయడం జరిగింది. గతంలో పున్న దానికి 48 శాతం అధికంగా పోస్టులు మంజారు చేయడం జరిగింది. దీని ద్వారా ఆక్రమంగా రవాణా జరుగడం గాని, లేకపోతే ఖనిజాల ఉత్పత్తి పెంచడం గాని, దీనికి ఆక్రమ నిబంధాన్ని ఆరికట్టడం కూడా జరుగుతుందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము. రాష్ట్రంలో మైనింగ్ రెవిన్యూ గత మూడు సంవత్సరాలతో పోలుచుకుంటే, దేశంలోనే మన రాష్ట్రం మొదటి స్థానములో పుంది. గత రెండు సంవత్సరాలలో మినిస్టర్ రెవిన్యూలో మొదటి స్థానంలో మన రాష్ట్రం పుంది. ముఖ్యంగా ఈ మైనిస్టర్ మినిస్టర్ అనేది దేశంలోనే మొదటి స్థానంలో పున్నాము. మైనిస్టర్ మినిస్టర్ రెవిన్యూ అనేది కూడా దాదాపుగా 45 శాతం, మేజర్ మినిస్టర్ రెవిన్యూ అనేది 55 శాతం రెవిన్యూ సాధించాము. ఈ మైనిస్టర్ మినిస్టర్ రెవిన్యూ అనేది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కంట్రోల్లో పుంటుంది. ఈ విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాల వల్ల దేశ ఖనిజ ఆదాయంలో రాష్ట్రం రెండు సంవత్సరాల నుంచి మొదటి స్థానంలో పున్నాముంటే పగడ్ఱిందిగా అమలు చేస్తున్నాము. కాబట్టి ఈ రెండు సంవత్సరాల నుంచి మొదటి స్థానంలో పున్నాము. మూడు సంవత్సరంలో కూడా ఖనిజ ఆదాయంలో దేశంలో రాష్ట్ర 0 మొదటి స్థానంలో పుండబోతుందని, దీనికి ఈ ప్రభుత్వ పని తీరే నిదర్శనమని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ చాడ వెంకట రెడ్డించె అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సిబ్బంది తక్కువగా పున్నారని, మేము సిబ్బందిని పెంచడానికి ప్రయత్నిస్తామని చెప్పారు. చాలా సంతోషం. అయితే రాయల్లీ పెంచడానికి ఏమైనా ఆలోచిస్తూరా అని తమరి ద్వారా అడుగుతున్నాము. ఈ రోజు ఇసుప ఖనిజానికి మార్కెట్లో రూ. 3 వేలు టమ్ముకు పుంది. ప్రభుత్వానికి వచ్చేది రూ. 27 అని పత్రికలలో చూస్తున్నాము. మూడు వేలకు, 27 రూపాయలకు చాలా తేడా పుంది. దీని పైనా కూడా ఆదాయం పెంచడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుండా అని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాము.

శ్రీమతి పి. నబితా ఇంద్ర రెడ్డిః అధ్యక్షా, ఖనిజం అనేది ఇది మేజర్ మినరల్ దీని రాయిటీ నిర్ణయించేది కేంద్ర ప్రభుత్వం. మైనరల్ మినరల్ పైన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కంటోల్ పుంటుంది. ప్రత్యేకంగా గౌరవ సభ్యులు గ్రాన్టేటు మీద అడిగారు. కాబట్టి ప్రతి మూడు సంవత్సరాలకు ఒకసారి మనం రాయిటీ పెంచుకుంటూ పోతున్నాము. ఈ ప్రభుత్వ అధికారములోకి రాగానే కూడా ఈ గ్రాన్టేటు విషయంలో కొంత రాయిటీ కూడా పెంచడం జరిగింది. ఖనిజం అనేది కేంద్ర ప్రభుత్వ కంటోల్ లో పుంటుంది. గతంలో చెప్పినట్లు మనం ఆ విధంగా ఖనిజ ఖనిజం మీద రాయిటీ పెంచలేదు. కాబట్టి సెన్స్ వేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వచ్చేటట్లు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER:-

Q.No.89(8924) has been postponed at the request of the Member.
Q.No.90(9153) has been postponed at the request of the Member.

సక్షత్రపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు - ప్రాతపూర్వక సమాధానములు(అనుబంధము -1)

MR.SPEAKER:- All papers have been laid on the table of the House

సభా సమక్షము నందు ఉంచబడిన పత్రము

A copy of the 7th Annual Report of the Southern Powers Distraction Company of Andhra Pradesh Limited for the year 2006-07, in compliance with Sections 617, 619, 619-A and 619-B of the Companies Act. 1956.

సభా సమక్షము నందు పెట్టబడిన పత్రము

Dr. Y.S. Rajasekhara Reddy, Leader of the House to place on the Table a Copy of the report on the decisions of the Business Advisory Committee toakne at its meeting held on 21st February, 2008.

సంతాప ప్రతిపాదనలు

I am on the Condolence Motion. "This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri K.Ananth Reddy, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

Sri Ananth Reddy, represented from Balkonda Assembly Constituency, Nizamabad District in 1952. He served as founder President to Nizamabad Beedi Sangham and Trade Union Leader. He strived hard for the development of his Constituency. He expired on 19th November, 2007.

The second Condolence Motion. "This house places on record its deep sense of sorrow at the demise of Smt. Bhavanam Jayapradha, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

Smt. Bhavanam Jayaprada represented from Vinukonda Assembly Constituency, Guntur District during 1967-72, 1972-78. Smt. Bhavanam Jayaprada, served as Minister for Power in the Cabinet of Sri P.V.Narasimha Rao and Minister for Women and Child Welfare in the Cabinet of Sri Marri Chenna Reddy. She served as Chairman, Costal Districts Development Board and Member, Tirumala Tirupathi Devasthanam. She strived hard for the development of her Constituency. Smt. Bhavanam Jayaprada expired on 3rd December, 2007. She was 75 years old.

The third Condolence Motion. "This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri P.Ganga Reddy, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

Sri P.Ganga Reddy, was born on 7th June, 1933 at Nirmal in Adilabad District. Sri P.Ganga Reddy, represented from Nirmal Assembly Constituency, Adilabad District during 1978-83. He served as Minister for Excise and Civil Supplies. He was elected as Member of Parliament during 1967-77. He strived hard for the development of his Constituency. He expired on 6th December, 2007. He was 74 years old.

Let us observe two minutes silence in respect of the departed souls.

(Then the House observed silence nem com for two minutes)

(Then the House adjourned at 10.30 A.M. for 10 minutes for Tea break.

- - -

(The House re-assembled at 10.43 a.m. with the Hon'ble Madam Deputy Speaker in the Chair)

2008-2009 సంవత్సరానికి వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

శ్రీ టి.దేవేందర్ గాడ్ : మేడమ్ స్పీకర్ గారూ, ఈ ప్రభుత్వపు చిట్ట చివరి బడ్జెట్సు మొన్ననే రోజుయ్య గారు ప్రవేశ పెట్టారు. నాలుగు సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకున్న తరువాత ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ ఇది. ఎప్పుడైనా ఒక ప్రభుత్వం క్రొత్తగా వచ్చినప్పుడు ప్రవేశపెట్టిటువంటి బడ్జెట్కు చివరిగా ప్రవేశపెట్టే బడ్జెట్కు చాలా వ్యత్యాసం ఉంటుంది. మొట్టమొదట సంవత్సరము క్రొత్తగా వస్తారు, తమకు ఉన్నటువంటి ప్రాధాన్యతలను నిర్దయించుకుంటారు, కొన్ని కేటాయింపులు చేసుకుంటారు. అయిఱ్సో, ముఖ్యమంత్రిగారు కానీ, ఒక్క మంత్రిగారు కానీ, కనీసం మొదటి వరుస బెంచిలో ఏ ఒక్కరూ లేరు. దీని ప్రకారం వారికి శాసనసభ మీద, బడ్జెట్ మీద ఎంత గౌరవం ఉన్నదో తెలుస్తున్నది. అయిఱ్సో, మీరు వారిని ఈ విషయమై మందలించాలి. ఈ విధంగా ప్రభుత్వంలో ఎవరికి జవాబుదారీతనం లేకపోవటం మంచిది కాదు. I am not here to make the records or break the records. మీలగా 5,6 గంటలు మాటలాడి మేము ఏదో చేసేస్తున్నామని చెప్పడానికి కాదు ఇక్కడ ఉన్నది. మెయిన్ అపోజిషన్ పార్టీగా బడ్జెట్ పైన మా అభిప్రాయాలు తెలియచేస్తున్నప్పుడు, ప్రజల పక్కాన మేము జవాబుదారీతనంగా ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వ అధికారులు వాటికన్నింటికి కూడా జవాబు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. అందుకే నేను ఆ విషయాన్ని గుర్తు చేశాను. ఈ విధంగా సభలో మంత్రులు లేకపోవడం చాలా బాధాకరమైన విషయము.

కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వము అధికారంలోకి వచ్చి నాలుగు సంవత్సరములు అయ్యాంది. ఒక ప్రభుత్వానికి ప్రజాస్థాపనములో నాలుగు సంవత్సరాల కాలం చాలా ముఖ్యమైనది. అమెరికా లాంటి దేశాలలో ప్రజాస్థాపనముం అక్కడి అధ్యక్షులను ప్రతి నాలుగు సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఎన్నుకుంటారు. మన దేశంలో రాజ్యాంగబద్ధంగా ఐదు సంవత్సరాలు అవకాశము ఉంది. అమెరికాలో అప్పుకీవీగా గపర్చమెంటు మూడు సంవత్సరాలు మాత్రమే పని చేస్తుంది. నాలుగో సంవత్సరం వచ్చేటపుటికి వారికి ఎన్నికల సనుయం మొదలు అపుతుంది. ఇప్పుడు అమెరికాలో పార్టీల అభ్యర్థులు పోలాపోలీగా ఒకవైపు ఒబామా, హిల్సర్ కీంటన్ పార్టీ అభ్యర్థులుగా ఏ విధంగా పోటీ పడుతున్నారో చూస్తున్నాము. ఈ నాలుగు సంవత్సరాల కాలం చాలా ముఖ్యమైనది అని చెప్పటానికి నేను ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఈ నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో ఒక ప్రభుత్వము బ్రిహ్మందమైనటువంటి అభివృద్ధిని చూపడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ సంవత్సరము బడ్జెట్ చాలా బ్రిహ్మందంగా ఉంటుందని, ప్రజలకు బాగా ఉపయోగపడుతుందని ఎదురుచూశాము. అందులో ఈ సంవత్సరము ఎన్నికల సంవత్సరము కాబట్టి ఇంకా చాలా జాగ్రత్తలు తీసుకొని బడ్జెట్ ప్రజలంటిప్పన్ ఇస్తారేమా అని మేము చాలా ఆశతో ఎదురుచూశాము. మీరు బయట కూడా చాలా ఉద్యమాలు చూస్తున్నారు. ఎంతోమంది పేద జనం, అట్టడుగు జనాలందరూ కూడా రకరకాల ఉద్యమాలు నిర్వహిస్తారు, ఈ బడ్జెట్లో తమకు న్యాయం జరుగుతుందని ఆశించారు. కానీ ఈ ప్రభుత్వము తన సహజ సైజాన్ని బయటపెట్టుకుంది తప్ప ప్రజల పక్కాన, ప్రజల కోసము ఈ బడ్జెట్ ను విడుదల చేసినట్లుగా నాకు కనిపించుట లేదు.

రోశయ్య గారు 13 బడ్జెట్లు ప్రవేశపెట్టాము అని గొప్పగా చెప్పుకున్నారు. చాలా సంతోషము. బహుళా అది అరుదైన గౌరవము. ఒక అర్థిక మంత్రి 13 బడ్జెట్లు ప్రవేశ పెట్టడంతో రాష్ట్ర చరిత్రలో రోశయ్యగారు ఒక రికార్డ్ సృష్టించారు. బహుళా భవిష్యత్తులో కూడా ఎవరూ ఆ రికార్డును బ్రేక్ చేయలేరేవో? ఈ అవకాశం భవిష్యత్తులో ఎవరికి ఉంటుందో తెలియదు. ఈ ఘనత రోశయ్యగారికి దక్కింది. అద్వ్యా, 13 వ బడ్జెట్తో ఆ ఘనత ఘనిసిపోతుంది. ఎందుకో గాని అందరు 13 వ నంబరు అశుభం అంటారు. It is not a lucky number.

డి.10.50

ఆ విధంగా 13వ బడ్జెట్ ఆయనతో ఎండ్ అయిపోతుంది. మీరు గొప్పగా చెప్పుకున్నారు లక్ష కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ దాటిస్తోం, దాటిస్తోం అని చెప్పి దాటించారు. లక్ష, నాలుగు పందల 36 కోట్ల రూ.ల బడ్జెట్ పెట్టి చరిత్ర మాత్రం సృష్టించారు. అందులో ఏ మాత్రం అసుమానం లేదు. అయితే ఒక నాముడి ఉంది అధ్వ్యా....

మేడమ్ డిప్యూటీ స్పీకర్: ఒక్క నిమిషం. అయితే రేపు రాబోయే 13వ ముఖ్యమంత్రి అన్నలక్కీనా? మీరెందుకు అది కోరుకుంటున్నారు?

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : బడ్జెట్ అమ్మా ! బడ్జెట్ గురించి చెపుతున్నాను. లక్ష కోట్ల దాటిపోయింది బడ్జెట్, లక్ష కోట్ల ఆదాయం వచ్చేసింది అని గొప్పగా చెప్పుకున్నారు. చాలా సంతోషమి. అయితే ఒక నాముడి ఉంది. దక్కడు లేని ఇంట లక్షలు వచ్చినా నిలువ నీడ లేదన్నట్లుగా, దక్కత గల్గిన వాడు ఉంటే, ఆ దక్కతతో వచ్చిన డబ్బును నిర్ణయిస్తే, మనం లక్ష్యాలను చేరుకోగల్లతాము, ఆ విధంగా డబ్బుకి న్యాయం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా కాకుండా ఎన్ని లక్షల కోట్లు వస్తే లాభమేమి? దుబారా ఖర్చులు, ఇష్టానుసారంగా కేటాయింపులు సరైనటువంటి ప్రాధాన్యత క్రమంలో ప్రాధాన్యతలను నిర్దేశించుకోకపోవడం వీటన్నింటి పట్ల, మీకెన్ని లక్షలు వచ్చినా దాని ఘలితాలు ప్రజలకు చేరుతాయా లేదా అనేదే మనం ఇక్కడ ఆలోచించుకోవలసిన విషయం. అయితే మీకు ఆ లక్షల కోట్ల రూపాయలు ఏ విధంగా వచ్చాయి అనే విషయానికి నేను తర్వాత వస్తాను. కానీ ముందుగా ఈ లక్ష కోట్ల రూపాయలకు మిరిచ్చిన కేటాయింపులేమిటి? ఏ విధంగా మీరు కేటాయింపులు చేసుకుంటూ వచ్చారు? అన్ని రాజకీయ పార్టీలు నిన్ననే ముక్కకంరంతో పేద పర్మల వారికి మీరు ఏ విధంగా కేటాయింపులు ఇవ్వాలో చెప్పిన విధానాన్ని మీరు చూశారు. ఎందుకంటే రాజ్యాంగబద్ధంగా ప్రభుత్వానికి ఒక ప్రత్యేకమైన స్థానం, పాత్ర ఉంది. ఎవరైనా సరే, ఈ దేశంలో వ్యక్తులు ఎంత పెద్ద పవర్సుల్ పర్సనాల్స్ అయినా కావచ్చు, కానీ వారెవరికి పని చేసే అధికారం లేదు. వారు టాటా బిల్డింగ్లు కావొచ్చు, అంబానీలు కావొచ్చు. వారి దగ్గర వేల కోట్ల రూపాయలు ఉండొచ్చు కాక. వారికి పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలు ఉండొచ్చు కాక. కానీ వారెఫ్ఫరూ టాట్ట్స్లు వేసి, ప్రజల సొమ్ముతో మళ్ళీ అభివృద్ధి చేసే కార్బూక్షమాలు చేసే అవకాశం రాజ్యాంగం కల్పించలేదు. కానీ ఆ ఒక్క అవకాశం ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఆ బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. ప్రభుత్వ బాధ్యత ఏమిటో రాజ్యాంగంలో నిర్దేశించబడింది. రాజ్యాంగం చాలా స్ఫురంగా చెప్పాయి. ఎవరు ప్రభుత్వంలో ఉన్నా, సమానత్వాన్ని ముందు తీసుకుని రావాలని చెప్పింది. దేశ సంపద అందరికీ చెందేటట్లు చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉందని రాజ్యాంగం చెప్పింది. అసుమానతలు లేని సమాజ నిర్మాణం చేయాలని చెప్పింది. సంపద ఎక్కడ కూడా ఏ కొద్ది మంది చేతుల్లో ఉండుకుండా చూడవలసిన బాధ్యత కూడా ప్రభుత్వాల మీద ఉందని రాజ్యాంగం నిర్దేశిస్తోంది. కాబట్టి అధికారంలో ఎవరు ఉన్నా ఆ ప్రీమ్ వర్క్స్ లోనే ప్రభుత్వాలు పనిచేసుకోవాలని Directive Principles of State

Policy చెపుతోంది. రాజ్యాంగంలోని అనేక నిర్దేశాలు ఆ విధంగా మనకు చెపుతున్నాయి. ఆ విధంగా మనం మన బాధ్యతల్ని ఎంతవరకు నిర్వస్తిస్తున్నామనినేది ఇక్కడ ప్రశ్న. ఆ విధంగా అసమానతలు లేని సమానత్వం కోసం, అసమానతలు లేని సమాజ నిర్వాణం కోసం, అట్టడుగు పర్మల్ని పైకి తీసుకని వచ్చి పేదరికం లేని సమాజం కోసం మనకు వస్తున్న నిధుల్ని ఖర్చు పెడుతున్నామా లేదా, ఆ దిశలో మనం ప్రణాళికలు వేసుకుని సదుస్తున్నామా లేదా అని మనం ఈ రోజు అలోచించుకోవాలి. అయితే గా. ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్న గవర్నర్గారి అడ్స్ మీద ఘన్యవాదాలు తెలిపే చర్చ సందర్భంగా ఆరు గంటలపాపు సేపు చాలా సుదీర్ఘపన్యాసం ఇచ్చారు. నేను మొదటి రోజు చాలా శ్రద్ధగా విన్నాను.

జి.డి.పి. విషయమై ఒక పత్రికలో వచ్చిన కథనం గురించి గా.ముఖ్యమంత్రిగారు దాదాపు గంట పదిహేను నిమిషాలపాటు సమాధానం ఇచ్చారు. వారికి ఉన్న ఆధారాన్ని బట్టి ఆ పత్రిక అంచనా వేసింది. గ్రోత్ రేటు పైన difference of opinions వస్తుంటాయి. డిఫరెంట్ మెథడాలజీ అడాప్ట్ చేస్తూ ఉంటారు. ఆ డిబేల్స్ లోకి నారు వెళ్లారు. వాటన్నింటిపై నేను కౌంటర్ నేయడానికి నేను ఇక్కడ సిద్ధంగా లేను. అవసరం లేదని కూడా అనిపించింది. వారు ఉగాది పంచాంగంలో చెప్పినట్లు చెప్పారు. పంచాంగం ఏముంటుంది అధ్యక్ష? పాపం పంచాంగం చదివే పండితులు ఎవరికి అనుకూలమైన పంచాంగం వాళ్లకు చెపుతారు. అందరూ అట్లా ఉండరు. కొద్ది మంది మాత్రం పాపం తంటాలుపడి చెపుతారు. ఆ విధంగా పంచాంగం చదివినట్లు పంచాంగం చదివి రికార్డు సృష్టించడం కోసం ఆరు గంటలపాటు సుదీర్ఘపన్యాసం చేశారు. అది వేరే విషయం అనుకోండి.

ఏమైనా గ్రోత్ రేటు ఇప్పుడు 10.37 శాతం వచ్చిందని, అది ప్రాయమస్తు అని వారు చెప్పారు. అయితే నేను వారిని ఒకటి అడగదలచుకున్నాను. అధ్యక్ష, నేను కూడా ఎకనామిక్స్ స్టోడింటునే. అప్పుడు ఉన్న విద్యా విధానం వల్ల కాలేజ్ ద్వారా ఎక్కువుగా విషయాలు తెలుసుకోకపోయినా, ఆ తర్వాత అనేక రకాల పుస్తకాలు చదివే అలవాటు నాకు ఉండటం వల్ల పుస్తకాలు చదపడం ద్వారా కానీ, అనుభవపూర్వకంగా గానీ, దేశ ఆర్థిక పరిస్థితి గురించి అప్పుడప్పుడు తెలుసుకునే ప్రయత్నం చేస్తూ ఉంటాను. కాబట్టి నాకు ఒక దేశం గురించి ఎగ్గాంపుల్ చెప్పమనండి. కేవలం మూడు సంవత్సరాల్లోనే గ్రోత్ రేటు పది శాతం పైనే తీసుకుని వచ్చిన దేశం ఏదైనా ఉండా చెప్పమనండి. ఎటువంటి బేస్ లేకుండా, అంతకు ముందు ప్రయత్నాలు జరగకుండా, ప్రభుత్వం వస్తూ వస్తూనే మొత్తం పదిన్నర శాతం గ్రోత్ రేటు తీసుకుని వచ్చిన దేశమేదైనా ఉండా? పోనీ గ్రోత్ రేటు పెంపాందడానికి కావలసిన గ్రోత్ ఇంజన్స్ ఏమిటి అనేది మనం అలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. మీరు వచ్చి నాలుగు సంవత్సరాలన్నతున్నది. బడ్జెట్ కేటాయింపుల ఖర్చు విషయానికి వస్తే, మీరు దగ్గర దగ్గర మూడు సంవత్సరాల వరకు ఖర్చు పెట్టి ఉంటారేమా అని మనం అనుకుంటున్నాము. ఈ మూడు సంవత్సరాల కాలంలో ఆర్థికాభివృద్ధి రేటు సాధించడానికి మీరు పెట్టిన పెట్టుబడి ఎంతవరకు ఘలితాలను ఇచ్చింది అనేది ప్రశ్న. ఏ కారణాలు ఈనాడు మన రాష్ట్ర గ్రోత్ రేటును ముందుకు తీసుకుని పోతున్నాయి, దాంట్లో మీ పాత్ర ఏమిటి అనేది చెప్పాలి. ఎందుకంటే మీరు ఇక్కడ ఆ విషయాన్ని తీసుకుని చాలాసేపు వివరణ ఇచ్చే ప్రయత్నం చేశారు కాబట్టి. నేను అందులోకి వెళ్లుతున్నాను. గ్రోత్ రేటు ఇంత రావడానికి కారణం మీరు తలపెట్టిన ప్రాజక్టులు పూర్తయ్యాయా? కొత్తగా ఏదైన ఆయకట్టు వచ్చిందా? కాని 2000 వ సం.లో ఉన్న ఆయకట్టు 16.49 లక్షల హెక్టార్లుకు మనం ఈనాడు కాలుపల ద్వారా నీళ్లు ఇచ్చే పరిస్థితి ఉందని మనకు ఉన్న statistical data చెపుతున్నది. అంటే కొత్తగా మీరు కట్టిన, కడతామని చెపుతున్న ప్రాజక్టులకు రమారమి

బడ్జెట్ కేటాయింపులో 50 శాతం నిధులు కేటాయిన్నాను ప్రాజక్షుల నిర్మాణ ఫలితాల వల్ల ఈనాడు అంత గ్రోతీరేటు వచ్చిందా? లేదూ, పెద్ద ఎత్తున రోడ్లు వేళాం, రోడ్ లింకేజ్ పెంచాము, నెట్వర్క్సింగ్ పెంచాము, ఆ విధంగా మేము పెద్దగా ఇన్ఫోఫ్రమ్చుర్ తెచ్చాము, అందువల్ల పెరిగింది అని చెప్పుకోవడానికి మీరు అలాంటి కార్యక్రమం ఏదైనా చేశారా? ఈ రాష్ట్రంలో మేము వేసిన రోడ్లకు కనీసం మట్టి పోసే దిక్కులేదు. ఆ విధంగా మీరు ఏదైనా రోడ్ సెట్ వర్క్సింగ్ పెంచినారా? లేకపోతే రాష్ట్రంలో ఈ మూడు సంవత్సరాల కాలంలో కొత్తగా పోర్టలు ఏవైనా వచ్చాయా? మీ మూలంగా ఏ ఎకనామిక్ యాక్షిషన్ పెరిగి ఇంత గ్రోతీరేటు పెరిగిందో పైనాన్న మినిస్టర్ గారు తమ జవాబులో వివరణ ఇవ్వాలని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. ఈనాడు ఎంతో అనుభవం గల రోశయ్యతోపాటు, ఎంతో మంది అనుభవజ్ఞులు ఇక్కడ ఉన్నారు. అనలు ఈ గ్రోతీరేటుతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క అభివృద్ధి ఎంతవరకు ఉంటుంది? మనకు ఉన్న వసరులేమిటి? మనకు వచ్చే వసరులేమిటి? ఈనాడు ఆర్థిక పరిస్థితి ఏ విధంగా ముందుకు పోతున్నది అని అంచనా వేయడానికి కావలసిన ప్యారామిట్స్ ఏమిటి? దాన్ని ఒకసారి అర్థం చేసుకోవాలని చెప్పుదలచుకున్నాను. దురదృష్టపకాత్మ మన రాష్ట్రంలో taxation powers ఇస్టటిక్ కూడా ఢీసంట్రలైజేషన్ జరగలేదు.

. 11 . 00

ఈ ట్యూక్సెస్ తీసుకునే అధికారం మొత్తం కేంద్రం వారు వారి చేతులలో పెట్టుకున్నారు. 70 శాతం వరకు అనేక రకాలైన పసులను కేంద్రం రాష్ట్రాలతో పంచుకుంటున్నది. రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు మిగిలింది బార్షిక్సులు, ఎష్ట్రెజ్. ఇది కాక వ్యాట్. మిగిలిన చిన్న చిన్నవి తప్ప వసరులు సమీకరించుకోడానికి చాలా తక్కువ పరిధి ఉంది తప్ప మరొకటి లేదు. కేంద్రంలో కేంద్రప్రభుత్వం వారు నిర్వహించే పాలసీలే దేశవ్యాప్తంగా ఉంటాయి. ఆ ప్రభావం ఈ రాష్ట్రంపైన ఎంత ఉందో మర్చిపోయి, ఇతర రాష్ట్రాలు అభివృద్ధి చెందలేదు. మనం మాత్రమే దూసుకుపోతున్నాము అని మాట్లాడడం మభ్యపెట్టడమే అవుతుంది. లేకపోతే తెలియక మాట్లాడుతున్నారో నాకు తెలియదు. కనుక ఈనాడు గ్రోతీ అనేది మా కారణంగా, మా మూలంగా పెరిగింది అని చెప్పడం పొరబాటు అనే విషయం చెప్పుదలచుకున్నాము. ఆనాడు ప్రభుత్వం చాలా క్షప్పడి, అనేక రంగాలలో ఇఖ్యందులు పడి ప్రజల కోపాన్ని కూడా మేము చవిచూచి, దానికి పెద్దమూల్యం చెల్లించిన తరువాత బాధలలో ఉండి, ట్రాన్సిట్ పీరియడ్లో తీసుకున్న అనేక కఠినమైన నిర్దయాల ఫలితంగా రాష్ట్రంలో ఎకనమిక్ స్టేబిలిటీ వచ్చింది తప్ప, దానిమూలంగా మెల్ల మెల్లగా గ్రోతీ వస్తుంది తప్ప, కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న అనేక నిర్దయాల వలన ఎవరు ప్రభుత్వంలో ఉన్న తప్పనిసరి పరిస్థితి. 1995 లో భారతదేశం గ్రోతీ 2, 3 శాతం కంటే లేదు. ఏదో రోటీన్గా జరిగిపోయేది తప్ప అంతకుముందు అభివృద్ధి అనేది మనకు పెద్దగా ఉండేది కాదు. ఏ పరిస్థితి వచ్చిందంటే, 1991 లో పెద్దలు పిని సరసీంపో రావుగారు వారి నాయకత్వంలో ప్రభుత్వం ఏర్పడినప్పుడు మనం మన బంగారాన్ని తీసుకుని పోయి కుదువ పెట్టే పరిస్థితి వచ్చింది. మూడు నాలుగు రోజులకంటే ఫారిన్ రిజర్వ్స్ లేని పరిస్థితిని మనం చూశాము. అలాంటి పరిస్థితులలో, మైనారిటీ గవర్న్‌మెంట్లో ఉండి అనేకమైన క్లిప్పెన్న నిర్దయాలు తీసుకున్నాము. ప్రజలు కూడా ఆమోదించారు. ఎందుకంటే గత్యంతరం లేదు. ఆ విధంగా తీసుకున్న నిర్దయాలు, మెల్ల మెల్లగా తరువాత వచ్చిన ప్రభుత్వాలు కంటిన్యూ చేస్తున్నాయి. ఇప్పుడు కూడా అనే పద్ధతులు కొనసాగుతున్నాయి. గ్రేట్ ఎకనమిస్ట్ ఈ రోజు ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నాడు. He is not a social scientist. దేశంలో ఉన్న సామాజిక, ఆర్థిక పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుని ఆవిధంగా ఎకనమిక్ పాలసీలు పెడితే, ఈ దేశంలో ఉన్న మెజారిటీ

ప్రజల జీవితాలు బాగుపడేవి . ఎటువచ్చి సంపద సృష్టించాలి, గోత్ తేవాలి అనే డైరెక్టనో ప్రభుత్వాలు ముందుకు పెళుతున్నాయి తప్ప , ఈ సంపద పేద ప్రజాసీకానికి ఏ విధంగా చేరాలి ? ఏ విధంగా ఈ సంపదలో వారిని భాగప్పాములను చేయాలనే ఆలోచనా విధానం లేదు . ఆ విధంగా ముందుకు పోవడంలేదు . తారతమ్యాలు బాగా పెరిగిపోతున్నాయి . పైనాన్స్ మినిస్టరుగారు మాట్లాడుతూ, తలసరి ఆదాయం బాగా పెరిగిపోతున్నది అని చెప్పారు . దానికి లెక్కలు ఏమిటి చెప్పండి . ఒక గ్రామంలో మొత్తం 100 కుటుంబాలు ఉంటే 10 మంది దగ్గర 90 ఆపులు ఉన్నాయి . మిగిలి 90 మంది దగ్గర 10 ఆపులు మాత్రమే ఉన్నాయి . దానికి మన ఎకనామిస్ట్ పోయి లెక్కలు ఏమి తేలుస్తారంటే తలసరిగా ప్రతి ఇంటికి ఒక అపు పుండని తేలుగూరు . ఇది తలసరి ఆదాయమా ? ఆనాడు టాటాలు, బిర్లాలను తలసరి ఆదాయంలో లెక్కకట్టి, గుడిసెలో ఉండే పేదవాడిని కూడా తలసరి ఆదాయం క్రింద లెక్కగట్టి, అందరిమీద సమాసంగా సంపద వచ్చింది, ఆదాయం వచ్చింది అని ఒక లక్ష కోట్ల రూపాయలు ఉన్నవాడిని, కనీసం రు . 5లు కూడా లేనివాడిని ఒక గాటకట్టి, తలసరి ఆదాయం లెక్కకట్టి అభివృద్ధి సాధించాము అని పెద్దలు లెక్కల కట్టి చెబితే, ఇది డిఫెక్షన్ సిస్టం తప్ప అంతకంటే ఇంకోకటి కాదు . అమర్త్యనేన్ వంటి మహాముఖులు, నోబెల్ బహుమతి గ్రహితులు చెప్పారు . ప్రభుత్వాలు ప్రజలను మభ్యపెట్టే పనులు కాదు, వాస్తవ దృక్పథంతో ఆలోచన చేయాలి . వాస్తవాలకు అనుగుణంగా పాలసీలు తీలకుని పోవాలి అని చెప్పారు . వాస్తవాలు ఏమిటో మనం ఒకసారి ఆలోచన చేయాలి . మానవ అభివృద్ధికి మన దేశుంలో సూచిక ఏమిటి ? ఉన్న ప్రజలకు వారి జీవన ప్రమాణాలు పెరగుండా, వాళ్లకు కడుపు నిండా తిండి దొరకుండా అందరూ చదువుకోడానికి, వైద్యానికి సరైన సమానమైన అవకాశాలు, పనరులు అనే పదం మనం పదేపదే వాడుతున్నాము . Because there are so much disparities between the poor and rich in this country. సమానమైన అవకాశాలు పేదలకు దొరకడంలేదు . సమానమైన అవకాశాలు మీరు ఇష్టకుండా, ఆ పరిస్థితి తీసుకుని రాకుండా వారికి సోఫ్ట్ సెక్యూరిటీ ఇష్టకుండా మీరు తలసరి ఆదాయం లెక్క పెట్టుకుని, అభివృద్ధి సాధించామని చంకలు కొట్టుకుంటే మోసం చేయడం అపుతుంది తప్ప ఇంకోకటి కాదు . ప్రాధనిక అవసరాలు, పేదరికం డఫినిషన్ మార్గాలి అని ఎకనామిస్ట్లందరూ చెప్పడం జరిగింది . ఈ విధంగా ముందుకు నడిచిన నాడే బడ్డెల్కు ఏమన్న సార్థకత ఉంటుంది తప్ప ఏదో మేము తలసరి ఆదాయం పెంచాము . రు . 11 లక్ష ల కోట్ల వచ్చింది . నిజంగా చాలా గోప్యవాడిని అయ్యాము అని చిందులు వేస్తే ప్రజలు మన్నులను పొగుడుతారు అని అనుకుంటే చాలా పొరచాటు . కనుక ద ఎండ్ రిజల్ట్ ను What is the end result is most important. పారా మీటర్స్ ఆ విధంగా తీసుకోవాలని మీ అందరికీ తెలియజేస్తున్నాను .

మా దగ్గర కు కొత్తమంది నన్ను కలవడానికి వచ్చి ఒక రిప్జెంటేషన్ ఇస్తున్నారు వచ్చినవారిలో ఇద్దరుముగ్గరు ఎగురుతున్నారు . సార్, మా దగ్గర చెరువు నిండిపోయింది . బావి నిండింది సార్ అని చెబుతున్నారు . వచ్చినవాళ్ల ఏమి చెబుతున్నారు చెరువు చాలాసార్లు నిండింది, మాకు ఏమన్న జీవితాలు బాగు వడేదుండా ? సార్ దగ్గరకు వచ్చాము, ముందు ఆ స్కూల్ సంగతి చెప్పు, రోడ్ మంచిగా చేసుకుంటే, బస్ రావడంలేదు, దాని సంగతి వాళ్లాడుండాము, ఏదోవిధంగా పట్టంపోయి, కురగాయలు అముకోవాలి, దాని సంగతి చెప్పండి అంటే ప్రజల అవసరాలు ఒకరకంగా ఉంటే మనమేదో రకంగా ప్రణాళికలు తీసుకుని పోతుంటే, ఇది ఎంతమందికి అనుకూలంగా వస్తుంది ? మెజారిటీ ప్రజలు ఏమి కోరుకుంటున్నారు ? దానికనుగుణంగా ప్రణాళికలు చేయకుండా నాకు ఏదో ఆలోచన వచ్చింది . ఈ రాష్ట్రంలో ఏకైకవ్యక్తి ఎకనామిస్ట్, ఏకైక

వ్యక్తి పైంట్స్ . సర్వం తెలిసిన వ్యక్తి ఎవరంటే మళ్ళీ మంత్రిగారే . ఆయనకు ఏ ఆలోచన వస్తే తెల్లారేసరికి ఈ రాష్ట్రంలో ఒక పాలనీ వస్తుంది . ఆయన ఏది మంచిది అనుకుంటే దానికి నిధులు కేటాయింపు చేయవలసిందే . ఆయనకు ఏదన్నా చాలా బగా నచ్చిన స్థిరము దొరికితే దానికొసం డబ్బులు కేటాయింపు చేయాల్సిందే . నేను ఇంతకుముందే మా పైనాన్స్ మినిషన్స్రుగారు పెద్దగుమన్నా అని చెప్పాను . ఆయన చెప్పడం, ఈయన రాసేసుకోపడం, మొత్తం దస్తాలు అన్ని ముందు పెట్టి, మేమేదో అభివృద్ధి సాధిస్తున్నామని లెక్కలు ముందు పెట్టడం . ఇది ఈనాడు రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న అభివృద్ధి డ్రామా తప్ప ఇంకోకటి కాదని నేను చెప్పడలచుకున్నాము . అదేవిధంగా ఈనాడు, మేము వనరులు పెంచుకున్నాము, బ్రహ్మండంగా అదేదో వనరులు పెంచిసట్లు , ఎన్నికల ముందు , 2004 కు ముందు ఎన్నివిధాలుగా మమ్ములను నిమర్చించారు ? ఎన్నివిధాలుగా టిడిపిఎారు రుణాంధ్రపదేశ్ చేశారు, రాష్ట్రస్నంతా మొత్తం అప్పులమయం చేశారు, వరల్డ్బ్యాంకు జీతగాండ్లు అయ్యారు, అప్పులు చేస్తున్నారు అని ఏ విధంగా విమర్శలు చేశారు లోపల ఉన్న ఎంఎల్సీలు, బయట పున్న రోశయ్యగారి నాయకత్వంలో ఆయన టీము . మేమేదో అప్పులు చేశామని, లెక్కలు మీ దగ్గర పున్నాయి కదా మీరు ఇచ్చిన ఎకొమిక్ సర్వే ఒకసారి చూడండి . యావరేజ్ అప్పులు ఇప్పుడు ఎంత ఉన్నాయి, అప్పుడు ఎంత ఉన్నాయి ? మేము వచ్చినపుడు 1995 వరకు రు . 15 వేల కోట్ల అప్పులు ఉండేవి . తరువాత అని మేము రు . 40, 45 వేల కోట్ల వరకు చేశాము . యావరేజ్ నాలుగున్నర వేల కోట్ల రూపాయలు మా టైంలో వచ్చింది . రు . 14 వేల కోట్లు చేసిన మహాసుభావులు మీరు . ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో రు . 63 వేల కోట్ల అప్పులు తెచ్చి ఆ తరువాత ఆ అప్పులు రు . 14 వేల కోట్ల యావరేజ్కి తెచ్చారు . భాములు అమ్మారు ఇంకా రు . 96 వేల కోట్లు మీ ఖజనాకు జమ చేసుకున్నారు . ఇంకా రు . 12 వేలు, రు . 14 వేల కోట్లు పెడతామని అంటున్నారు . ఆ సంగతి మీకు తరువాత చెబుతాను .

ఉ.11.10

ఆదే విధంగా ఎక్సైజ్ . మా పైనాన్స్ మినిషన్ గారు మమ్మిల్ని అనున్ని మాటలు, పెట్టిన శాపనార్థాలు అన్ని ఇన్ని కాదు . వ్యక్తిగతంగా ఒకసారి నేను ఆయన శాపనార్థాలకు బల్లపోయాను . ‘ ఏమి చేస్తున్నారు, ఎక్కుడకు తీసుకుపోతున్నారు ఈ రాష్ట్రస్ని, మనిషి మనిషికీ మద్యాన్ని తాగిస్తున్నారు, అప్పుడే పుట్టిన పిల్లవాడికి ఉగ్గపాలతో మద్యాన్ని పట్టిస్తున్నారు, త్రాగని వాళ్ల నేరు తెరచి పోస్తున్నారు, డబ్బులు గుంజాకుంటున్నారు ’ ని చెప్పారు . మరి వారు ఈరోజు పిల్లలకు పోయకపోతే ఎవరికి పోస్తున్నారు ? పిల్లలకు, కుక్కలకు పోస్తున్నరా సారాయి ? ఆయన ఖజనాకు ఈనాళ రు.6000 కోట్లు, రు.7000 కోట్లు వస్తున్నాయి . రు.10000 కోట్లు మొత్తం అమ్మకాలు పుంటే, దానిపైన ఎక్సైజ్ ఆదాయం, దాని మీద వచ్చే సేల్స్ టాక్స్ ఆదాయాలు అన్ని కలుపుకుంటే కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు వస్తోంది . మరి ఎంత మంది త్రాగితే వస్తోంది ? ఊరూరుకు బెల్ల్ పోపులు . ఎక్కుడ చాసినా మొత్తం బెల్ల్ పోపులే . ఈనాడు అభివృద్ధి బ్రాహ్మండంగా జరిగింది అంటే, ఏ ఊరికి పోయినా, తినడానికి ఏ పోవులోనైనా ఏమి దొరకకపోయినా, త్రాగడానికి ఏదైనా దొరికేటట్లుగా అందుబాటులోకి తెచ్చారు, సంక్షేపు కార్యక్రమాన్ని ఆ రకంగా ముందుకు తీసుకుపోయారు . అదే విధంగా ‘ వ్యాట్ ’ గురించి మేము ఇస్పిటియేషన్ తీసుకున్నాము . దానికి ఒక స్వరూపం ఇచ్చాము . ఆ రోజులలో మాకు కొంత భయం పుండేది . మాకే కాదు, యావత్ దేశంలో భయాలు పుండేవి . ఈ ‘ వ్యాట్ ’ వచ్చిన తరువాత ఏమి జరుగుతుందో ఏమిటో అని కొన్ని రాష్ట్రప్రభుత్వాలు ముందుకు రాలేదు . దాంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి, సేల్స్ టాక్స్లో మీకు ఏమైనా లాన్ కనుక వస్తే, మేము ఇస్తాము, ముందు ‘ వ్యాట్ ’ ను ప్రవేశపెట్టాలని

చెప్పారు. ఆ విధంగా ‘వ్యాట్’ను ప్రోత్సహించడం జరిగింది. ఆ తరువాత ‘వ్యాట్’, ద్వారా విపరీతమైన రెవిస్యాలు వచ్చాయి.

ఈ రోజు షైనాస్ట్ మినిస్టర్ గారు చెబుతున్నారు, మేము పన్ను వేయలేదు, పన్ను వేయకుండానే ఆదాయం పెంచుకుంటున్నామని చెబుతున్నారు. మరి అదేమి ట్రైక్స్ మేము కూడా తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నాము. ఈ రోజు 22 శాతం రెవిస్యాలు పెరుగుతున్నాయి. ఏమైనా ఛైనా దేశంలో వేసిన టాక్సులు మనకు పన్నున్నాయా లేకపోతే అమెరికా, పాకిస్తాన్ దేశాలలో వసూలు చేసిన టాక్సులు మనకు పంపుతున్నారా ? లేకపోతే ట్రిటెంట్ వాడు గతంలో మన దగ్గర దోషుకున్నావి ఇప్పుడు మనకు వాపసు ఇచ్చేస్తున్నాడా ?

మన రాష్ట్ర ప్రజలు కడుతున్నారు ఈ టాక్సులను. తలసరి పన్నులు ప్రతి రోజూ ప్రతి మనిషీకడుతున్న పన్నులు, ప్రతి సామాన్యుడూ కడుతున్న పన్నుల ద్వారానే ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుస్వది. మా టైమ్స్ 4.1 పుంటే మీ టైమ్స్ 10.2 కు వచ్చింది. సామాన్యుడు ప్రతి రోజూ కడుతున్న పన్ను, ప్రతి పేదవాడు కట్టుకున్న బట్టలపైన, తింటున్న తిండి షైన కడుతున్న పన్నులు తప్ప ముఖ్యమంత్రి గారో, లేక ఆర్థిక మంత్రి గారో, లేక మేమందరమూ కలసి ఆస్థలను అమ్మి పన్నులను కట్టి ఈ ఖజానాను నింపడం లేదు. ఈ రాష్ట్ర ప్రజలే ప్రభుత్వ ఖజానా నింపుతున్నారు. 22 శాతం రెవిస్యా ఈ విధంగా రకరకాలైన మార్గాలలో వసూలు చేస్తున్నారు. డీజిల్, పెట్రోలు రేట్లు మీ హాయాంలో 7 సార్లు పెరిగితే దాని గురించి ఏమీ మాట్లాడరు. కానీ ఆ రోజు మా టైమ్స్ 3 సార్లు పెరిగితే నానా గందరగోళం చేసారు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చాతకాకపోతే మేము రాగానే సేల్స్ టాక్సు తగ్గించి మా భారాన్ని మేమే మోసుకుంటామని అన్నారు.

మరి రోజుయ్ గారు నా కంబే పొడుగ్గా పుంటారు, మంచి బలంగా పున్నారు, తప్పకుండా మోస్తూరని మేము అసుకున్నాము. కానీ ఆయన ఏమి మోస్తున్నారు ? చప్పుడు చెయ్యారు. సేల్స్ టాక్సు మీద ఒక్క మాట చెప్పనే చెప్పరు. పెట్రోలు, డీజిలు రేట్లు పెరుగుదల గురించి మాట్లాడరు. సమైమి చెయ్యమంటారు, కేంద్రంలో పుండే ప్రభుత్వం పెంచిందని అంటారు. కానీ ఒక్క రూపాయి పెట్రోలు మీద పెరిగితే 33 షైనలు ఆయన సేల్స్ టాక్సు వేస్తారు, డీజిల్ షైన 22 షైనలు వేస్తారు. అవి ఆటోమేటిక్‌గా ఖజానాకు జమ అప్పతూనే పుంటాయి. ఈ రోజు పున్న రేటు ప్రకారం 33 శాతం సేల్స్ టాక్సు మాట్లాడకుండానే వస్తుంది. ఆ విధంగా 7 సార్లు పెట్రోలు మీద, డీజిల్ మీదా రేట్లు పెంచారు. ఆ విధంగా వచ్చిన డబ్బులను ఖజానాకు జమ కడుతున్నారు. తగ్గించమని మేము ఎంత చెప్పినా మీరు తగ్గించడం లేదు. దాని ఫలితంగా నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు 300 శాతం పెరిగాయి.

గతంలో నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు ఏ విధంగా పుండేవి ? పన్నులు, ఇట్లా ఏమి తీసుకున్న గతంలో పున్న ధరలకు మూడింతలు, నాలుగింతలు పెరిగి కూర్చున్నాయి. ధరలు ఆ విధంగా పెరిగి ఇన్డైరక్ట్ పద్ధతిలో టాక్సులు కల్గే చేసుకుంటూ 22 శాతం పన్నులు వేసి, ఆదాయం పెంచుకుంటూ ‘ మేము ఏమి చెయ్యాలి, పన్నులు వెయ్యలేదు, నేను చూస్తూ కూర్చున్నాను, నా పన్ను అదే పెరుగుతుంద ’ నే పద్ధతిలో షైనాస్ట్ మినిస్టర్ గారు మాట్లాడడం విడ్డురంగా పుంది.

మనకున్న పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం కాని, ఫైనాన్స్ మినిషన్ కాని మనకున్న ఇన్ఫోప్రైషన్స్ ఎమిటనేషిఎలోచన చేయాలి. ఉదాహరణకు ఒక కుటుంబం పుంటుంది. వారికి నెలకు రు.5000 ఆదాయం వస్తుంది. దానికి సహజంగానే కొన్ని ప్రాధాన్యతలను ఎంచుకోవడం జరుగుతుంది. వారికి అదాయం రు.10000 లకు పెరిగితే రోటీన్స్గా అయ్యే ఖర్చులు పోను ఎంత మిగులుతుంది, పిల్లలకు మంచి పదువులు చదివించాలని వారు పెట్టుకున్న ప్రాధాన్యతా క్రమాలకు డబ్బులు పెంచి ఖర్చు పెట్టుకోవడమనేది ఒక బాధ్యతాయుతమైన కుటుంబం చేయడం చాలా సర్వసాధారణం.

ఆదాయం పెంచుకోవడానికి అనేకమైన మార్గాలు పున్నాయి. మీరు ఆ మార్గాలను ఎంచుకోవడం లేదు, సెపరేటర్స్గా దోషించి మార్గాన్నే ఎంచుకున్నారు. ఈనాడు రాష్ట్రంలో వున్న వనరులలో అత్యంత ప్రతిష్టోత్తుకంగా పున్న వాటిని గురించి ఆలోచించాలి. అని మానవ వనరులు. మనకున్న లేటెస్ట్ లెక్కల ప్రకారం మన రాష్ట్ర జనాభా 8.22 లక్షల మంది. మీరు ఇచ్చిన నర్సీ రిపోర్టలే ఆ విధంగా చెబుతున్నాయి. ఆ మానవ వనరులను మనం ఇంప్రూవ్ చేయాలి. వారికి కావలసిన చదువు, వనతులు, ఏ విధంగా ఇంప్రూవ్ చేయాలి, ఏ విధంగా ఉపయోగించుకోవాలి అనేది చూడాలి. అదే విధంగా మనకున్న భూమి, వ్యవసాయ యోగ్యమైన భూమి. బ్రహ్మండమైన జీవసదులు పున్నాయి. బ్రహ్మండమైన సముద్ర తీరం పుంది, అడవులు పున్నాయి, రుతువననాలు పున్నాయి. వాటిన్నిటినీ పరిగణసలోకి తీసుకుని, దేనిని ఏ విధంగా వినియోగించుకోవాలి మీరు పద్ధతి ప్రకారంగా ప్లాన్ వేసుకుంటూ పోతే పేదరికాన్ని తోలగించడం మనకు అసాధ్యమైంది కాదు. కాకపోతే మీరు ఎంచుకున్న మార్గాలు దుర్భాగ్యంగా పున్నాయి.

మీరు పేదవారి కడుపు కొట్టి వారి చేత త్రాగించి, వారి జీవనాన్ని సర్వాశసం చేసే పద్ధతిలో, ఏదో ఒక రకంగా భజనాను నింపే కార్బూక్మాన్ని పెట్టుకున్నారు. అధ్యక్షా, నేను ఉదయం ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో ఒక ప్రశ్నకు మంత్రి గారు ఇచ్చిన జవాబును వింటూ కూర్చున్నాను. దానిని మీకు ఎగ్గాంపుల్గా చెప్పుదలచుకున్నాను. మైనింగ్ మినిషన్ గారు చెబుతున్నారు. మేజర్ మిసరల్స్ మీద కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం పుంది, మాకు లేదు, మేము మైనర్ మిసరల్స్కి వేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. నేను తప్పు పట్టడం లేదు. కాని మనకు పున్న వనరులను మనం ఏ విధంగా వినియోగించుకోవాలి, వాటిని ఏ విధంగా తీసుకోవాలనే దానిపై ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వాలకు హక్కు లేదా? మనకు రాజ్యంగం అనేక విధాలుగా స్వేచ్ఛనిచ్చింది. ఆ విధంగా స్వేచ్ఛను ఉపయోగించుకోకుండా బాధ్యత నుంచి తప్పించుకోవాలనుకునే పద్ధతి కర్మకాదు.

ఒక విషయం ఆలోచించండి. మనకు ఐరస్ బిర్ పుంది. ఇంతకు ముందు ఉన్నాకు రు.500, రు.600 పుండేది. కాని ఈవాళ రు.3000 ఉన్ అయిపోయింది. దానిపైన ప్రభుత్వానికి ఏమి వస్తుంది? దానిపైన వారు పెట్టిన పెట్టుబడి ఏమిలి? ఏమైనా పోక్కరి పెట్టురా? కేవలం మన్న అమ్మకుని తీసుకున్న పైసలు. వారు ఉన్నాకు రు.3000 కొట్టేస్తున్నారు. మరి ప్రభుత్వానికి వచ్చేది కేవలం రు.27 మాత్రమే. ఏ పెట్టుబడి లేకుండా ప్రభుత్వానికి రు.27 మాత్రమే కట్టి పోలికాప్టర్లో తీరుగుతున్నారు.

ఉ.11.20

అనేక పోలికాప్టర్లో వారు పెఱతూ ఉంటే ఆశ్చర్యం కలుగుతోంది. ఈ విధంగా గమలు ఉన్నవారికి బెంగుళూరు బార్డర్లో ప్రతీ మనిషికి పోలికాప్టర్స్ అక్కడున్నాయి. ఆ విధంగా ఆ సంపద అంతా ఎవరిది? వారు ఏమయినా మ్యాస్యఫోక్సరింగ్ చేశారా? చమట ఓడ్వరా? వారిచ్చే కాగితం పెట్టుకొని భూములు

త్రవుకోని,మొత్తం 300 టమ్మలు అలా అమ్ముకురటూ ఉంటే, పేదవారు తిండి లేకుండా చన్న ఉంటే వనరులు రావడానికి అవకాశం ఉంటే రు.1.00 లక్ష కోట్లు వసూలు చేయడానికి అవకాశం ఉండని లోకం కోడై కూస్తూ ఉంటే, వాటి మీద దృష్టి ఎందుకు పెట్టరు? వారు వీరికి కావలసిన వారు వీరి వారు కాబట్టి ఆందులో అందరి పాత ఉండి కాబట్టి చప్పుడు చేయడం లేదు. ఆలోచన చేయడం లేదు. రెండవ విషయం, చీమకుర్తికి సంబంధించింది. ఇదే అసెంబీలో చెప్పాము. గొడవ కూడా అయింది. వేలాది కోట్లు రూపాయలు వస్తాయి, వీరు అన్యాయంగా ఇస్తున్నారని చెప్పారు. మరొకటి బాష్పెట్. ఈ విధంగా వేలాది కోట్లు రూపాయలు రావడానికి అవకాశం వచ్చింది. ప్రపంచంలో ఈ రోజు కొన్ని వస్తువులకు లేని డిమాండ్ ఇప్పుడు వచ్చింది. ఆ విధంగా వచ్చిన డిమాండ్ని ప్రభుత్వం క్యాష్ చేసుకోరాదా? ఇది ఏమైనా రాజముద్రనా? రాయల్సీ రు.27కొన్ని ఎక్కువ వసూలు చేయడానికి లేదని కూర్చున్నారా? రాజ్యంగబధంగా వచ్చిన వారి బాధ్యతనా, వారు ఎందుకు చేయలేకపోతున్నారో ఆలోచన చేయాలి. ఆ విధంగా వనరులను సమీకరించుకొనే మార్గాలు వదిలిపెట్టి ఏని అనుకూలంగా ఉంటే దానిని అవలంభించడం, ఏదైతే మనకు అవసరం ఉన్నాయో, వాటి గురించి చెప్పకుండా ఉండడం, ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్బోక్షమాలు. వనరులను సమీకరించడం. ఈ రోజు దీశంలో సంపద విపరీతంగా వస్తోంది. క్రికిట్ అడ్చెవారికి రు.150 కోట్లు మొన్నే వచ్చాయి. ఆ విధంగా వేలాది కోట్లు రూపాయలు వస్తున్నాయి. ఆ సంపద పేదవారికి పోవడం లేదు. ఆ విధమయిన మార్గాలు అన్యేమించి మంచి స్థామ్స్ పెట్టాలని అందరికి తెలియచేస్తున్నాను. ఆ దిశలో ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు ఇంకో ప్రధానమైన సోర్స్ ల్యాండ్. సోర్స్ అఫ్ ల్యాండ్స్ గురించి కొత్తగా కనుగొన్నారు. ఆ రోజుల్లో హుడాకి పరిష్కార ఇచ్చాము. అక్కడక్కడ ఉన్న చిన్న చిన్న బిట్స్ అమ్ముకోని హుడాలో ఖర్చుపెట్టుకోవడానికి అనుమతి ఇప్పుడం జరిగింది. ఆ రోజు మా జిల్లాలో స్కూల్స్ లేవంటే రు.25 కోట్లు ఆ విధంగా తీసుకోవడం జరిగింది. కొంత అవాంట వచ్చింది. తరువాత ప్రభుత్వం మారడంతో తీసుకోలేదు. ఆ విధంగా స్థానికంగా ఉన్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఏదైనా చేయమని చెబితే, ఈనాడు మొత్తం పోవ ఒపెన్ చేసుకోని వారు కూర్చున్నారు. మొత్తం రియల్ ఎస్టేట్ కంపెనీగా, ముఖ్యంగా ప్రభుత్వాన్ని రియల్ ఎస్టేట్ కంపెనీగా తయారుచేశారు. ఉన్న భూములన్నీ అమ్మిపేశారు. ఎ.పి.ఐ.ఐ.సి., అంటే ఏమిటి? అంధ్రప్రదేశ్ ఇండష్ట్రియల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కార్బోర్ ఇండష్ట్రీల్ కావలసిన వరోలిక సదుపాయాలుఏర్పాటు చేయవలసిన సంస్కరు, ఇండష్ట్రీల్ దగ్గర భూములు అన్ని లాక్సీని అమ్ముకునే సంస్కారం మార్చేసిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కింది. ప్రభుత్వం వారికి బడ్జటలో కేటాయింపులు చేస్తోంది. రు.100 కోట్లు, రు.200 కోట్లు పస్తే దాని మూలంగా ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ పెంచి ఆ విధంగా పరిష్కారులు రావడానికి ఆలోచన చేయడానికి ఉన్న కార్బోర్ ఇండష్ట్రీల్ దగ్గర భూములు అన్ని చూస్తే తెలుస్తుంది. ఎక్కుడ భూమి ఉంది, ఏ ఇండష్ట్రీల్ దగ్గర భూమి ఉంది. ఎక్కుడ ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. ఆ భూములకు రేట్లు ఏమి పలకాలి. దీనిని కోనే వారు ఎవరు? బయట ఎవరున్నారు? బొంబాయి, మద్రాసీలో ఎవరున్నారో అనేదే తప్ప, అనలు ఇండష్ట్రీ ప్రమోపస్ మీద ఏపిపిసి ఏమీ చేయడం లేదు. అది దళారి వ్యవస్థగా మారింది. అలా మార్చుకున్న ఘనత నిరికి దక్కింది. ఆ విధమైన కార్బోక్షమాలున్నాయి. ఘుడా పని ఎప్పుడూ ఆక్షన్స్ పెట్టాలని చూడడమే. గోల్డెన్, ఐలా మరొక మైన్ రకరకాల పేర్లు పెట్టడం, రకరకాల పద్ధతుల్లో ఆక్షన్స్ ఎలా పెట్టాలో తర్వాత ఇచ్చి వారిని తయారుచేయడం, వారు ఇదే పని చేస్తున్నారు. అనలు హాజింగ్ బోర్డ్ ఎందుకు ఏర్పాటు చేశారు. ఎవరయితే మధ్య తరగతి కుటుంబాలవారున్నారో, ప్రభుత్వోద్యోగులు ఉన్నారో, పేద వర్గాల వారున్నారో, వారు స్వతంత్రంగా ఇండష్ట్రీ కట్టుకోరుకాబట్టి వారికి వైపుణ్యం లేకుండా ఉంటుంది, ఆర్థికవనరులు లేకుండా ఇబ్బంది పదుతున్నారుకాబట్టి ప్రభుత్వం సహాయం చేయాలనే ఉధేశ్యంతో హాజింగ్ బోర్డ్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈనాడు కుకటపల్లిలో, వసప్పలిపురంలో హాజింగ్ బోర్డులు, ఘుడామిగతా కాలనీలు అన్ని మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు, ఆదాయం లేని కుటుంబాలకు గూడు కట్టించిన

ఘనత హాజింగ్ బోర్డ్కే దక్కింది. కానీ ఈ రోజు ఉన్న హాజింగ్ బోర్డ్ ఎంత సిగ్గుచేటంటే, మొను కుకటప్పల్లిలో హాజింగ్ బోర్డ్ కార్యాలయాన్ని అమ్మారని అంటే దానిని అర్థం చేసుకోవాలి. వారి సాంత కార్యాలయాలన్నీ అమ్ముకుంటున్నారు. మేమంతా ఆశ్చర్యపోయాము. మేము అక్కడికి వెళ్లి మీకు ఇంత దౌర్భాగ్య పరిస్థితి వచ్చిందేమిటి? ఉన్న కార్యాలయాన్ని అమ్మిపేశారు అని. మేము గొడవ చేశాము. రేపు సెక్రెటీరియట్ని అమ్ముతారో, పోతూ పోతూ ఏమి అమ్ముతారో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ఉన్న హాజింగ్ బోర్డ్ పరిస్థితి ఆ విధంగా తయారుచేశారు. ఇంట్లో అయిన తరువాత మిగిలింది ఏమైనా ఉంటే, అక్కడ కలెక్టర్ ఎంటర్ అవుతారు. ఇంతవరకూ కేటాయింపులు చేయకుండా హాజింగ్ బోర్డ్, ఏపిఐపసికి ఇంతకుముందు చెప్పిన సంస్థలకు కాకుండా ఇంకా ఏమైనా మిగిలి ఉంటే దానిని వారు అమ్మడానికి సిద్ధపడుతున్నారు. ఈ విధంగా భూముల అమ్మకం దాని మూలంగా వసరులను సమీకరించే పరిస్థితి ఎవరయినా అడిగితే దబాయించి చెబుతున్నారు. నిస్సనో, ఈ రోజో ముఖ్యమంత్రిగారు మేము అమ్ముదలచుకున్నాముని అన్నట్లు పేపర్లో వ్రాశారు. ఆ పథ్థతిలో మాట్లాడుతున్నారు. అపును, అమ్ముతున్నాము వసరులను సమీకరించడానికి అమ్ముతున్నామని అన్నారు. ఒక్కసారి చూసినట్లయితే దీని పరిణామాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయో చెప్పుదలచుకున్నాను. సరోండింగ్ ఏరియాలోని భూములు అమ్ముతున్నారు. రంగారెడ్డి, పైదరాబాద్, విశాఖపట్టణాలలో అమ్ముతున్నారు. అర్బ్సైజేప్స్ పెరుగుతోంది. వలసలు ఆపే పరిస్థితిలో లేరు. ఎపరికీ సాధ్యమవుతుందని నేను అనుకోవడం లేదు. ప్రపంచ క్రమం మారుతూ ఉంటుంది. ఎప్పుడయితే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు మెల్లగా పెరుగుతూ ఉంటాయో ఆర్థిక వసతులు మెరుగైన పరిస్థితులు మెరుగపుతాయో, గ్రామీణ వ్యవస్థ ఎప్పుడయితే కుప్పకూలుతుందో, గ్రామాలలో వారికి సబంధించిన వసతులు కూడా చిన్న అవకాశాలు దొరకనప్పుడు సహజంగా వలసలు పెరుగుతూ ఉంటాయి. వచ్చిన వారికి సరైన అవకాశాలు దొరకనప్పుడు సహజంగా వలసలు పెరుగుతూ ఉంటాయి వచ్చిన వారికి సరైన సదుపాయాలు ఎవరు ఏర్పాటు చేస్తారు? వలసలు వచ్చి ప్రజలంతా ఏ వసరులు లేని వారు అక్కడ బ్రతుకుతెరువు లేని వారు ఉంటారు. డబ్బు ఉన్న వారు ఎక్కడయినా సెటీల్ అవుతారు. డబ్బు లేని పెదల పరిస్థితి ఏమిటి? ఏమిలేని అంటే కాళ్లా, చేతులు తప్ప కుల వృత్తులు పోయి, చేతి వృత్తులు పోయి వారు వృత్తులు చెసుకోలేక, వ్యవసాయం సరిగ్గాలేక, వ్యవసాయ కూలీలు వృత్తులు చెసుకోలేక పెద్ద ఎత్తున తరలివస్తూ ఉంటే వారికి ఇళ్ల స్థలాలు మౌలిక సదుపాయాలు ఇవ్వాలి కదా అధ్యాంశా. ఆ ప్రాంతాలలో కావలసిన సామాజిక అవసరాల అంచనా వేయాలి. కావలసిన సూర్య బిల్లింగ్స్, హస్పిటల్స్, చివరకు చనిపోతే స్కూలాలు లేపు. దాని కోసం పెద్ద తగాదాలు జరుగుతున్నాయి. కొన్ని మతాల వారు స్కూలాలు కట్టుకోవడానికి లేకుండా, చనిపోతే బస్టీలలో ఎక్కడికి తీసుకువెళ్లి క్రతువు చేయాలనేది సమస్యగా తయారయింది. ఎక్కడ పెట్టాలన్నా వారు ఒప్పుకోరు. మరొక చేట స్థలం ఉండదు. వారి పరిస్థితి ఏమిటి? చని పోయిన వ్యక్తిని పూడ్చడానికి స్థలం లేకుంటే, ఉన్న స్థలాలను దుర్మార్గంగా అమ్మే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అటువంటిది ఆపండని ముక్క కంరంతో చెబుతూ ఉంటే లేదు మీ దిక్కున్న చేట చెప్పుకోండి, మేము అమ్ముతానని మాట్లాడడం ఎంతవరకూ సమంజసం? ఈ విధంగా వసరుల సమీకరణ కరెక్ట్ పథ్థతా ఒకసారి ఆలోచన చేయాలి. **We must create the social asset.** ఉన్న **asset** మొత్తం సంవదను పూర్తిగా వదిలితే రేవటి భవిష్యత్ తరాల హక్కుల విషయం ఏమిటి? వారికి ఆ హక్కు ఎవరు ఇచ్చారు? 5 సంవత్సరాలకు ఎన్నుకోని పంపిస్తే ఇక్కడ ధర్మకర్తలా ఉంటారంటే, మొత్తం ఏమి లేకుండా చేయడం, బాధ్యత రాపోత్యం కాకుండా ఏమవుతుంది. జవాబు చెప్పేలని కోరుతున్నాము. ఈనాడు కనీసం, వచ్చే జనరేషన్కి ఏమీ ఉండకుండా చేయడం పొరపాటు గ్రేహించడం లేదు. కాబట్టి తగిన విధంగా ప్రజలే వచ్చే ఎన్నికల్లో జవాబు చెబుతారు.

ఈ ప్రభుత్వం ఎన్నికలకు ముందు ఏనిధంగా ప్రచారం చేశారు? ఊరూరికి వెళ్లి మేం పూర్తిగా వ్యవసాయాన్ని సర్వవాచనం చేసినట్లు, వ్యవసాయాన్ని పూర్తిగా పట్టించుకోనట్లు, ఈ రాష్ట్రంలోని రైతులందరూ ఆత్మహత్యలు చేసుకోని చనిపోతున్నట్లు ఏకంగా వారి అధ్యక్షరాల్ని తీసుకోచ్చి వారంతా భిక్షాటన చేసి వాళ్లందరికి డబ్బులిస్తున్నామన్న పద్ధతిలో అనేక రాజకీయాలు చేశారు. ఈ ప్రభుత్వం ప్రమాణ స్వీకారం చేసినప్పుడు మేం టీవీలలో ఆ సాయంకాలం చూశాము. అదే రోజు ఒక ఆర్డర్ వేశారు. రైతులారా మీరెవరూ ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడానికి నీలు లేదని చేతులాపుతూ బ్రహ్మండంగా చెప్పారు. ఏదో ఆయనను అడిగి రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నట్లు, తాను ఆ విధంగా చెప్పి రాజముద్ర వేయగానే ఆత్మహత్యలు బంద్ అపుతాయన్నట్లుగా పెద్ద ప్రకటనలు చేశారు. మరి మీ పరిపాలనలో ఎంతమంది చనిపోయారు? ఐదు వేల మంది చనిపోయారు.

(తెలుగుదేశం ప్రార్థించేవునుంచి వేమ్ వేమ్ అని వినిపించింది)

దానికి మీరేమి జవాబు చెబుతారు? తెలుగుదేశం తొమ్మిది సంవత్సరాల పాలనలో పెయ్యి మంది చనిపోతే అంతకు డబుల్ కాదు ఐదింతలు చనిపోయారే? మరి దానికి మీరు జవాబు చెప్పాలి. మా పాలనలో వెయ్యిమంది చనిపోతే నానో రకాలుగా మాట్లాడారు. మీరు వచ్చిన తరువాత మేము రైతు బిడ్డలమని, మొత్తం అగ్రికల్చర్ సెక్టర్ ను పూర్తిగా మార్కెట్స్‌మని అనేకరకాలుగా యాక్సింగ్లు చేశారు. ఏమైంది మరి మీ అగ్రికల్చర్ సెక్టర్? ఏదో వర్షాలు బాగా పడితే నా పాలనలోనే వర్షాలు బాగా పడ్డాయన్నట్లు మాట్లాడుతున్నారు. ప్రక్కనే పున్న మహోరాష్ట్ర, తమిళనాడు, బొంబయ్ దేశంలోనే కాదు మొత్తం ప్రపంచం అంతా వాతావరణ పరిస్థితులు అనుకూలించి వర్షాలు పడి, ఆ వర్షాల మూలంగా నీళ్లోచ్చాయి. అది కూడా మేమే చేశామన్నట్లు మాట్లాడారు. వర్షాలు బ్రహ్మండంగా వున్న రైతుల ఆత్మహత్యలు ఎందుకు జరిగాయో మీరు లోతుగా విశ్లేషణ చేశారా? వాటికి సంబంధించిన కారణాలపై ఏనాడైనా లోతుగా వెళ్లారా? కాని మీరు బ్రహ్మండంగా తలకు సెల్ల(తలపాగా) కట్టుకొని రైతు బిడ్డనన్నట్లుగా రోజుకు పది కోట్లు ఖర్చు పెట్టి రోజూ ప్రకటనలు ఇచ్చుకున్నారు. ఆ ప్రకటనలతో రైతుల కడుసు నిండుతుందా? ఆ విషయాన్ని అర్థం చేసుకోమని చెప్పురలచుకున్నాను. మొత్తం పరిస్థితిపై కాస్త లోతుగా విశ్లేషణ చేస్తే మనకు గ్రీన్ రివల్వ్యాప్స్ రాకముందు అగ్రికల్చర్ సెక్టర్లో మనకు ఎక్స్ప్రెస్స్ ప్రోగ్రామ్స్ అంతో ఇంతో జరిగేని. గ్రీన్ రివల్వ్యాప్స్ వచ్చిన తరువాత అని చాలావరకు నిలిచిపోయాయి. రైతులు ఎవరికి వచ్చిన పద్ధతిలో వాళ్లు తమ కార్బోక్షమాలు కొనసాగించుకుంటూ వచ్చారు. ఆహార భద్రతను సాధించారు. ఇంత పెద్ద భారదేశంలో ఎప్పటికైనా ఆహారం కోసం నిదేశాల మీద ఆధారపడవలసివస్తుందనుకున్న ప్రజానీకానికి రైతుల పుణ్యమా అని, సైంటిస్టుల పుణ్యమా అని సెల్ఫ్ సఫిషియంట్ స్థాయికి చేరుకోగలిగాము. ఆ తరువాత వచ్చిన పరిణామాలు ఒకసారి చూసినట్లయితే ప్రపంచికరణ వచ్చింది. WTO వచ్చింది. ఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నాము. మొత్తం మీద ప్రపంచికరణ మార్కెట్లో రైతులను వదిలేశారు. ఎక్కడో పండుతున్న ఇక్కడ ధరలు తగ్గుతున్నాయి. ఎక్కడో పండకపోయినా ఇక్కడ ధరలు పెరుగుతున్నాయి. ఎక్కడ ఏమి జరుగుతున్నదో రైతుకు అర్థం కావడం లేదు. అర్థం చేసుకోవడానికి శక్తి కూడా చాలడం లేదు. ఆ విధంగా నియంత్రణ అనేది పూర్తిగా పోయింది. ఎక్కడో బావిలో పున్న చేపను తీసుకెళ్లి సముద్రంలో పడేస్తే అక్కడ తిమింగలాల బారిన పడాల్చివస్తుంది. అట్లాగే మన రైతును తీసుకెళ్లి స్వీచ్ఛ మార్కెట్లో పడేస్తే ఏలా తట్టుకుంటాడు? సరియైన తర్వీదు పుండాలి కదా? తగిన తర్వీదు లేకండా స్వీచ్ఛ మార్కెట్లో వదిలేస్తే ఏలా చేస్తారు? ఏలా తట్టుకుంటారు? అందుకే మేం మొన్న ధరలు చేస్తా ఊర్లు తీరిగినప్పుడు ఒక చేట ఒక రైతు ఏడుస్తా తన గోడు వివరించాడు. తాను వేసిన

చెరుకు తోటలో కనీసం కోతకు కూడా డబ్బులు లేక, రెండవ పంట వేసుకోవడానికి డబ్బులు లేక తన చెరుకు తోటలో తాను నిలబడి నిప్పంటించుకొని తనకు తాసుగా ఆత్మహాత్య చేసుకున్నాడు. రైతుల ఇలాంటి దారుణమైన పరిస్థితికి, నిస్సహాయ స్థితికి మీరు కారణాలేమి చెబుతారు? వాటికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాని, కేంద్ర ప్రభుత్వం కాని కారణాలు చెప్పి స్థితిలో లేవు. ఏమంటే బ్రిజిలర్లో బాగా పండింది. లేదా అమెరికాలో బాగా పండింది. అందువల్ల మన దగ్గర ధర రాలేదు అంటారు. అంటే ఇలాంటి వాటి కోసం రైతులు బ్రిజిల పోవాలా లేక అమెరికా పోవాలా? పోనీ వాళ్లలాగా ప్లాన్ చేసుకునే శక్తి మన రైతులకు పుందా? ఏదోవిధంగా సంపత్తురంలో రెండు పంటలేసుకుని నాలుగు డబ్బులు సంపాదించుకోవాలని కష్టపడే రైతుకు ఈనాడు ప్రపంచికరణ నేవధ్యంలో ఎక్కుడో జరిగిన లేక జరుగుతున్న పరిణామాలు వాళ్ల మీద ప్రభావం చూపుతున్నప్పుడు వాళ్లను కాపాడే బాధ్యతను చేపటుకుండా కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చేతులెత్తేస్తారు. ధరలు బాగున్నప్పుడు బైట అమ్ముకోవడానికి బ్రిహ్మండంగా పరిష్పట్లు ఇస్తారు. ధరలు లేనప్పుడు వాళ్ల గురించి ఏమాత్రం పట్టించుకోరు. అందుకే మేము ధరలపైన నియంత్రణ కోసం గట్టిగా పోరాటాలు చేస్తుంటే మీరు వెకిలి చేస్తున్నారు. ఈనాడున్న ధరలతో వ్యవసాయం నిలబడుతుందా? మీరు మమ్మల్ని, మేము మిమ్మల్ని తిట్టుకోవడం తప్పితే అట్టిమేటగా వాళ్లను పట్టించుకునేదెవరు? అందుకే వాస్తవాల్ని అర్థం చేసుకోమని చెప్పడానికి నేను ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఈనాడు వ్యవసాయ పరిస్థితులు ఏవిధంగా రోజు రోజుకూ తగ్గిపోతున్నాయో, రైతాంగం వ్యవసాయం నుంచి ఏవిధంగా పక్కకు తప్పుకుంటున్నారు అన్న విషయాల్ని గమనించాలి. మనం ఎన్ని మాటలు చెప్పినా, ఎన్ని ఉపస్థితిలు చెప్పినా ఈనాడు రైతులకు విసుగోచ్చేసింది. ఎన్ని చెప్పినా భూమి మీదనే ఆధారపడి బ్రతకజ్ఞాలమన్న నిరాశానిస్సుహాలతో వ్యవసాయకూలీలుగా పలన కార్బికులుగా మారిపోతున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో నేటి రైతాంగ పరిస్థితిని మెరుగుపరచడానికి ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యలేమిటి? దీనిపై ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వానికి ఒక విజన్ పుందా? మన దేశంలో ఇప్పటికీ 70 శాతం మంది ప్రజనీకం భూమి మీద ఆధారపడి జీవస్తున్న విచిత్రమైన పరిస్థితి పుంది. ఇటువంటి పరిస్థితి ప్రపంచంలోని మరే దేశంలోనూ లేదు. మన దేశంలో 70 శాతం మంది పండిస్తారు. మిగిలిన 30 శాతం శాతం మంది కొనుక్కొని తింటారు. అదే ఏదేశాలలో అయితే ఏ రెండు లేదా మూడు శాతం నుండి 8 లేదా 10 శాతం మంది ప్రజలు మాత్రమే పండిస్తారు. మిగతా 90 శాతం మంది ప్రజలు వాటిని కొనుక్కొని తింటారు. దురదృష్టం ఏమంటే మన దేశంలో ఆహారధాన్యాలు ఎక్కువ శాతం మంది పండిస్తే తక్కువ శాతం మంది మాత్రమే అందిపుచ్చుకుంటారు. మన రాష్ట్రంలోని రైతులకు వ్యవసాయం తప్ప వేరే జీవనధారం లేదు కాబట్టి వ్యవసాయం మీదనే ఆధారపడుతున్నారు. ఇంతకంటే మెరుగైన అవకాశాలుంటే వాటిపై వెళతారు. కాబట్టి అటువంటి మెరుగైన అవకాశాలను, అలాంటి వాతావరణాన్ని మన రైతులకు కల్పించాల్సిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వాల మీద వున్నది. ఆ ఏవిధంగా వారికి పెట్టుబడులు సమకూర్చాల్సిన బాధ్యత కూడా ప్రభుత్వాలపైన వున్నది. అలాంటి అవకాశాలు, వాతావరణం, పెట్టుబడులు మన రాష్ట్రంలో లోపించిన పరిస్థితుల్లో మన రైతులు కేవలం వ్యవసాయ మీదనే ఆధారపడకుండా వేరే వాటిపై దృష్టిపెట్టాలని మానాయకుడు అంటే వ్యవసాయం దండగ అన్నారని ఆయన ఆసని మాటలను తీసుకోచ్చి ఎన్ని మాటలన్నారండీ? ఎన్ని నాటకాలాడారు? ఆవిధంగా మీరు రైతులను ఎంతోమధ్యపెట్టారు ముఖ్యమంత్రి గారు. మళ్లీ ఇప్పటికి జ్ఞానోదయమైనట్లుగా వ్యవసాయం లాభం లేదిక అందుకే వేరే వాటిపై ఆలోచన చేయాలని రైతాంగానికి చెప్పడానికి మీరు అధికారంలోకి వచ్చాక ఇన్నాళ్లకు కొత్తగా తెలిసిందా? ఇవ్వాళ మీరు ఈ విషయాన్ని కొత్తగా కనుక్కొన్నారా? ఇది ఏ సామాన్యాన్ని అడిగినా చెబుతాడే? ఎలాంటి అవకాశాలు లేని పరిస్థితుల్లోనే రైతాంగం వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి బ్రతకుతున్నారు తప్ప మంచి అవకాశాలుంటే ఆ పైపు వెళ్లడానికి అందరూ సిద్ధంగా వున్నారు. ప్రపంచంలో ప్రతి దేశంలో జరుగుతున్న పరిణామాల నేవధ్యంలో

ఆవాసువాలు చెప్పి మీరు ఎన్నికల్లో గెలిచి ఇవ్వాళ వేశాలేస్తున్నారు. మోసాలు చేస్తున్నారు. అంతకుమించి మీరు చేసిన మేలు ఏమీ లేదని చెబుతున్నాను. ఏదో కరెంటు బకాయిల మాఫీ చేసి రైతులకు కొంత ఊరట కలిగించారు. అయితే It is only a psychological relief. It is not a big financial relief. ఒక బస్తా బియ్యం ధరకంటే మించిన కరెంట్ బకాయిలు లేవు మీరు మాఫీ చేసిన బకాయిలు. అయితే బాధల్లో పుస్తస్తుడు ఏది ఇచ్చినా అది ఊరట కలిగిస్తుందని అంగీకరిస్తున్నాను. అవిధంగా మీరు కొంతపరకు ఇచ్చి పుండపచ్చు. అయితే తరువాత మీరు రైతులకు చేసిన కరెంటు సరఫరా గురించి చెప్పాల్సి వస్తే..... రైతులు పగలంతా కష్టపడి పని చేసి అలసిపోయిన పరిస్థితుల్లో మీరు రాత్రి పూటచేసే కరెంట్ సరఫరా ఎప్పుడు ఏ ట్రైంకు వస్తుందో తెలియక రైతులు రాత్రంతా దాని కోసం పడిగాపులు పడాల్సి వచ్చింది. దాని ఘలితంగా రెండు వేల మంది రైతులు రాత్రి పూట తమ పొలాల్లో కరెంట్ ప్రాకు పల్ల చనిపోయే దౌర్జ్యకరమైన పరిస్థితులు మీ ప్రభుత్వంలో ఏర్పడ్డాయి. ఇక గిట్టుబాటు ధరల విషయానికి వస్తే గత మాడు సంవత్సరాలుగా ఏనాడూ మీరు గిట్టుబాటు ధరలు కల్పించలేకపోయారు. మేం అధికారంలోకి వస్తే రైతుల కోసం మార్కెట్ ధరల నియంత్రణ కోసం రు. 500 కోట్లు కేటాయిస్తామని చెప్పి ఏనాడు దానిని అనులు చేయలేకపోయారు. ఇప్పుడు నాలుగేళ్ళ తరువాత ఆ విషయం జ్ఞాప్తికొచ్చి ఇప్పుడు రు. 30 కోట్లు ఇస్తే అది ఒక్క పంటకు కూడా సరిపోదు. కనీసం ఒక మార్కెట్యార్డ్లోనైనా ఆ డబ్బుతో ధరలను నియంత్రించడానికి లేదా స్థిరీకరణకు సరిపోతుందా? ఈనాడు ధరల స్థిరీకరణానై కాని ధరల నియంత్రణ పై కాని ప్రభుత్వం పట్టించుకోకుండా దళారిలపైన వదిలారు. ఈనాడు రైతులు తాము పండించిన పంటకు ఏ ధర వస్తుందో తెలియక ఇబ్బందులు పడుతున్న పరిస్థితుల్లో మార్కెట్లోని దళారీలు, పర్ట్రకలు ఏకమై రైతులను ముంచేస్తుంటే ఇప్పటికి కూడా ప్రభుత్వం ఏమీ మాట్లాడకుండా ప్రేక్షకపాత్ర వహిస్తున్నది. బాధ్యతా రహితంగా పుంటున్నది.

ఉ.11.40

బాధ్యతారాహిత్యంగా ఉంటోంది . పక్కన వున్న మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక మిగతా రాష్ట్రాలలో ధరల స్థిరీకరణ నిధిని పెట్టి, రైతులకు కొంత బోనస్ కూడా ఇస్తున్నారు. సహ్యర్థింగ్ ప్రైన్ ఇస్తున్నారు, గపర్సమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా సహ్యర్థి చేసిన ప్రైన్ మాత్రమేగాకుండా దానికి అదసంగా కూడా ఇస్తూ, బడ్జెటు కేటాయింపులు చేస్తూ ఆదుకుంటుంటే - మాది రైతు ప్రభుత్వమని గొప్పలు చెప్పి ఒట్లు వేయించుకుని గెలిచి, ఈనాడు వాళ్ళ గురించి మాట్లాడకుండా, వాళ్ళను గాలికి పదలేసి, వాళ్ళ ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటుంటే మీరు మాట్లాడకుండా వుంటే ఇది బాధ్యతారాహిత్యం కాకపోతే ఏమపుతుందో చెప్పవలసిన అవసరం పుండని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు వీళ్ళ ఏదో గొప్పగా ఆలోచన చేస్తున్నట్లుగా, మేము బ్రహ్మండంగా వ్యవసాయ రంగాన్ని ఒక మలుపు తిప్పేస్తున్నామని ప్రకటనలు ఇచ్చారు. ఎక్కడికి పోయారో వ్యవసాయ శాఖామంత్రిగారు హాస్టలో లేరు, ముఖ్య మంత్రిగారేమో మరొక రకంగా ఏదో చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. మేము అనుకున్నాం చాలా పెద్ద స్క్ర్యూము పెడతారని. Unless and until Agriculture Sector ను turn around చేస్తే తప్ప ఈ వ్యవసాయ రంగం బాగుపడదు. ఒట్టి మాటలతో, ఒట్టి కథలతో వ్యవసాయం బాగు పడుతుందని అనుకోవడం భ్రమే అవుతుంది.

అధ్యక్షు, మేము పదిహేను రోజుల పాటు చైనా పర్యటనకు వెళ్లాం . అప్పుడు అక్కడ చూశాం, కుడాంగ్ అనే ఏరియాలో అత్యంత ఆధునిక పద్ధతుల్లో వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. మనకు చైనాకు ఒకేసారి స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. ఎంతో పేదరికంలో పున్న చైనా, వ్యవసాయ రంగంపై అనేక ప్రయోగాలు చేసిన చైనా, ఆనాడు కొన్ని లక్షల మంది రైతులు ఆకలితో అలమటించి చనిపోయినా, మరి ఈనాడు చైనా దూసుకపోతోంది,

బ్రహ్మండమైన పద్ధతుల్లో చేస్తున్నారు, క్వాలిటీ ప్రాడక్షులను ఉత్పత్తి చేస్తూ ముందుకెళుతున్నారు. అవిధంగా turn around చేయాలి, అప్పుడే వ్యవసాయ రంగం బాగుపడుతుంది. ఏదో గొప్ప స్నేహము అంటూ ఆదర్శ రైతులను పెడుతున్నామంటూ చెప్పి, ఆ ఆదర్శ రైతులను చూసి మొత్తం రైతాంగముంతా నేర్చుకుని బాగు పడ తారని చెప్పారు. ఎవరిని పెట్టారు ఆదర్శ రైతులుగా? 25వేల మంది కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్తలను తీసుకొచ్చి ఆదర్శ రైతులుగా పెట్టారు. వాళ్ళకు అనలు వ్యవసాయం అంటే ఏమిటో తెలియదు, పొలంలో నాటు ఎక్కడ వేస్తారో కూడా తెలియని వ్యక్తులను తీసుకొచ్చి ఆదర్శ రైతులుగా పెట్టారు అధ్యక్షా . వాళ్ళ వ్యవసాయం చేస్తే, వ్యవసాయం వెక్కిరిస్తోంది వాళ్ళను చూసి. అలాంటి వ్యక్తులను తీసుకొచ్చి ఆదర్శ రైతులను చేశారు మీ లభీ కోసం. మీరు పెద్ద ఎత్తున హోలోనెల్గా తింటున్నారు, మాకు కూడా ఏమైనా ఇష్టా అని వాళ్ళ అడిగితే, సరే మీరు కూడా తింటంటూ ఆదర్శ రైతులను పెట్టి , రైతాంగానికి ఏదో బాగా చేస్తున్నామని, బ్రహ్మండంగా చేస్తున్నామని మాట్లాడుతున్నారే అది ఎంతవరకు సమంజసమా చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మీరు పెట్టిన ఆదర్శ రైతులు ఏవిధంగా రైతాంగానికి ఉపయోగసుడుతున్నారు, ఏవిధంగా రైతుల సమస్యలను పరిష్కరించారు, ఏవిధంగా వారి మూలంగా ఉత్సవదక్త పెరిగిందో చెప్పాడి. ప్రాడక్షీనిటీ పెరగాలి, ఉత్సవదక్త పెరిగిందని చెప్పడానికి మీ బెంచ్ మార్క్ ఏమిటి? మోడ్రన్ టెక్నాలజీ ఏపైనా వాడారా? వ్యవసాయంలో కొత్త పద్ధతులు ఏపైనా ప్రవేశపెట్టారా? కొత్త వంగడాలు తీసుకొచ్చారా? విత్తనాలు ఇష్టగలుగుతున్నారా? మొన్స్టో పరకు రైతులకు ఎరువులు కూడా ఇవ్వజాలని దౌర్ఘాగ్య పరిస్థితి మీ ప్రభుత్వానిది. రైతులు తమ పొలం దున్నుకుని సిద్ధంగా పుండి, మాకు ఎరువులు ఇవ్వండని అడిగితే, సరైన సమయంలో వారికి ఎరువులు కూడా సరఫరా చేయలేకపోయిన ప్రభుత్వం మీది. అలాగే విత్తనాలు సరఫరా చేయలేకపోతున్నారు. రైతులకు ఇష్టన్నీ సరఫరా చేయవలసిన కనీస బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. అది కూడా చేయలేని మీరు వ్యవసాయాన్ని ఉధరిస్తున్నాం, ఏదో చేస్తున్నామని మాట్లాడడానికి మీకు కనీసం సిగ్గు అయినా పుండాలి . సరైన ప్రణాళిక లేకుండా, సరైన మార్కెటింగు సదుపాయాలు కల్పించకుండా, ఈరోజు వ్యవసాయ రంగం గురించి మాట్లాడే సైతిక హక్కును మీరు కోల్పోయారని నేను తెలియజేస్తున్నాను. అవిధంగా వ్యవసాయ రంగాన్ని మీరు ముంచేశారు, ఇప్పటికైనా మీరు కజ్జు తెరవండి, ఇప్పటికైనా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించి, వరికి ఏదైతే పెయ్యి రూపాయలు మద్దతు ధర ఇవ్వాలని సిఫారసు చేయబడిందో దాన్ని ఇప్పించండి, మంచీసేరు తెచ్చుకోండి. మీరు కొత్తగా చేయవల సిందేమీ లేదు. వాళ్ళ agree అయితే సరిపోతుంది. అవిధంగా మీరు ఒప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తే కొంతలో కొంత రైతాంగానికి మేలు జరుగుతుంది. ఆవిధంగాపైనా ఇన్నాళ్ళ మీరు చేసిన పాపాలు కడు క్రొండి. మోసపూరితమైన మీ పాపాలను తొలగించుకోండి. రైతాంగానికి కొంత సహాయం చేయండి. మద్దతు ధర విషయంలో గట్టిగా మీ ప్రధానమంత్రిగారికి, పైనాన్స్ మిసష్టర్కు, అగ్రికల్చర్ మినిష్టర్కు చెప్పండి. అయ్యా, చెరకు రైతులను ఇబ్బందుల నుంచి కాపాడండి అక్కడ పున్న వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిని అడిగితే, ఆయన ఇవేమీ పట్టించుకోకుండా క్రికెట్ మీద ఇంట్రెస్ట్ చూపిస్తారు, ఎక్కడ క్రికెట్ పుంటే అక్కడ ఇంట్రెస్ట్ చూపిస్తున్నారే తప్ప ఆయనకు ఈ రాష్ట్ర వ్యవసాయ రంగంపై మాత్రం ఇంట్రెస్ట్ ఉండదు. ఇక్కడ పున్న ముఖ్యమంత్రిగారికేమో ఇక్కడ పున్న ప్రాంతాల్లో కనబడుతున్నాయి, సుబ్బిరామిరెడ్డి, ఇతరులకున్న ప్రాంతాల్లో కనబడి క్రేన్కు ధర పెరగకుండా చేస్తున్నారే తప్ప, ఆ ప్రాంతాల్లో ఓసర్పు లాబిలో వడి చెరకు రైతులను మోసం చేస్తున్న సంగతిని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. అక్కడ కేంద్రంలో, ఇక్కడ రాష్ట్రంలో మీ నిర్లక్ష్యం ఫలితంగా - ఈరోజు దేశంలో లక్ష్మించి రైతులు చనిపోతే, రాష్ట్రంలో మీ పరిపాలనలో కేవల మంది రైతులు చనిపోయిన పరిస్థితిని గుర్తు చేస్తున్నాను . వ్యవసాయం రంగానికిగానీ, ధరల స్థిరీకరణకుగానీ కేటాయింపులు సరిగా లేవు, కేటాయింపులు పెంచవలసిన అవసరం పుందని చెబుతున్నాను .

ఇక రెండవ అతి కీలకమైన అంశం - మానవ వనరుల అభివృద్ధి. ఏదైనా ఒక దేశం అభివృద్ధి సాధించాలంటే మానవ వనరులు చాలా కీలకం, చాలా ఇంపోర్టెంట్. ఈనాడు పైనాన్స్ మినిషన్స్ గారు రకరకాల వ్యక్తుల కొటేషన్స్ బడ్జెటు ప్రసంగంలో పెట్టారు. ఎడ్యూకేషన్ పుండాలి, ఎడ్యూకేషన్ లేకపోతే మానవ నిలువలు పెరగుని, అనేక కొటేషన్స్ ఇందులో పెట్టారు. కానీ అల్ట్రిమేటుగా ఏదైతే మాటల్డారో అది సాధించడానికి వాళ్లు చేసిందే మిటి? కొతారీ లాంటి మహాసుభాపులు అనేక విషయాలు చెప్పారు. ఈ భారతదేశం యొక్క భవిష్యత్తు క్లాసు రూములో ఉందని చెప్పారు. మీరు క్లాసు రూములో పున్న విద్యార్థులకు మంచి ప్రమాణాలతో కూడిన విద్యను అందించి వాళ్లను మంచి పౌరులుగా తీర్చి దిద్దిండి, ఈ దేశానికున్న సమస్యలన్నీ ఆటోమేటిక్స్ గా తీరిపోతాయని చెప్పారు. కానీ, మీరు ఏమి చేస్తున్నారు? లక్ష కోట్లు లక్ష కోట్లు అంటున్నారు, ఈ లక్ష కోట్లు కేటా యింపులు ఎవరికి ఇవ్వాలి, దేనికి ఇవ్వాలి? అధ్యక్షా, ప్రాధాన్యతలను ఒకసారి చూస్తే, రాజ్యాంగంలో స్ఫురించిన క్రికెట్ కొరకు ఈ విద్య గురించి మొస్తున్న చేయడం జరిగింది. మహాసుభాపుడు అంబేద్కర్ విద్య విషయంలో చాలా ప్రత్యేకంగా త్రిధ్వంశుల తీసుకున్నారు, విద్య లేకపోవడం ఈ భారతీయులకు పున్నటువంటి పెద్ద శాపం . భారతదేశంలో పేద వర్గాలకు విద్య అందుబాటులో లేకుండా ఉన్నటువంటి దుర్మార్గమైన వ్యవస్థ ఈ దేశంలో పుండి కనుక ప్రజాసామ్రాయంలో ప్రభుత్వాలు ఖచ్చితంగా విద్యపైన దృష్టిని పెట్టాలి. మీకు వచ్చిన డబ్బును మొట్ట మొదటగా విద్యపైనే ఖర్చు పెట్టాలని భారత రాజ్యాంగంలోనే పుంది. Article-45 of the Constitution of India లో universalization of Elementary Education గురించి, అలాగే Directive Principles of State Policy లో to provide free and compulsory education for all the children upto the age of 14 years అని పుంది, ఈవిధంగా చేయడం రాష్ట్రం, కేంద్ర ప్రభుత్వాల బాధ్యత . కంపల్సీగా 14 సంవత్సరాల వరకు ప్రతి భారత పౌరుడికి ఉచితంగా విద్యను అందించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వాలలై పుందని రాజ్యాంగంలో చెప్పారు, మరి అదే రాజ్యాంగంపై ప్రమాణం చేసి వచ్చిన మీరు ఏమి ఆలోచన చేస్తున్నారు? ఈనాడు రాష్ట్రంలో పున్న లిటర్సీ రేటు చూస్తే, ఎంతో దయనీయంగా పుంది. State average literacy rate is 60.47 % , దేశం యావరేజ్ లిటర్సీ రేటు చూస్తే 64.84 శాతం పుంది. అంటే దేశం యావరేజ్ కంటే మన రాష్ట్రంలో లిటర్సీ రేటు తక్కువగా పుంది. ఎక్కడో 16, 17 వ స్థానంలో పుంది రాష్ట్రం . అధ్యక్షా, ఒకసారి అక్షరాన్యత యొక్క నిర్వచనం చూస్తే - చాలా గమ్మత్తయిన నిర్వచనం పుంది, ఎంత దొర్చాగ్యమైన నిర్వచనమంటే - A person who is seven years and above, who is able to read and write with understanding of any language is considered as literate. ఎవరైనా ఒక వ్యక్తి ఏదైనా ఒక భాషలో వ్రాయగలగి, చదవగలిగితే అతనే విద్యాపంతుడు . అలాంటి విద్యాపంతులు ఎంతమంది పున్నారు, 60 శాతం మంది పున్నారు మన రాష్ట్రంలో . అంటే కనీసం 40 శాతం మంది ప్రజలకు కనీసం సంతకం కూడా పెట్టడం తెలియని వాళ్లన్నారు. వారికి కనీసం చదవడం కూడా తెలియదు. ఇది బ్రిహ్మండమైన దేశం, 60 సంవత్సరాల స్వప్తంత భారతదేశంలో ఇంకా 40 శాతం మంది భారత పౌరులు చదవజాలరు. ప్రపంచంలో పున్నటువంటి నిరక్షరాస్యల్లో 50 శాతం ఈ భారతదేశంలో ఉన్నారు. ఇది బాధతో కూడుకున్న విషయం అధ్యక్షా . అలాంటి ప్రణాళికలు మనం చేసి కూర్చున్నాం . ఆవిధంగా 40 శాతం మంది ప్రజలకు కనీసం చదువు రాదు. ఉన్న 60 శాతం మందికి పున్నటువంటి చదువు ఎలాంటిదంటే - వారికి సంతకం చేయడం తెలుసు, చదవడం తెలుసు . They are not just educated people, they are only literates. వాళ్లకు ఏదో చదవడం మాత్రమే తెలుసు తప్ప చదువు ద్వారా వచ్చిన జ్ఞానాన్ని ఉపయోగించుకునే శక్తిని మనం ఇవ్వలేకపోతున్నాం . Not even 5 to 6% of the people are reaching to the University level. ఎంత దొర్చాగ్యం అధ్యక్షా? మీకున్న వనరులేమిటండి ఈ దేశంలో

? భారతదేశాన్ని చూసి ఒక విషయంలో ప్రపంచమంతా భయపడుతోంది, అది మనకున్న యువతరం . ప్రపంచంలోనే అధికంగా యువకులున్న దేశం మన భారతదేశం .

డి.11.50

ఈనాడు ఉన్న వెద్దున్ కంట్రీస్‌లోని అనేక దేశాలలో పృధ్వలు పెరిగిపోతున్నారు. యువతరం సంఖ్య తగ్గిపోతుంది. బర్త్‌రేటు డెట్ రేటు కంటే తగ్గిపోతుంది. మైనస్‌లోకి పాసులేషన్ తగ్గిపోతుంది. సిపిఎల్‌ల్యాండ్, జర్సీ, జపాన్ లాంటి కొన్ని దేశాలలో మైనస్ గ్రోట్ రేటు ఉంది. మన దేశంలో మంచి వనరులు, యువతరం ఉన్నారు. వారు ప్రాడ్క్షనీటీ యూక్షనీటీలో ఉండాలంటే వారికి విద్య నేర్చాలి. వారికి ఏమి విద్య నేర్చుతున్నారు. జిఎస్‌డిపిలో ఆరు శాతం పెట్టుమంటే పెట్టలేదు. 3.3 శాతం కూడా పెట్టడం లేదు. పేద వర్గాల తల్లిదండ్రులు కనీసం ఫీజు కట్టలేని పరిస్థితి ఉంది. చదువు చెప్పించాలని రాజ్యాంగం చెప్పింది. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు కొత్తగా పెట్టేంది కాదు. రాజ్యాంగం బాధ్యత . We are only representatives of the people. ఆ విషయాన్ని నురచిపోవడ్డు. ఆ బాధ్యతను నీర్చిపోంచకుండా ఈనాడు కేటాయింపులు చేయకుండా నిరక్షరాస్యల సంఖ్యను పెంచుతున్న మీ పరిపాలన ఎక్కుడికి పోతుందో ఒకసారి ఆలోచించాలి.

సలబై శాతం మంది పిల్లలు స్కూలుకు రారు. ఉన్న అరవై శాతం మంది ఎనరోల్మెంట్ అయితే పదవ తరగతి వచ్చే సరికి 64 శాతం మంది డ్రాఫ్ అపుట్టు ఉంటున్నారు. స్కూలు పదలి వెళ్లిపోతున్నారు. వారికి చదువు లేదు. మిగిలిన వారిలో సుమారు 30 శాతం మందికి క్వాలిటీ ఎడ్యూకేషన్ లేక ఫియల్ అపుతున్నారు. 90వేల టీచర్ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. విద్య మంత్రిగారు ఎక్కుడికి వెళ్లారో తెలియదు. భర్తి చేసిన పాపాన పోలేదు. డిఎస్‌ని పెట్టి టెక్నికల్గా మాట్లాడుతూ వారికి పోస్టీంగ్సు ఇవ్వకుండా , ఎన్నికలు వస్తున్నాయని పోస్టీంగ్సు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. 1022 స్కూల్సులు మూసివేసిన ఘనత మీకు దక్కింది. సలబై శాతం పిల్లలు ఇప్పటికీ స్కూలుకు పోని పరిస్థితి ఉంది. పిల్లల సంఖ్య తగ్గిపోయింది. పిల్లలు స్కూలుకి గిల్లిదండ ఆడడానికి పస్తారా? టీచర్సు రావడం లేదు. టీచర్సు లేక స్కూల్సు మూసివేస్తున్నారు. 6600 స్కూల్సు మూయడానికి సిద్ధ పడ్డారు. మేము గొడవ పడిన తరువాత ఆ పైలు ఆగిపోయింది. పేదలను స్కూలుకు పంపించి విద్య నేర్చించాలి. ఉన్న స్కూల్సును మూసివేసి మేము బ్రహ్మండంగా స్వర్ణయుగంలో ప్రవేశిస్తున్నామంటే ఎలా? అది మీ ఆలోచనా విధానమా? ఈ భారతదేశంలో పూర్వాడ్ మనస్థత్వంలో కరడుగట్టిన పూర్వాడ్ వారిగా చెప్పారా? ఈ దేశంలో ప్రజనీకానికి అత్యధిక సంఖ్యకులకు చదువు రాకుండా చేసిన ధార్మిక వ్యవస్థ ఉంది. రెండు వేల సంవత్సరాలుగా అణగోట్టపడ్డారు. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత అయినా చదువు నేర్చుకుండా ఉంటే ఎలా? బాబా సాహాబ్ అంబేద్కర్గారు .....Under Art.45 of the Constitution of India it is obligatory on the part of the Government and on the State. ఆ విధంగా కాన్స్టిట్యూషన్ల్ అట్లిగేటరీ ఉన్నప్పటికీ విస్కరించి రు.లక్ష్మీట్లు బడ్జెట్లో పిల్లలకు ఎంత శ్రద్ధ తీసుకున్నదో విపరించాలని కోరుతున్నాసు. ఆనాడు మేము మిడ్ డే మీల్స్ ప్రవేశ పెట్టాము. ఇది మా ఫూష చెప్పడామే. వారికి ఎలాగూ వట్టదు, ప్రజలైనా వింబారు. రు.లక్ష్మీట్లు బడ్జెట్లో విద్య శాఖకు ఎంత కేటాయించారు? మేము మిడ్ డే మీల్స్ పెట్టడం వల్ల డ్రాఫ్ అపుట్టు సంఖ్య తగ్గింది. ఒక పూర్ణ భోజనానికి ఆశపడి 60 లక్షల మంది పిల్లలు అన్నం, వచ్చిపులును కోసం , వారి కడువు మంట తీర్మానోపాధానికి బడికి వచ్చారు. ఆ విధంగా వారికి చదువు చెప్పడానికి వీలైంది. రు.లక్ష్మీట్లు తో నాది స్వర్ణయుగం అని అంటున్నారు. నేను ఛాలెంబ్ చేస్తున్నాసు. ముఖ్యమంత్రిగారు, ఎవరూ లేరు. మిడ్ డే మీల్స్ గురించి ఎన్నోసార్లు శాసనసభలో గొంతు చించుకొని అరిచాను. ఒక మనిషికి రు.2ల చోప్పున

మూడు నెలల నుండి వారికి బిల్లులు రాని పరిస్థితి ఉంది. మీ కాంట్రాక్టర్లకు ఒక్క బిల్లు ఆగిందా? ఒక్కరోజు వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు టెలిఫోన్ మీద శాంక్షన్ చేయడంలేదా? మధ్యాహ్న భోజనానికి రు.15కోట్లు నుండి రు.20 కోట్లు ఇప్పలేకపోతున్నారు. పేర వాడు ఒక్క రోజు భోజనం చేయడానికి రోజుయ్యారికి అలోచన రాదా? దుకాణానికి వెళితే వారు అడ్డమైన రేట్లు వేస్తున్నారు. వంట చేసే వాళ్లు పేదలు. వారు డ్వాక్స్ గ్రూప్ మహిళలు. వారి దగ్గర పైనలుండవు. ఉద్దరకు తెచ్చి వండి పెట్టడమే. పిల్లలకు సరిగా తిండి లేదని టినిలో, వార్తాపత్రికలలో చూస్తున్నాము. పిల్లలు హోస్పిటల్పాలపుతున్నారు. పిల్లలు ఆ విధంగా ఇఖ్యంది పడుతుంటే, ఏదో పెద్ద ఘనకార్యాలు చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. దుర్మార్గం కాదా? ఇది దళారి ప్రభుత్వం కాకపోతే సంక్షేమ ప్రభుత్వం అని చెబుతున్నారు. ఇదేమి సంక్షేమమో చెప్పాలని కోరుతున్నాము. పేదలకు సంబంధించిన కార్యక్రమాన్ని కూడా నడవలేని చేతకాని ప్రభుత్వంగా ఎందుకు ఉందో చెప్పాలి. 2003-04లో పాస్ పర్సింటేచ్ 80 శాతం ఉంటే మెల్లగా అది 72 శాతం, 73 శాతానికి పడిపోయింది. ఇప్పుడు 71 శాతం అయింది. రోజు రోజుకు పర్సింటేచ్ తగ్గిపోతుంది. విద్యాను నెగ్గెన్న చేసి పూర్తిగా బ్రష్ట పట్టించారు. విద్యాను పట్టించుకోనడం లేదు. ఏదో కొత్త ఆలోచనతో కానేస్ట్ సూక్షలును పెట్టి మెర్గైన నిద్యాను అందిస్తామని అంటున్నారు.

ప్రజా ఆరోగ్యం అని చెబుతున్నారు. దానికి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? మేడమ్ మీరు అనుభవజ్ఞులైన ఆరోగ్య మంత్రిగా పని చేశారు. ప్రజా రోగ్యం మీద ప్రైమరీ లెవెల్లో ఉన్న రోగాలు ఏమిలి? నేను డాక్టర్లను కాదు. కాని నా కుటుంబంలో అందరూ డాక్టర్లే. ప్రైమరీ స్టేజ్లో రోగ నిర్ధారణ చేసి ఆపగలిగితే 80 శాతం రోగం ఆటోమేటిక్గా తగ్గిపోతుంది. ఇఖ్యందికరమైన పరిస్థితి రాకుండా ఉంటుంది. ఆనుపత్రులలో డాక్టర్లు లేదు. దోర్భాగ్యమైన పరిస్థితి నెలకొంది. రాష్ట్రంలో కోటి యాబై మంది విష జ్వరంతో బాధపడుతున్నారు. మీ డాక్టర్లు ఎక్కడికి వెళ్లారు? మీ ఆనుపత్రులు ఎక్కుడకు వెళ్లాయి?

మ 12.00

ఆదే విధంగా 2006వ సంవత్సరం ఆగస్టులో మూడు లక్షల మంది మరీయా, డంగ్యా వ్యాధులతో బాధపడుతున్న ప్రజలకు మీరేమి చేశారు? 551 మంది గన్య వ్యాధితో చనిపోయారు. ఈనాడు మరీయా వచ్చి పదకొండు వందల మంది గిరిజనులు మరీయా వ్యాధితో విశాఖ ఏజెస్సీలో మరణిస్తే మీరేమి చర్యలు చేపట్టారు? అదిలాబాద్ జిల్లా పుట్టురు ప్రాంతములో మరీయా వ్యాధితో 400 మంది సేద ప్రజలు చనిపోయారు. అడవిలో వుండే వాళ్లు కనీసం జీవితాన్ని గడపడానికి అనేక ఇఖ్యందులు పడుతున్నారు. సేద ప్రజనీకానికి ఈనాడు వైద్యం అందించే బాధ్యత లేదాండీ? అభివృద్ధి చెందిన దేశాలను మీరు ఒకసారి వెళ్లి చూడండి. మీకు తెలియదని నేననుకోను. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో అత్యధికంగా బడ్జెట్ దేనికి కేటాయిస్తారు? That is for health and education. ఆ రెండింటికి ఎక్కువగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు పుంటాయి అక్కడ. చర్చ అంతా దాని మీద జరుగుతుంది. ఎక్కువ చర్చ, ఎలక్షన్లో జరిగే పెద్ద చర్చ. అలాంటి పొల్చే పైన ఈనాడు మీరు చేవడుతున్నది ఏది? సేద దేశం ఇది. కనీసం వాళ్లు తమకు ఏదైనా జరిగితే వాళ్లకు కూలీ కూడా దొరకకుండా మొత్తం ఎంట్రైర్ కుటుంబం అంతా కూడా సంక్షేభంలో పడేటటువంటి పరిస్థితి పాత్రున్న ఈ దేశంలో మీరు ఆరోగ్యం పైన ఏమి చేపట్టారు? సియం రిలీఫ్ ఫండ్ లేకపోతే ఇస్కార్నెన్ కంపెనీలకు ఇస్తే ఆరోగ్య శ్రీ అని పెట్టారు. నేను అది తప్పని చెప్పాను. అవసరం ఇది. కాకపోతే ఎంత పర్సింటేచ్ వారికి చెందుతుంది? ఎంతమందికి ఈనాడు విశాఖ ఏజెస్సీ ప్రాంతములో, పుట్టురులో పున్సుటువంటి గిరిజనులు కనీసం ప్రాదరాబాద్ నగరంలో కాలుపెట్టి, ప్రాదరాబాదు నగరాన్ని చూడలేనటువంటి గిరిజనులు,

ఎంతమంది అడవిబిడ్డలు అక్కడ పున్నారు. కనీసం వాళ్ళకు ముఖ్యమంత్రి రిలీఫ్ ఫండ్ తెలుసా? వాళ్ళకు ఏమి తెలుసు? ఈనాటికే కూడా ఏదో మంత్రాలు, తంత్రాలు చేసుకొని వాళ్ల అదృష్టం, వాళ్ల దురదృష్టం అని చెప్పి ఆ యొక్క కర్కు సిద్ధాంతాన్ని నమ్ముకొని ప్రాణాలు కోల్పోతున్నారు తప్ప వాళ్ల పట్ల మీరు చేపడుతున్న వైద్యంలో మీరేమైనా కేటాయింపులు చేస్తున్నారా? ఇంకా వంద కోట్ల రూపాయలు తగ్గించారు. ఈ రోజు పెట్టిన బడ్జెట్లో పిహాచేసిలకు 60,60 మాత్రం ఈనాడు బడ్జెట్లో కేటాయింపులు చేశారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఎంబిబియన్లు పున్నాయి. ఏ విధమైన ప్రాధమిక విద్య లేక, వైద్యం లేక బాధపడుతున్న జనాలు 8 కోట్ల 22 లక్షల మంది పున్నారు. ఇంత పెద్ద రాష్ట్రంలో ఈనాడు మీరు వైద్యం పట్ల మీరు చూపుతున్న త్రధ్ద ఏమిటి? ఆ వైద్యానికి మీరిచ్చిన కేటాయింపులు ఏమిటి? వైద్యం పట్ల మీరేదో గొప్పలు చెప్పుకుంటున్నారు ఆరోగ్య శ్రీలు, సియం రిలీఫ్ ఫండ్లు అని చెప్పి. మరి కనీసం ఈ యొక్క లక్షలాది, కోట్లాది మందికి సంబంధించిన ఆరోగ్యం పట్ల ఏమీ త్రధ్ద తీసుకోవడం లేదు. వాళ్ళంతా పోయి కొంపా అన్ని అమ్ముకొని ఏదైనా రోగం వస్తే ప్రయివేటు హస్పిటల్లో వడాలి. లేకపోతే అది మన దురదృష్టం అనుకొని వాళ్లు చాలా తప్ప మీ తరపున మీరు చేస్తున్నటువంటి కార్యక్రమం ఒక్కటీ సక్రమమైన పద్ధతిలో జరగడం లేదని చెప్పి తెలియజేస్తున్నాను. ఇక మీరు దేవికైనా కేటాయింపులు చేస్తున్నారా అంటే మాటలాడితే ఇరిగేషన్. పేపరు విపుగానే ఫోబో ఒకటి బ్రహ్మందమైనది కనబడుతుంది. ముంగట మొత్తం నీళ్లు వెనుక దూకుతుంటాయి. ముందు ముఖ్యమంత్రి గారు బ్రహ్మందముగా కనబడుతుంటారు ఏదో నీళ్లు వచ్చాయని. ఇదే శాసనసభలో పెద్దయెత్తున చర్చ జరిగింది ఆ రోజు జలయజ్ఞం గురించి. ఈనాడు రికార్డును ఒకసారి తీసుకుంటే నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం ఈ జల యజ్ఞం ప్రస్తాపన వచ్చింది. వాళ్లు ఎప్పుడైతే ఈ జల యజ్ఞం మాటలాడడం మొదలుపెట్టారో, ఆ టైంలో నేను చాలా సప్పంగా ఇదే హస్సలో గంటన్నరోసు మాట్లాడాను. అయ్యా ఇది నాకు అనుమానంగా పుంది. ఖచ్చితంగా, సూటికి నూరుపాళ్లు డబ్బు కోట్లేయడానికి మీరు కనుక్కున్న బెత్తుం, ఇది జలయజ్ఞం అని చెప్పాను. దానిని ఏ విధంగా మీరు ఈపెసిల క్రింద కనుక్కున్నారు. ఆనాడు పున్న కాంట్రాక్టర్లను తమకు ఎలిజిబిలిటీ, క్లైటేరియా పెట్టి వాళ్ళకు సంబంధించిన వ్యక్తులకు వచ్చేటట్లు ఏ విధంగా ఆ యొక్క డాక్యూమెంట్లను మొత్తం మార్చారు. ఈ విషయం పైన కూడా ఇదే హస్సలో సుదీర్ఘ చర్చ జరిగింది. దాని పైన మీరు కేటాయింపులు ఇచ్చారు. ప్రాజెక్టులు చేపట్టామని చెబుతున్నారు. ఎన్ని ప్రాజెక్టులు చేపట్టారు, మరి ఎన్ని ప్రాజెక్టులు కంట్లీట్ చేశారు? మొదట్లో మీరు చేపట్టిన ప్రాజెక్టుల సంఖ్య ఏమిటి? ఈనాడు మీరు మాటలాడుతున్న ప్రాజెక్టుల పరిస్థితి ఏమిటి? ఒకసారి మనం దానిని విశ్లేషణ చేసుకోవాలి. ఎందుకంటే నగం బడ్జెట్ ఉదారంగా, మన పైనాన్స్ మినిష్టరుగారు చాలా ఉదారంగా 50 శాతం కేటాయింపులు చేశారు. 51 శాతం లాస్ట్ బడ్జెట్లో కేటాయింపులు చేశామని వాళ్లు చెప్పారు. మరి దాని ఫలితాలు ఏ విధంగా పున్నాయి? ఎక్కడైనా ఒక్క రూపాయి ఖర్చు పెడుతున్న ఎనీ ఎకనమిస్ట్ గానీ, ఎవరైనా ప్రతి ఒక్కరూ ఆలోచన చేసేది what is the cost benefit ratio అనేది చూస్తారు. నేను రూపాయి ఖర్చు పెడుతున్నాను, ఆ రూపాయి ఖర్చుతో వచ్చే ఫలితం ఏమిటి? దాని ఫలితం ఏ విధంగా పుంటుంది అనేది ఆలోచన చేయాలి. చేయకూడదా అధ్యక్షా? ఏదో మనం ఈ లెక్కలు బ్యాంక్ అకోంట్లాగా ఇని తీసుకుపోయి ఆ అకోంట్లో, అని తీసుకుపచ్చి ఈ అకోంట్లో ఇదా అండ్ మనం చేసేటటువంటి లెక్కలు, ఇదా బడ్జెట్ అనడం? ఏ విధంగా మీరు కాస్ట్ బెనిఫిట్ రేషియా చేశారు? ఆ విధంగా మీరు చూస్తే నగం బడ్జెట్ ఇచ్చినటువంటి ఈ యొక్క ఇరిగేషన్ సెక్యూరిటీలో మీరేమి చేశారనేది ఒకసారి ఆలోచన చేసుకోవాలి. ఒకమైన సదీ జలాల పంపకంలో మీరు చేసిన దుర్భాగ్యమైనటువంటి పమలు. రెండవది తీసుకున్నటువంటి ప్రాజెక్టులు. అదే విధంగా ఆ ప్రాజెక్టుల పేరుతో మీరు చేసిన అనిసీతి, ఇంస్టీ కూడా ఒకటోకటి బయటవడుతున్నాయి, ఈ రోజున ప్రతిదీ చర్చ జరుగుతుంది. ఈనాడు గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారు కదా 12 లక్షలు ఇచ్చామని, 15 లక్షలు ఇచ్చామని చెప్పి. మీరు ఇచ్చినటువంటిది ఇదే. ఇదే రోజుయ్ గారి స్టోట్స్‌టీట్‌క్స్. ఈనాడు గుర్తుమెంట్ ఆఫ్

ఆంధ్రప్రదేశ్ సోషియో ఎకనామిక్ సర్వేలో చాలా సుష్టంగా వాళ్ల ఇచ్చినటువంటి దాని ప్రకారంగా ఏ ప్రభుత్వం అయినానరే ఆ యొక్క సర్వే చేసి ఫర్మిష్ట్‌గా, అధింటిక్‌గా డాక్యుమెంట్ మీరు ఇచ్చింది. మొన్న బడ్జెట్ ప్రవేశించిన తరువాత సోషియో ఎకనామిక్ సర్వే రిపోర్టు ప్రకారంగా కాలువల క్రింద సాగుబడిలోకి వచ్చిన నీళ్ల ప్రాజెక్టులు కడితే భూమిలోకి ఇంకిపోవు కదా? కార్బూనిస్ట్ శంకర్‌ది ఒక కార్బూను వచ్చింది నేను ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా ఆ రోజులలో ఒక పెద్ద మనిషి కాలువలు త్రవ్యతున్నాడు. ఆయనకు అనుమానం వచ్చింది. ఏమయ్యా కాలువలు త్రవ్యతున్నాను, మీ డ్యాం ఎక్కుడ? మీ ప్రాజెక్టు ఎక్కుడ? అంటే ఎక్కుడ నీళ్ల పుంటే అక్కుడ ఈ కాలువలు త్రవ్యతాము. ముందు కాలువలు త్రవ్యితే ఆ తరువాత మొత్తం ఈ కాలువలలోకి నీళ్లు రావాలి, కానీ నీళ్లు వచ్చిన తరువాత అప్పుడు పోయి డ్యాముల క్రింద మేము అలోచన చేస్తామని చెప్పినట్లుగా ఈ మహానుభావులు చెబుతున్న డ్యాముల పరిస్థితి పుంది. ఎక్కుడ పెడతారో, హాఁ వర్క్‌గా ఎక్కుడ జరుగుతున్నాయో తెలువదు. దానికి ఒక చేపెళ్ల, ప్రాణిహత దగ్గరకు వస్తుంది. ఆ కథ ఏమి చేస్తారో, ఆ విధంగా ఎక్కుడ ఏమి జరుగుతుందో తెలియదు. కానీ కాలువలకు మాత్రం బ్రహ్మండముగా కేటాయింపులు చేసుకొని ఆ విధంగా డబ్బులు కొట్టేయడానికి వాళ్లు చేసే ఒక పద్ధతి ప్రకారంగా అవలంబించిన పద్ధతి ఈ జలయజ్ఞం తప్ప ఇంకొకటి కాదు. ఈహిసి సిస్టమ్ పెట్టారు. ఈహిసిలో ఏమిటి అధ్యక్ష ఈణాడు? ఎవరైనా సరే, ఆరోజున మేమేమో ఒక్క ప్రాజెక్టు, దేవాదులకు ఈహిసి పెట్టాము. ఎందుకు పెట్టపలసి వచ్చింది ఆ ఈహిసి? పవర్పుల్ పంప్ అవసరమున్నాయి అక్కుడ. ఎక్కుడైతే పవర్పుల్ పంప్ వున్నాయో, మన దగ్గర పున్సుటువంటి ఇంజనీరింగ్ విభాగాల వాళ్లకు అంత టెక్నాలజీ లేదు. కనుక ఎక్కుడైనా ప్రపంచంలో మంచి టెక్నాలజీ అందుబాటులోకి రావాలి. ఎందుకంటే power consumption చాలా ఇంపార్టెంట్ అక్కుడ. రేపు భవిష్యత్తులో తరతరాలకూ ఎప్పటికీ కూడా అక్కుడ వచ్చిన విద్యుత్ బిల్లు చాలా ఇంపార్టెంట్. తక్కువ విద్యుత్ ను వాడే పంపులు రావాలి. అదే విధంగా ప్రైవెట్ పంపులు కావాలి. ప్రపంచములో ఎంతో ఎత్తైన ప్రదేశాలకు మనం నీళ్లు తీసుకుపోతున్నాము కనుక ఆ టెక్నాలజీ పున్న వ్యక్తులు రండి అని చెప్పి మేము ఈహిసి కావాలని ఒక ప్రాజెక్టుకు పిల్చిస్తే ఈ మహానుభావులు కాలువలు త్రవ్యడానికి కూడా ఈహిసి పిలిచారు. మొత్తం కాలువలు త్రవ్యడానికి ఈహిసి కావాలండీ? ఏమి టెక్నాలజీ కావాలండీ? మా పూళ్లో వడంగాయనను అడిగితే కాలువలు ఎట్లా త్రవ్యాలో చెబుతాడు. దానికి వీళ్లు ఈహిసి పిలిచి, ఎందుకంటే ఈహిసిలో వీళ్లకు ఒక క్లాజ్ వుంటుంది. వాళ్లే డిజైన్ చేసుకుంటారు, వాళ్లే మొత్తం త్రవ్యతారు, వాళ్లే ప్రాజెక్టు కాస్టింగ్ చెబుతారు. ఎంతలో కంస్టిట్ చేస్తారో చెబుతారు. ఆ విధంగా ఈణాడు కాలువలు డిజైన్ చేయడానికి మన దగ్గర రాదా? నామమాత్రం టెక్నాలజీ లేదా మన దగ్గర? కాలువలు డిజైన్ చేయడం, అదే విధంగా లోపల భూమిలో రాయి వుందో, రపు పుందో తెలియదు. ఇలాంటి దానికి ఈహిసి పిలుస్తారండీ? ఎవరైనా పిలిచారా? ప్రపంచంలో ఎక్కుడైనా ఈహిసిని కాలువలకు పిలిచారండీ? అయ్యా, నుప్పు జలయజ్ఞం ఏమి చేశాపు, నుప్పు సరిగా చేయలేదంటే లక్ష్మయ్య గారు చెబుతారు. మొన్న ఒక వార్తాపత్రికలో చూశాము పదివేల కిలోమీటర్ల కాలువలు త్రవ్యము మేము, ఇంతకంటే ఏమి కావాలి జలయజ్ఞానికి అని. కాలువలు త్రవ్యితే జలయజ్ఞమా? కాలువలు త్రవ్యి, కమీషన్లు కొట్టి వేయడం ఇది జలయజ్ఞం కాదు. దానికి మంచిగా, ముఢ్చుగా పేరు పెట్టి ఈణాడు పెద్ద ఎగ్గిబిషన్ పెడుతున్నారు. మేము కూడా పెడతాము ఎగ్గిబిషన్. ఇచ్చితంగా మీరు ఏ విధంగా ప్రాజెక్టులలో ఎన్ని, ఏయే ప్రాజెక్టులలో ఎంత డబ్బు తిన్నారో?

మ. 12.10

ఒక్క ప్రాజెక్టుకి కూడా ఒరిజినల్ కాంట్రాక్టర్ లేదు. ఒరిజినల్ కాంట్రాక్టర్, ప్రైదరాబాద్‌లో అమేస్సుకుంటున్నారు. వాళ్లు సబ్ కాంట్రాక్ట్‌కి ఇవ్వడం, వాళ్లు ఇంకొక కాంట్రాక్టర్కి ఇవ్వడం ఇలా జరుగుతోంది.

ప్రాజెక్టుల దగ్గర ప్రోక్లేన్స్, టిప్పర్స్ పెదుతున్న వ్యక్తులు వేరే ఉన్నారు. ఆ విధంగా ఎవరి పరైంటేజ్ వాళ్లకొట్టేసి, మీ పెరైంటేజ్ మీకు పంపిస్తున్నారు. మరేమా జోల కొడుతున్నారు. వాళ్లకి ఎప్పుడు బిల్లులు ఇవ్వాలి, ఏ విధంగా బిల్లులు ఇవ్వాలి, ఎవరి పరైంటేజ్ ఎప్పుడు రిలీజ్ చెయ్యాలి అని మీరు ఈ కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. ప్రాజెక్టుల నాణ్యత ఏ విధంగా ఉంది, ప్రాజెక్టుల పరిస్థితి ఏమిటని మీరు ఎప్పుడైనా అలోచన చేశారా?

అధ్యక్షా, మనకున్న జీవనదులలో కృష్ణా, గోదావరి ముఖ్యమైనవి. పెన్నా దగ్గర ప్రాజెక్టులకు అవకాశం లేదు. కృష్ణా వాటర్ కేటాయింపు అయిపోయింది. మనకు అవ్యాసించి వచ్చాయి. ఆ అవ్యాసించి ప్రకారం మనం కేటాయింపులు చేసుకున్నాము. మనకి ఇంక మిగిలింది సర్స్టస్ వాటర్ మాత్రమే. మనకు నికర జలాలు లేవు. గోదావరిలో 1480 టి.యం.సిల నీరు అందుబాటులో ఉంది, 750 టి.యం.సిల నీళ్ల కంటే ఎక్కువ వాడుకోలేకపోతున్నాము. మిగతా నీరు సముద్రం పాలయ్యాది. కనుక, గోదావరి పైన ప్రాజెక్టులు కట్టవలసిన అవసరం ఉంది. మేము ప్రభుత్వంలో ఉన్నప్పుడు ఒక అధారిటీ ట్రిమేట్ చేసాము. దానికి స్వయంగా అప్పటి ముఖ్యమంత్రి గారు ఛైర్మన్‌గా ఉన్నారు, మినిష్టర్లు కూడా మెంబర్సగా ఉన్నారు. గోదావరి పైన ఏ విధంగా ప్రాజెక్టులు చేపడితే బాగుంటుందో సమగ్రమైన ప్రణాళికను తయారుచేసి, కేటాయింపులు కూడా ఈ విధంగా ఉంటే బాగుంటుందని, ఆ విధంగా చేసాము. ఈనాడు ఇష్టానుసారంగా ప్రాజెక్టులు చేపడుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు అడ్డగోలుగా పోతిరెడ్డి పాడు ప్రాజెక్టును స్టార్ట్ చేశారు. నల్గొండ, ఖమ్మం, గుంటూరు, కృష్ణా ప్రకాశం, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలకు తరతరాలుగా వస్తున్న సాగర్ ఆయకట్టు ఏమైపోయినా వాళ్లకు అవసరం లేదు. నికర జలాలు, వరద జలాలను కొత్త వాదన తీసుకొచ్చి ఉన్న జలాలను మలుపుకుపోవడానికి రాత్రి, పగలు కష్టపడుతున్నారు. పులివెందుల ప్రాజెక్ట్ ద్వారా ప్రతి ఎకరానికి నీళ్లు ఇస్తామని చెప్పి, పులివెందులలోకి కృష్ణా జలాలను మలుపుకుపోయే దుర్మార్గమైన చర్యలు చేపడుతున్నారు. కృష్ణా నీటిని దోహించే చేసే పద్ధతిలో ప్రభుత్వం వనిచేస్తుంది.

అధ్యక్షా, ఇక గోదావరి నది. గోదావరి నది ఎక్కువ తెలంగాణా జిల్లాలలో ఉంది. ఆరు వందల కిలోమీటర్లు తెలంగాణా జిల్లాలలో పారుతుంది. ఎప్పటికైనా నీళ్లు వస్తాయని తెలంగాణాలో చాలా మంది ఎదురుచూస్తున్నారు. ప్రాపోత గురించి ఇదే హాస్టలో చర్చ జరిగింది. ప్రభుత్వం కూడా అంగీకరించింది. మూడు సంవత్సరాలయ్యాంది. నీళ్లు వచ్చాయని ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతున్నారు. మీకు ఈ అలోచన వచ్చిందా అని మమ్మల్ని దబాయిస్తారే, ఇంతవరకూ అక్కడ తట్టెడు మట్టివేశారా? నీళ్లు వచ్చాయని ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతున్నారు, ఇది మోసం కాదా? రెండు సంవత్సరాల క్రితం మేము పాదయాత్రలు చేస్తుంటే, మేజర్ ఇరిగేసన్ మంత్రితో సహ సలుగురు మంత్రులు సుత్రి యాత్ర చేశారు. మేమేదో నీళ్లు తెద్దమని ప్రయత్నం చేస్తుంటే, నీళ్లు కావాలని పాద యాత్ర చేస్తున్నారు, నీళ్లు వచ్చేస్తున్నాయని మాట్లాడారు. రెండేళ్లపుతుంది. మీ బడ్జెట్ ఎక్కడికి వెళ్లింది, మీ కేటాయింపులు ఎక్కడకు వెళ్లాయి, మీ పనులు ఎక్కడికి వెళ్లాయని అడుగుతున్నాను. మహరాష్ట్రకు ఒక ఉత్తరం రాసే దిక్కు లేదు. ఎక్కడ హౌస్ వర్గాలు జరుగుతున్నాయా కూడా తెలియడం లేదు. కాలువలకు మాత్రం బిండర్లు పిలుస్తామని చెబుతున్నారు.

అధ్యక్షా, ఉన్న శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఎండగొట్టారు. ఇది మీరు చేసిన ఘనకార్యం. చరిత్రలో మీరు మిగిలిపోతారు. ఆ ప్రాజెక్ట్ పరిస్థితి ఏమిటి? దాని యొక్క కెపోసిటీ తగ్గి ఇప్పుడు 80 టి.యం.సిలకు వచ్చింది. దానికి సంబంధించి, 83 టి.యం.సిల కంటే ఎక్కువ లేదని సేను మొన్సు లేట్పోట్టిగా ఒక న్యాస్ చదివాసు. కెపోసిటీ రోజు రోజుకీ తగ్గిపోతుంది. అది సరిపోదన్నట్లు బాట్లి ప్రాజెక్ట్ అదే విధంగా ఇంకా 11 ప్రాజెక్టులు

కడుతున్నారు. బాటీ ప్రాజెక్ట్ వనులు ఆవమని మేము ధర్మ చేసాము. మా మీద లారీ ఛార్జ్ చేసారు, జెల్లకు పంపించారు. కేంద్రంలో మీ ప్రభుత్వం ఉంది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఏమి చేశారని అడుగుతున్నాను. కొత్తగా ప్రాజెక్టులు కట్టి మీరు వెలగబెట్టింది ఏమీ లేదు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్న ప్రాజెక్టును ఎండగొట్టే పరిస్థితి తెచ్చారు. ఇది చేతకాని ప్రభుత్వం కాదా? బాటీ ప్రాజెక్ట్ గురించి ఆ రోజు ఒక లాయర్ నాకు పర్సనల్గా వచ్చి చెప్పారు. సార్, ఈ ప్రభుత్వం ముంచెయ్యబోతుంది, సుప్రీంకోర్సులో సరైన వాదన చెయ్యడం లేదని అన్నారు. అదే పోలవరం ప్రాజెక్ట్, పోతిరెడ్డిపోడు ప్రాజెక్ట్ కోసం అధికారులు విమానాలలో వెళ్లారే! బాటీకి సంబంధించినంతవరకూ సరైన సమాచారం ఇష్టాలేదు. సుప్రీంకోర్సు మొట్టికాయలు వేసింది. ఇంత ఉద్యమం నడిచినా కనీసం సత్కమమైన ఇన్ఫర్మేషన్ ఇష్టాలేదు. మనం వష్టపరిహారం చెల్లించిన ప్రాంతంలో తీసుకొచ్చి వాళ్లు కడుతున్నారు. గుడ్డివాడిని తీసుకొచ్చి చూపించినా చెబుతాడు. బ్యాక్వాటర్ దగ్గర కడతారా? బ్యాక్వాటర్ని లిక్ష్మీ చేసుకోడానికి ప్లాన్ చేస్తున్నారు, ఆ డిజైన్ అట్లా ఉండని మేము చాలా చెప్పాము. ఆల్ పార్టీ డెలిగేపన్తతో ప్రధానమంత్రి దగ్గరకు వెళ్లి ఎక్స్ప్లైయిన్ చేస్తే ఇంతవరకూ ఉలుకూ, పలుకూ లేదు. పైగా ప్రధానమంత్రి గారు మా నాయకుడిని, మమ్మల్ని, మీరు రాజకీయం చేస్తున్నారు, ఆ విధంగా చెయ్యకండని అన్నారు. మాకు చాలా బాధ అనిపించింది. రాత్రికి రాత్రి ఘడ్ లైట్ పెట్టుకొని వందల టిప్పర్లు పనిచేస్తున్నాయి. ఫోబోగ్రాఫర్ వెళ్లి ఫోబోలు తీద్దామనుకుంటే తరుముతున్నారు. బాటీ వనులు ఆ విధంగా ఉన్నాయి.

అధ్యక్షా, దానిని ఎగ్గాంపుల్గా తీసుకొని, 11 ప్రాజెక్టులు స్టార్ట్ చేశారు. తరువాత పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉంటుందో మీరు వివరణ ఇవ్వాలి. మహానుభావులు చాలా మంది ఉన్నారు. తెలంగాణా ప్రాంతానికి సంబంధించిన మంత్రులు చాలా మంది ఉన్నారు ఏ విధంగా శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ ఉందో చెప్పమనండి. వారు ఫీల్డ్కి వెళ్లే పరిస్థితి తెలుస్తుంది.

(అంతరాయం)

I am not feeling well. హాల్ నాకు సహకరించడం లేదు. రెండు, మూడు రోజుల నుండి యాంటిబయోటిప్స్ వేసుకుంటున్నాను. అమ్మగారు టైం ఇస్టే మీరు చేసిన పాపాల చిట్టా విప్పడం మొదలుపెడతాను. సాయంతాలం పరకూ టైం ఉంటే, మీరు చేసిన వాటి గురించి చెప్పి, ఉతికి ఆరేస్తా! ఎన్ని చేస్తున్నారు నాయనా మీరు ? ఒక వైపు మూసి వేస్తే, ఇంకొక వైపు తెరుస్తారు. వంద కోట్ల రూపాయల కుంభకోణం అని అంటారు. కుంభకోణం సంగతి తియ్యగానే, తెల్లారేసరిగి అన్నీ తయారుచేసుకుంటారు. అది వెయ్య కోట్ల రూపాయల కుంభకోణం అని మళ్ళీ వస్తుంది. తరువాతఅయిదు వేల కోట్లు అంటారు. ఇందాక ఎం.ఎల్.ఎ గారు బ్రహ్మండమైన వర్ష అన్నారు. మనోవేగంతో అవిసీతి పరిగెడుతుందని కాంగ్రెస్ ఎం.ఎల్.ఎ వెంకటరెడ్డి గారు అన్నారు. చాలా మంది చాలా విషయాలు మాటల్చాడారు. ఆ విధంగా మీ వేగాన్ని ఎవరు తట్టుకోగలరు? దేశంలో ఉన్నటువంటే అన్ని విజిలెన్స్ కమీషన్లు వెంబడి పడినా దౌరికసంత స్పీడ్గా వెళ్లిపోతున్నారు మీరు. విజిలెన్స్ కమీషన్ గారు, మీరు పరిపాలనలోకి వచ్చిన తరువాత నేను వస్తును అని అన్నారు. మీ స్పీడ్ను తట్టుకోడానికి, మమ్మల్ని కంట్రోల్ చెయ్యడానికి ఎన్ని వ్యవస్థలు కావాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు.

అధ్యక్షా, ప్రాజెక్ట్ డిజైనింగ్ ఏ విధంగా ఉంటుందంటే, కమీషన్లు ఏ విధంగా వస్తే, డిజైన్ అట్లా మారిపోతుంది. దేవాదుల ప్రాజెక్ట్ దగ్గర ఉన్నల్ తవ్వాలని నిపుణులు చెప్పారు. 80 పస్సంటేజ్ అఫ్ ది ఎక్స్పెండీచర్ లిక్ష్మీలలో పైవ్ లైన్కి అవుతుంది. కొన్ని ఉన్నల్ ప్రపోజ్ చేస్తే, లేదు లేదూ మాకు ఇదే రావాలి

అంటారు. ఎందులో కమీషన్ ఎక్కువ దొరికితే దాని ప్రకారంగా వెళ్తున్నారు. కమీషన్లు ఎక్కువ వస్తే డిజైన్ మారిపోతుంది. బోటీ కోసం యాటను కోస్టారికి తెలంగాణాలో ఒక సామెత ఉంది.

మ.12-20

ఆ విధంగా భూస్వాముల ఇంట్లో ఏదైనా శుభ కార్యం జరిగినా, వారికి తినాలనిపించినా బాధ మాత్రం పేదవాడికి కలుగుతుంది. వారింటిలో శుభకార్యాల్కోసం పేదవాడి గొర్రెను తీసుకొని పెళ్లి భూస్వామికి ఇవ్వాలి. అలాంటి పూడుల్ వ్యపణ ఈ ప్రాంతంలో కోసాగింది. ఆ భూస్వామికి లివర్ తినాలనిపిస్తే గొర్రెను తెప్పించుకొని తింటారు. మిగతాది ప్యా అయినా, ఏమైనా వారికి ఫర్మలేదు. ఏది ఏమైనా గానీ, ఏ డిజైన్ అయినా గానీ, నాకు కమీషన్ పస్తుంది కాబట్టి, అందులోనూ, ఈపీసీ విధానం కాబట్టి మీరు మీకు కావలసిన డిజైన్ చేసుకోమని ఇప్పటి ప్రభుత్వం చెబుతుంది. అందుకు కాంట్రాక్టర్లు వారిష్టం వచ్చినట్లుగా వారు డిజైన్లు మార్చుకుంటున్నారు. వారు ఆ విధంగా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు తప్ప చిత్తశుద్ధితో సాగునీరు ఇవ్వాలనే ఉండేశం నీరికి లేదు.

బెంక్ ప్రాజెక్టులో అంచనాలు పెంచుకుంటూ పోయారు. ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు అంచనాల పెంపు గురించి ఇదే సభలో 17 రోజులపాటు చర్చ జరిగింది. ప్రతి ఒక్క దానికి సంబంధించి టెలిఫోన్ల మీద మాట్లాడుకుని రాత్రికి రాత్రి అంచనాలు మార్చి సుమారు నాలుగు వందల కోట్ల రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బొక్కసానికి గండికొట్టి జేబులు నింపుకున్నారనే విషయాలు మేం మీ ముందు ఉంచాం. మేం అనని మాటను మాకు ఆపాదించి ఆ సమస్యనుంచి బయటికి పెళ్లారు. కానీ ఈ రోజు ఏమైనది? లోకాయుక్త అదే విషయాన్ని తప్పు పట్టింది. లోకాయుక్త రిపోర్టు కూడా ఇచ్చింది.

(శ్రీ బి.వేదవ్యాస్ అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

ముఖ్యమంత్రిగారు ఎప్పుడూ ఒక విషయం చెబుతుంటారు. మేం అనేక విచారణలు వేసుకున్నాం, మేం ఏ తప్పు చేయలేదు కాబట్టి మాకు ఆ దైర్యం ఉంది అని చెపుతున్నారు. ప్రభుత్వానికి నిజంగా చిత్తశుద్ధి ఉంటే, ఈ పెంపు విషయంలో కారకులమీద చర్యలు తీసుకోండి. పెద్దలు శ్రీ రోశయ్యారు కూడా సభలో ఉన్నారు కావున లోకాయుక్త రిపోర్టు శాసనసభలో పెట్టిందని కోరుతున్నాను. ఏదైనా difference వస్తే లోకాయుక్త రిపోర్టు శాసనసభ ముందు ఉంచుతారు కదా. కావున శాసనసభ వ్యవహారాల మంత్రిగారైన మీకు సమస్యారాలు చేసి చెబుతున్నాను. లోకాయుక్త రిపోర్టు శాసనసభకు సమర్పించండి. ఎప్పుడు సభకు సమర్పిస్తారో చెప్పాలని మంత్రిగారిని డిమాండ్ చేసున్నాను. ఇంకోక పైపు కాగ్ రిపోర్టులో కూడా స్పష్టంగా చెప్పారు. రాత్రికి రాత్రి అంచనాలు మార్చి 359 కోట్ల రూపాయలు కొట్టేశారని, తినేశారని చెప్పింది. ఇంతకు ముందు లోకాయుక్త కూడా ఇదే విషయాన్ని చెప్పింది. లోకాయుక్త చెప్పిన విషయాన్ని మనమందరం విన్నాం.

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిః అధ్యక్ష, పబ్లిక్ అకౌంట్స్ కమిటీ ఛైర్‌మెంట్‌గా ప్రతిపక్షాలకు చెందిన సభ్యులే ఉన్నారు. అందులో కూడా ప్రూటినీ జరుగుతుంది. అలాగే కాగ్ రిపోర్టు ప్రతి సంవత్సరం పస్తుంది. చాలా ప్రాజెక్టుల గురించి కాగ్ రిపోర్టు ఇచ్చింది. నాలుగు వందల కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్లో మొదలైన శ్రీలం నిద్యాదుత్తుత్తి కేంద్రం మూడు నేల కోట్ల రూపాయలకు చేరింది. దానిలో నెఱ్య కోట్ల రూపాయలపైన సప్తం జరిగిందని, ఇది ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యమని చెప్పారు. కావాలంటే కాగ్ రిపోర్టుపైన ఒక రోజు చర్చిద్దాం. మీ ప్రభుత్వ

పాయాంలో ప్రజలకు, ప్రభుత్వానికి ఎంత నష్టం జరిగింది, ఈ మూడు సంవత్సరాలలో ఎంత నష్టం జరిగింది, కాగ్ రిపోర్టులో ఏమున్నాయో చర్చిద్దాం. పబ్లిక్ అకౌంట్ కమిటీ షైర్క్స్ గా వారి పార్టీకి చెందినవారే ఉన్నారు. వాటిపైన చర్చంచడానికి మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ టి.దేవేందర్ గాడ్స్: అధ్యక్ష, పీఎసీ షైర్క్స్ మరియు సభ్యులు ఈ సభలోనే ఉన్నారు. కాగ్ రిపోర్టుపైన, లోకాయుక్త రిపోర్టుపైన చర్చించే సమయంలో మొత్తం పైల్స్ కమిటీ ముందు పెట్టమని అధికారులను ఆదేశిస్తే, పైల్స్ అన్ని లోకాయుక్తలో ఉన్నాయి కాబట్టి తరువాత కమిటీ ముందు ఉంచుతామని చెప్పారు. ఎప్పటికి రావచ్చు అంటే, నెలకు లేదా దెండు నెలలకు రావచ్చు అని చెప్పారు. ఇప్పటికి లోకాయుక్త విచారణ పూర్తి అయింది. మంత్రులతో సహా లోకాయుక్త ముందు బోసులో నిలబడినందుకు ఈ ప్రభుత్వానికి సిగ్గు ఉండాలి. బోక్కెన నాలుగు వందల కోట్ల రూపాయలు ఎక్కుడ పెట్టాలో చెప్పండి. అయినా కానీ, మీరు సిగ్గు విడిచి మాట్లాడుతున్నారు. ఇప్పుడు సభలో ఆర్థిక శాఖామంత్రి రోశయ్యగారు ఉన్నారు కాబట్టి వారైనా సమాధానం చెప్పాలి.

(శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి మాట్లాడేందుకు అవకాశమివ్వాలని స్పికర్ స్థానాన్ని అభ్యర్థించసాగారు)

Let me complete.

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిః అధ్యక్ష, స్టోంపుల కుంభకోణంలో మీ మంత్రులు జైలులో మూడు సంవత్సరాలు ఉండి వస్తే, మీరా మాట్లాడేది? కోర్పులో శిక్ష పడినవారు ఇక్కడ కూర్చుని ఉన్నారు. కాగ్సై, అవినీతిపై మీ పార్టీకి అనలు మాట్లాడే అర్థత లేదు. కాగ్ చేసిన అబ్బర్యేషన్స్ కు మీరిలా మాట్లాడతారా? వారి అభిప్రాయం తెలుసుకోవడానికి పంపిస్తే పొరపాటూ? మీకు మంత్రిగా చాలా అనుభవముంది. మీరిలా మాట్లాడకూడదు. ఇటువంటి చీప్ పబ్లిసిటీ కోసం మాట్లాడడం మంచిది కాదు.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ నాగం జనార్థనరెడ్డికి మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వాలని కోరసాగారు)

శ్రీ నాగం జనార్థనరెడ్డిః అధ్యక్ష, శ్రీ కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ కాగ్ పట్టిగా, ఆసోమాపీగా రిపోర్టు ఇచ్చినట్లు మాట్లాడుతున్నారు. సభలో ఆర్థికశాఖామంత్రి శ్రీ రోశయ్యగారు ఉన్నారు. వారికి ఈ విషయాల గురించి పూర్తిగా తెలుసు. మొత్తం రికార్డు పరిశీలించిన తర్వాతనే, నిర్మారణ చేసుకున్న తర్వాత 359 కోట్ల రూపాయల అవినీతి జరిగిందని, కాంట్రాక్టర్కు లాభం చేకర్చేందుకు అంచనాలు పెంచారని కాగ్ రిపోర్టు సుప్పంగా చెప్పింది. అదే విధంగా లోకాయుక్త కూడా సుఫ్ఫెమైన సాక్షాత్కార్లతో సహా ఎక్కుడెక్కడ అవినీతి జరిగిందో, అంచనాలు ఎలా పెంచారో, రిపోర్టు తయారుచేసి ప్రభుత్వానికి అందజేస్తే, ప్రైకోర్పు ఆదేశాలిచ్చిన తర్వాత కూడా ఈ ప్రభుత్వం తెప్పించుకొనడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయడంలేదు. ప్రభుత్వానికి నిజంగా చిత్రశుద్ధి ఉందా? లోకాయుక్త తేలిగు తరువాత కూడా ఆ రిపోర్టు బయటకు రాకుండా అడ్డుపడిన మీరు, సీతాపతిరావు లాంటి అధికారులను వెనుకేసుకొస్తున్న మీరు ఇలా మాట్లాడతారా? కావున ఈ విషయంలో దయచేసి రోశయ్యగారు స్పందించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి.దేవేందర్ గాడ్స్: మేం అన్ని పైత్తుల కూడా సభలో పెట్టమని అడిగాం, కానీ మీరు సభలో పెట్టలేదు. లోకాయుక్త విచారణ పూర్తి అయింది. లోకాయుక్త రిపోర్టు బయటకు రాకుండా మీ ప్రభుత్వానికి సీటిపారుదల సలహాదారుగా పనిచేసిన సీతాపతిరావు కోర్పుకు వెళ్లారు. Nothing doing. మీరు కాంపెటెంట్ అథారిటీకి ఆ

రిపోర్టును పొర్స్‌ర్స్ చేయండని ప్రోకోర్స్ చెప్పింది. ఆ జడ్జమెంట్ ప్రతి కావాలంటే మీరు కోర్సునుంచి తెప్పించుకోండి.

శ్రీ కె.రోశయ్యా అధ్యక్షా, దేవేందర్గాడ్గారు మాటల్లాడుతున్నప్పుడు అడ్డం రావడం ఇష్టంలేక అన్ని వింటున్నాను. వారు చెప్పినవాటిలో ఏ ఏ ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పాలో తగిన సమయంలో గారప స్థికర్ సమయమిచ్చినప్పుడు మాటల్లాడతాను. అప్పుడు చెబుతాను. మధ్యలో జనార్థనరెడ్డిగారు కల్పించుకొని బేసిక్గా ఒక సమస్య గురించి రోశయ్యగారు చెప్పాలని కోరారు. దేవేందర్గాడ్గారు అంగీకరిస్తే నేను సమాధానం చెబుతాను. లేదు, రామయణంలో పిడకల వేట అపుతుంది అనుకుంటే మీ ప్రశ్నలను కొనసాగించండి. తరువాత సమయం వచ్చినప్పుడు చెబుతాను.

(శ్రీ నాగం జనార్థనరెడ్డిగారు పిడకలు కావాలని అన్నారు)

దేవేందర్గాడ్గారూ, మీరు చెప్పిండి. జనార్థనరెడ్డిగారు పిడకలు కావాలంటున్నారు. మీకు ఏమి కావాలో మీరు చెప్పిండి.

(రోశయ్యగారు పారిపోతున్నారు అని శ్రీ నాగం జనార్థనరెడ్డిగారు అన్నారు)

అధ్యక్షా, ఇది సభా, లేక బజారో నాకు అర్థం కావడరలేదు. నేను పారిపోతున్నానా?

శ్రీ నాగం జనార్థనరెడ్డిః మీరు సమాధానం చెప్పడంలేదు. నిరూపించలేకపోతే నేను రాజీనామా చేస్తా.

శ్రీ కె.రోశయ్యా ఇలాంటి తురుపు మాటలు మాటల్డాడి, నోటికి ఇష్టం వచ్చినట్లు మాటల్డాడి ఆవిధంగా గారపం తెచ్చుకున్నారు. దేవేందర్గారు ప్రథాన వక్కగా సన్న చెప్పమని అడిగారు. ఎవరి తప్పు బయటికి వస్తే వారు శిక్షకు వెళతారు. దేవేందర్గాడ్గారు మాటల్లాడుతున్నప్పుడు అడ్డం రావడం ఇష్టంలేదని చెప్పాను. బహుళా, వారు కూడా అంగీకరించారని అనుకుంటున్నాను. కాగ్ అనేది ముఖ్యంగా మనం పెట్టే ఖర్చును ఆడిట్ చేసే సంస్థ. కంప్రొలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్సు కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమిస్తుంది. వారికి సుప్రీంకోర్సు జడ్జి హోదా ఉంటుంది. వారి ప్రతినిధిగా ప్రతి రాష్ట్రంలో అకొంటెంట్ జనరల్ ఉంటారు. వారు సాలీనా జరిగే అకొంట్సు పరిశీలన చేస్తారు. అయితే, దానిలో ఏమి వస్తుందంటే, అలా పరిశీలించే సమయంలో వారికి ఎక్కుడైనా సందేహం వస్తే, సంబంధిత శాఖాధిపతిని ముందు అడుగుతారు. ఈ ఖర్చు గురించి మాకు సందేహం ఉంది, మీరేమి చెబుతారని అడుగుతారు.

మ.12.30

వారు బహుళా subject to correction వారం రోజులలోపు జవాబు చెప్పాలి. వారు జవాబు చెప్పుకపోతే then the Accountant General will write to the Secretary concerned. ఆయనకు 6 వారాల ట్రైము ఉన్నట్లుంది. ఆరు వారాల లోపల ఆయన సమాధానం చెప్పాలి. సమాధానం సముచితంగా, తృ ప్రికరంగా లేకపోయినా, నిర్మిత సమయంలో రిపోర్టు రాకపోయినా అది కాగ్ లో ఒక కామెంట్ అవుతుంది. ఆ కామెంట్లోనీ పట్టిక్ అకొంట్ కమిటీ తనిఫీ చేస్తుంది. పట్టిక్ అకొంట్ కమిటీకి సహజంగా ప్రతిపక్ష సభ్యులు షైర్కున్గా ఉండే సాంప్రదాయం ఉంది. ప్రస్తుతం శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు గారు దానికి షైర్కున్గా ఉన్నట్లున్నారు. పట్టిక్ అకొంట్ కమిటీని పెట్టుకొన్నది ఎందుకంటే కంప్రొలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ ఇచ్చిన

నివేదికలోని అంశాలన్నీ కమిటీలోని సభ్యులు కూర్చోని అకోంటెంట్ జనరల్సు ఒక ప్రక్కన, డిపార్ట్మెంటల్ అధికారులను ఒక ప్రక్కన కుర్చోబెట్టి డిబేట్ చేసి దాంట్లో లోతుగా చూడవలసింది ఉంది అనుకుంటే, సంబంధిత అంశాలను శాసనసభ ముందు వారు పెట్టాలి. మా పరిశీలనలో ఇది తప్పు అని తేలింది అని శాసనసభ ముందు చెప్పాలి. తరువాత శాసనసభ చర్య తీసుకోవాలి. ఇది మొత్తం జరిగే విధానం. కంట్లోలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ నివేదికల్లో ప్రస్తుత అంశాలే కాదు, పూర్వ అంశాలను కూడా తీసుకున్న సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి, లేవని కాదు వాటిని పట్టిక అకోంట్స్ కమిటీ ఎలా ముగించింది అనేది తరువాత విషయం, తుది నిర్ణయం తీసుకోవాలసింది మాత్రం శాసనసభ. శాసనసభ ఎలాంటి చర్య అయినా తీసుకోవచ్చు.

నేను ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను, జనార్థన్‌రెడ్డి గారు కాగ్లో ఉన్న ఒక అంశాన్ని లేవనెత్తి, సభ దృష్టికి తీసుకు రావడం వరకు తప్పులేదు. కానీ వారు వాడే భాష గౌరవప్రదంగా ఉండడు. నేను ఎందుకు చెబుతున్నాసంటే మాట మాటల్లాడితే “పారిపోతున్నాడు” అంటున్నారు, ఎక్కడకు పారిపోతున్నాను, పొద్దున్నే వచ్చి సభ సడవనీయకుండా ఎవరెటు పోతున్నారో తెలుసు, నేను పారిపోతున్నాను అంటే ఎలా? ఇది గౌరవం కాదు. దేవేందర్ గాడ్ గారిని ప్రసంగం కొనసాగించమని కోరుతున్నాను. మీరు సూచించిన అంశాలను.....

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ నాగం జనార్థన్ రెడ్డి చే సభకు అంతరాయం)
జనార్థన్‌రెడ్డి గారూ, నేను మిమ్మల్ని మాటల్లాడమని కోరలేదు, మీరు నన్ను మాటల్లాడమని కోరారు. నేను మాటల్లాడాను. మీరు రిక్వెషన్ చేయడం వలన నేను మాటల్లాడాను. కానీ నేను మిమ్మల్ని మాటల్లాడమని కోరడం లేదు. మీరు మాటల్లాడవద్దని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాగం జనార్థన్ రెడ్డి : సార్, నేను ఒక్క నిముషం మాటల్లాడతాను. రోశయ్ గారి మాటలకు నేను పర్పనల్గా ఎక్స్ప్రెస్ ఇచ్చుకోవాలి, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ప్రకారమన్నా అవకాశం ఇష్టండి, నేను రోశయ్ గారి మాటలకు ఎక్స్ప్రెస్ ఇచ్చుకోవాలి.

శైర్కోన్ : జనార్థన్‌రెడ్డి గారూ, మీకు నేను మాటల్లాడటానికి అవకాశం ఇచ్చాను, మీరు మాటల్లాడారు, అయిపోయింది. దయచేసి కూర్చోండి. I am sorry, please sit down. మీ డిప్యూటీ లీడర్ మాటల్లాడతారు, కూర్చోండి.

(శ్రీ నాగం జనార్థన్‌రెడ్డి చే సభకు అంతరాయం)
మీరు మాటల్లాడారు, అయిపోయింది, దయచేసి కూర్చోండి. దేవేందర్ గాడ్ గారూ, మాటల్లాడండి.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులచే సభకు అంతరాయం)
దయచేసి కూర్చోండి. దేవేందర్ గాడ్ గారూ, మీరు మాటల్లాడండి. జనార్థన్‌రెడ్డి గారూ, మీరు సీనియర్ సభ్యులు అయి ఉండి మీరు కూడా ఇలా ప్రవర్తిస్తే ఎలాగ, దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ టి.దేవేందర్ గాడ్ : సార్, ఆర్థిక మంత్రి గారు చాలా అనుభవశాలి, అనేక పదవులు నిర్వహించారు. వారు అనేక సార్లు బడ్జెట్ పెట్టారు, బహుళ రాష్ట్ర చరిత్రలో 13 సార్లు బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టిన వ్యక్తిగా ఆయన రికార్డు ఎవరు అధిగమిస్తారో కాలమే నిర్ణయిస్తుంది, అంత పెద్ద రికార్డును ఆయన చేసారు. కాకపోతే 13 అంకెతో ముగిస్తున్నారన్న బాధ ఒక్కటే. ఆయన అంత అనుభవం ఉన్న వ్యక్తి, ఆయనంత అనుభవం నాకు లేదు,

నాకు తెలియక ఒక విషయం అడుగుతున్నాను, ఒక ప్రాజెక్ట్ పైన ఇదే శాసన సభలో 17 రోజుల పాటు చర్చించడం జరిగింది. మేము డాక్యుమెంట్లు కూడా ఇచ్చాము, రకరకాలైన అభియోగాలు కూడా వచ్చాయి. స్వికర్ గారి దగ్గర రికార్డులు పెట్టమని చెప్పాము కానీ పెట్టలేదు. అంతిమంగా కాగ్ రిపోర్టును లోకాయుక్త సూమోటాగా స్వీకరించింది. మా పార్టీ తరపున మేము ఎలాంటి కేసు పెట్టలేదు. లోకాయుక్త జరుగుతున్నదంతా చూసి సూమోటాగా కేసు తీసుకుంది. బాధ్యతారాహిత్యంగా మాటల్లాడుతున్నారని కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు చెబుతున్నారు. ప్రైమాఫేసీ ఎవిడెన్స్ లేకుండా లోకాయుక్త ఎవరిసన్నా పిలుస్తుందా? | want to know from Rosaiah garu. ఆరోపణాలు వచ్చిన నేపథ్యంలో లోకాయుక్త నిజానిజాలు తెలుసుకున్న తరువాత, ఆరోపణల్లో నిజం ఉందని వారికి అనుమానం వచ్చిన తరువాతనే పిలుస్తారు. లోకాయుక్తకు ఎన్నో పిటీపణ్లు వెళతాయి, ఎన్నో కంపైంట్లు పోతాయి, లేదా పేపర్లలో వస్తున్న రోజవార్ అభియోగాలు ఉంటాయి అవన్నీ సూమోటాగా వారు పిలవవచ్చు, పిలిచిన తరువాత విచారణ చేయవచ్చు, ఆ విధంగా పిలిచారా? సూమోటాగా వారు తీసుకొన్న కేసులో ప్రైమా ఫేసీ గా ఉన్న తరువాతనే విచారణ జరుగుతుంది అనే విషయం వారికి తెలియదా? నేను అడిగిన ప్రశ్నకు రోశయ్ గారి నుంచి సరైన సమాధానం రాలేదు. కాగ్ రిపోర్టు వచ్చింది. కాగ్ తన రిపోర్టులో స్పష్టంగా చెప్పింది, ఒక రాజ్యాంగబద్ధమైన వ్యవస్థ లో ఈ విధంగా తప్పలు జరిగినాయి, కాంట్రాక్ట్ కు ఫీవర్ చేయడానికి మీరు ఇవన్నీ చేసారు అని తన రిపోర్టులో చెప్పింది.

ప్రతిపక్ష సభ్యులుగా మేము అడిగేదేమంటే, ప్రజల సౌమ్య రు.400 కోట్లు తిన్నారని కాగ్ రిపోర్టు ఇచ్చింది, మేము కూడా చెబుతున్నాము. లోకాయుక్తలో విచారణ జరిగింది. ఆ విచారణ తాలూకు రిపోర్టు పెట్టడానికి మీకు అభ్యంతరం ఏమిటి? విచారణ తాలూకు రిపోర్టు తెప్పించగలిగే స్థితిలో మీరున్నారా? లేదా? జరిగిన విచారణ తాలూకు రిపోర్టును వెంటనే సంబంధిత అధికారికి పంపమని లోకాయుక్త మరియు ప్రౌకోర్సు చెప్పింది. విచారణలో ఏమి తేలిందో మాకు కూడా తేలీదు. జడ్డిమెంట్లో ఏమిచ్చారో తేలీదు, ఆ జడ్డిమెంట్సు శాసనసభ ముందు పెడతారా, లేదా? దీనికి సమాధానం ప్రస్తుతం చెప్పకున్నా, జవాబు చేపేటప్పుడు ఈ విషయానికి మాత్రం తప్పకుండా ప్రభుత్వం జవాబు చెప్పి తీరాలి. ఇది మీ బాధ్యత. కాగ్ రిపోర్టు లో ఏముందో చెప్పకుండా తప్పించుకుంటున్నారు. మరి లోకాయుక్త రిపోర్టును సభలో ఎందుకు పెట్టరు? స్కూల్లు లేకుండా న్యాయస్థానం తప్పు పట్టదు. ప్రభుత్వం నుంచి ప్రౌకోర్సు తెప్పించుకుంది, అధికార్లను పిలిపించింది, సంబంధిత మంత్రులను పిలిచారు, విచారణ చేసారు, కాబట్టి ఆ రిపోర్టును ప్రభుత్వం తెప్పించుకొని సభలో పెట్టాలని నేను డిమాండే చేస్తున్నాను. అరిపోర్టు పెట్టడంలో ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి అభ్యంతరం ఉండకూడదు, ఉండడానికి అవకాశం లేదు. ప్రౌకోర్సు నుంచి ఆర్డరు వచ్చి ఇప్పటికి 50 రోజులు అప్పుతున్నది. లోకాయుక్త మీద నేను మాటల్లాడటం బాగుండదు. ఎందుకంటే that is a Constitutional body. 50 రోజులు అప్పుతున్నది, forthwith రిపోర్టు ఇవ్వమని ప్రౌకోర్సు ఆర్డరు ఇస్తే ఇంత వరకు రాకుండా ఎందుకు అపుతున్నారో సమాధానం చెప్పాలి. దాంట్లో నూటికి నూరు పొళ్లు రు.400 కోట్లు మీరు, ముఖ్యమంత్రి గారితో సహా అందరి ఇన్వాల్ఫ్మెంట్ ఉంది కనుకనే ఆ రిపోర్టు బయట పెట్టడం లేదు. ఇచ్చిత్తంగా లోకాయుక్త రిపోర్టును సభలో పెట్టాలి, మిమ్మల్ని కోర్సు ఏ విధంగా ధోషులుగా నిలబెట్టిందో ఆ విషయం ప్రజలకందరికి తెలియజేయాలి. ఆ రిపోర్టు పెట్టమని మేము డిమాండ్ చేస్తున్నాము. ఇది ప్రజల సౌమ్య, మీ సౌమ్య కాదు, ప్రజా సౌమ్యసు దుర్వినియోగం చేసిన చరిత్ర మీకు ఉన్నది. ఒక కేసులో మీరు పకడ్చుందీగా దొరికారు. ఆ కేసు గురించి చెప్పమని నేను అడుగుతున్నాను.

మ. 12.40

డా. కె. రోశయ్ : సార్, వారు ప్రభుత్వం ఒకటిగా పుండి అనడం వేరు. ప్యాక్షిగతంగా మీరు నా పేరు అన్నారా? నాకు అర్థమయ్యాంది, అట్లా అయ్యాంది. Please explain. నేను ఏదో లోకాయుక్తోనో, దేంట్లోనో నేను కూడా పున్నాను అని నాగురించి అన్నారా? లేక జనరల్గా గపర్చమెంటను గురించి అన్నారా?

డా. నాగం జనార్థనరెడ్డి : సార్ మిమ్మల్ని అనలేదు సార్.

(నిన్ను కాదయ్యా అడుగుతోంది, వారిని (దేవేందర్ గాడ్ గారిని) అంటూ శ్రీ కె. రోశయ్ గారు తెలుగుదేశం పార్టీ శాసనసభ్యులు డా. నాగం జనార్థనరెడ్డి గారిని ఉడ్డేశించి అన్నారు)

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : స్పీకర్ సార్, నేను రోశయ్ గారు ఏదో ఇందులో తప్పు చేసారని చెప్పడం లేదు. నేను ఆ రోజు కూడా చెప్పాను. పైనాన్న మినిష్టరు గారు తమరికి బాధ్యత లేదా అని బాధ్యత గుర్తు చేసానే తప్ప, మిరేదో దాంట్లో ఇన్వాల్వ్ అయ్యారు, అందరి కమిషన్లో మీకింత కమిషన్ పస్తుండని చెప్పలేదు. With due respect to him, he is the Finance Minister of the State. He is not an accountant. ఖచ్చితంగా అనుమానం ఖచ్చినపుడు.....

(ఈ దశలో కాంగ్రెసు పార్టీ చీవ్ నివ్ శ్రీ ఎస్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించారు)

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : సార్ మీరు ఎంతసేపు ఈపిధంగా.. మధ్యమధ్యలో వారు మాట్లాడినంత సేపు టైమంతా నోట్ చేసుకుండాము, మళ్లా రెండు గంటలయ్యాంది, గంటస్వరయ్యాంది అంటే మేము ఒప్పుకోము సార్.

శ్రీ ఎస్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి (వాయల్స్‌డు) : సార్, పర్సన్ ఎలిగీషన్స్ చేసినపుడు గపర్చమెంట్ పైన గాని, మంత్రులపైన గాని ఏమి రుజువులు లేకుండా ఎలిగీషన్స్ ఎట్లా చేస్తారు.

(అదే రుజువులు పెట్టండి, లోకాయుక్త రిపోర్టు పెట్టండి అంటూ తెలుగుదేశం పార్టీ శాసన సభ్యులు డా. నాగం జనార్థనరెడ్డి అన్నారు)

సార్ నేనడిగేది, ఎ.సి.బి. కోర్పు ఐ.ఎం.ఎఫ్.ఎల్. పచ్చేబ్జో అదనంగా రు. 280 కోట్లు ప్రభుత్వం ఎక్కువ ఇచ్చింది అంటే చంద్రబాబు నాయుడు గారు పోయి కోర్పులో స్టే తెచ్చుకున్నారు, ఎ.సి.బి. కోర్పులో ఎంక్షెర్ కూడా జరగకుండా తెచ్చుకున్నారు. అంటే రు. 280 కోట్లు చంద్రబాబు నాయుడు గారికి ముట్టిందా సార్. అందుకనే మీరు స్టే తెచ్చుకున్నారని చేప్పే దానికేమన్నా పుండా సార్. ఇప్పుడు ఏదన్నా మీరు మాట్లాడేటప్పుడు ఆధారాల్లేకుండా ఎట్లా మాట్లాడుతారు సార్. ఆదాయానికి మించిన ఆస్తుల విషయంలో చంద్రబాబునాయుడు గారు కోర్పుకు పోయి స్టే తెచ్చుకున్నారు. అంటే డిస్ట్రిబోర్డునేట్ ఎస్ట్ పుండని రుజువులుండా, లేకపోతే కోర్పు నుంచి ఆయన స్టే తెచ్చుకున్నారు కాబట్టి రుజువులునట్లా? సంవత్సరానికి రు. 280 కోట్లు ఆయనకు ముట్టిందని చెప్పడానికి ఆధారాలు పున్నాయా? ఏదన్నా మాట్లాడేటప్పుడు రుజువులతో మాట్లాడితే బాగుంటుంది. పాసింగ్ రిమార్క్స్ చేసి ఈ నిధంగా ఒకరిపైన ఒకరు ఆరోపణలు చేసుకుంటే మంచిది కాదని నేను సలహా ఇస్తున్నాను.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : నేను నిరాధారమైన అరోపణలు చేయలేదు. ఆ రోజు ప్రాసీడింగ్స్ మీరు తీయండి, 17 రోజుల చర్చ తీచ్చాము. మేము ప్రతి మాటకు అధారాలతో సహా ఇక్కడ పైశ్లు పెట్టాము. ప్రతి కాగితం మేము పెట్టాము. కానీ ఒక డెమోక్రసీలో మనమున్నాం. మీకు మందబలముంది, సంఖ్యా బలముంది కాబట్టి, ఆ రోజు హాస్టలోపల ఏదో ఒక్క మాటను మొత్తం తప్పగా అర్థం వచ్చేటట్లుగా చేసుకుని, సడెన్గా ఆ రోజు హాస్టను క్లోబ్ చేసేసి మీరు వెళ్లిపోయినారు కదా. ఆ రోజు అక్కడితో ముగియలేదు కదా. తరువాత కాగ్ వాళ్ళకైతే మేము చెప్పలేదు కదా. మా దగ్గర పున్న పైశ్లు, మా దగ్గర పున్న కాగితాలు కాగ్ అడగలేదు కదా. ఎక్కడైనా అడిటర్ ఏం చేస్తాడు సార్, పున్నటువంటి అకొంట్సు తీసుకుని తన యొక్క అభిప్రాయాన్ని చెబుతాడు. సరే, ఆయన అభిప్రాయంపైన చర్చ జరగాలంటున్నారు. నేను కూడా ఒప్పుకుంటాను. ఖచ్చితంగా ఆయన యొక్క అభిప్రాయంపైన చర్చ పెడదాము. చర్చకు తీసుకుందాము. చర్చ పెట్టుకోవచ్చు.

శ్రీ ఎస్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : కాంగ్రెస్ పార్టీ చీఫ్ విప్గా చెబుతున్నాను, ఎన్ని వేల కోట్లు చంద్రబాబు నాయుడు గారి హాయాములో వచ్చాయో చెప్పమని చెబుతున్నాను. కావాలంటే డిబేట్ పెట్టమని చెప్పండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : కాగ్దేమో డిబేటబుల్ ఐటమ్ అంటున్నారు అధ్యాత్మా. కాగ్ది మనం డిబేట్ చేధ్యాము, డిబేటబుల్ అంశమని అంటున్నారు. దానికి కావాలసింది ఏం చేధ్యమో అది పెడదాము. ఇకసోతే 3 వస్టోబ్ ఏమిటి, లోకాయుక్త. లోకాయుక్త అనేది కోర్షు. కోర్షు విచారణ జరిపింది, పైల్స్ తెప్పించుకున్నారు, ఆఫీసర్లను, మంత్రులను పిలిచారు, కోర్షు విచారణ జరిగింది. ఎన్ని రోజులు జరిగింది అధ్యాత్మా. నేనుకుంటాను ఒకటి, ఒకటిస్వర సంపత్తిరం పైగా విచారణ జరిగింది. విచారణ జరిగిన తరువాత ప్రభుత్వం కోర్షుకు సహకరించనందుకు మందలించారు. మేము ప్రైస్‌లో మాశాము, మేమేమి అక్కడికి వెళ్లి కూర్చోలేదు. ప్రైస్‌లో కూడా వచ్చింది. అనేక విధాలుగా మందలించి పున్న రిపోర్టుసి, పైల్స్ అన్ని తెప్పించుకుని వాళ్లు ఒక జడ్డిమెంట్ ఇచ్చినారు. With all evidences జడ్డిమెంట్ ఇచ్చినారు. ఇంతలో మీ అడ్వ్యూయిజరు కోర్షుకు వెళ్లినాడు. పైకోర్షుకు వెళ్లి ఈ జడ్డిమెంట్ను మీరు ఒప్పే చేయవద్దని చెప్పినాడు. అనేసరికి సీల్డ్ కవరులో ఆవిధంగా పెట్టమని పైకోర్షు వాళ్లు చెప్పినారు. మళ్ళీ పైకోర్షు వాళ్లు nothing doing వెంటనే ఒక్క నిమిషం ఆలస్యం చేయకుండా ఆ జడ్డిమెంట్ను మీరు వెంటనే కాంపిటంట అథారిటీకి మీరు పంపించండి అని చెప్పారు. ఎందుకంటే ఆ రోజు ఇచ్చిన లోకాయుక్త లేరు, ఇప్పుడు వేరేవాళ్లను తీసుకువచ్చి పెట్టినారు వీళ్లు. జడ్డిమెంట్ను వెనువెంటనే దాన్ని ఛార్పుద్ద చేయమని చెప్పినపుడు, మేము అడుగుతున్నాము అయ్యా ఏం చెప్పింది న్యాయస్థానం, లోకాయుక్త ఏం చెప్పిందో తెలుసుకునేటువంటి అధికారం ప్రజాస్థామ్యంలో మాకు లేదా? అది అడుగుతూ పుంటే, మీరు ఏవో పాతపన్ని తీసుకువచ్చి రకరకాలుగా మాటల్లడటం బాధ్యత కాదు. మేము రూఢీగా చెప్పిన తరువాత, మాకు జవాబు చెప్పుకుండా మీరు ఆ రోజు తప్పించుకున్న తరువాత, కాగ్ రిపోర్టు వాళ్లు మా వాదనను నూటికి నూరు ప్రాళ్లు ధృవీకరించిన తరువాత, ఈ నాడు ఖచ్చితంగా లోకాయుక్త రిపోర్టును గురించి మేము అడగడం పొరపాటూ? ఒకసారి రోజుయ్ గారు చెప్పాలి. ఒక ముఖ్యమైన ప్రతిపక్షపార్టీగా మేము ఏం తప్పు చేస్తున్నామండి? ప్రజాధనాన్ని దుర్యుణియోగం చేసారా? చేయలేదా? తెల్పుడానికి ఒక న్యాయస్థానం ఇచ్చిన రిపోర్టును బయటపెట్టడానికి మీకెందుకండి భయం. ఎందుకు భయపడుతున్నారో ఆ విషయాన్ని చెప్పమని నేను అడగదలుచుకున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇవాళ వీళ్లిన్నన్న సబ్ కాంట్రాక్ట్ల చరిత్ర చూసుంటే, నిన్న చూశాము పత్రికలో వచ్చాయి. ఒక సబ్ కాంట్రాక్టరు, ఎవరో మెగా కృష్ణరెడ్డి అనే సబ్ కాంట్రాక్టరు ఏ మాత్రం అనుభవం లేనటువంటి వ్యక్తిని తీసుకువచ్చారు. ఒకవైపేమో కాంట్రాక్టర్లకు ఎలిజిబిలిటీ క్రైటీరియా పెట్టారు. తద్వారా ఎవరికీ కాంపిటీషన్ రాకుండా కేర్ తీసుకుని, ఈ నాడు ఆ ఎలిజిబిలిటి లేని వ్యక్తులకు సబ్ కాంట్రాక్టలు మీరు ఇస్తున్నారు. ఒకటి కాదు, రెండు కాదు అధ్యక్షా, ఆరు నుంచి ఏడు వేల కోట్ల రూపాయల పనులు, ఏ మాత్రం అనుభవం లేని వ్యక్తికి, కేవలం రు.5 కోట్లో, రు.6 కోట్లో కృష్ణ పైపులైను 3 వ ఫేజ్లో, 2 ఫేజ్లో పనులు చేసిన అనుభవం పున్నట్లుగా చెబుతున్న వ్యక్తికి, ఏ మాత్రం అనుభవం లేకుండా ఇన్ని వేల కోట్ల రూపాయల పనులు ఎలా ఇస్తారండీ? ఆ మహాసుభాపుడికి ఇప్పే, మొస్సనే దేవాదుల పైపులైన పేలిపోయింది. ఇలాంటి సబ్ కాంట్రాక్టర్లను పెట్టుకుంటూ, ఈ నిధమైన కమీషన్లు తీసుకుంటూ, వాళ్లకు ఈ నాడు వేల కోట్ల రూపాయల పనులు ఇచ్చుకుంటూ పోతున్నారు. ఎవరు చేస్తున్నారు, దీని వెనుక ఎవరున్నారు? ఈ సబ్ కాంట్రాక్టరు ముసుగు తీసివేస్తే, అసలు ముసుగు బయటకు వస్తుంది. ఇలాంటి వ్యక్తులు కేవలం ఒక ఉదాహరణగా మాత్రమే చెబుతున్నాము. ఈ నిధంగా మీరు కాంట్రాక్టలు ఇచ్చుకుంటూ, మీకు, మీకు సంబంధించిన వ్యక్తులకు వేల కోట్ల రూపాయల పనులు అప్రాజ్యేప్యుకుంటూ కోట్ల రూపాయలు కొట్టేసుకుంటున్న ఈ యొక్క యజ్ఞాన్ని అపును ధనయజ్ఞమని ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడారు. అయితే ఇది జలయజ్ఞమా, లేక దుర్మార్గమైన యజ్ఞమా అనే విషయాలకు సంబంధించి ఇది ఏ యజ్ఞమో రేపు ప్రజలు వారు పోయిన తరువాత వాళ్లే చూసుకుంటారు. ఆ నిధంగా ఖచ్చితంగా మేము దాన్ని ఎగ్గిచిషన్ పెడతాము. ఇంతవరకు ఎన్ని కెనాల్స్‌లో ఎంతశాతం నీళ్ల వచ్చాయి, ఏపు ప్రాజెక్టులలో ఎంత నీళ్ల వచ్చాయో, ఫిజికల్గా కూడా వెరిపై చేద్దాము. ఏనిధంగా ప్రజలను మోసము చేసారో ఆ విషయాలన్నీ కూడా ప్రజానీకానికి తెలియజేయాల్సిన అవసరం పుస్చది.

అదేనిధంగా అధ్యక్షా, ఈ రోజు మీరు నదీ జలాలపైన, గోదావరి జలాలపైన ఇంకోక విషయం చెబుతున్నారు. ఒక విషయం చెబుతున్నాను, మీరే జవాబు చెప్పాలి అధ్యక్షా. మరి మంత్రిగారిని అడిగి చెబుతారా? లేక మీరే తెలుసుకుంటారా? తెలుసుకోండి. ఈనాడు ప్రాణిహిత, చేవెళ్ల ప్రాజెక్టులు కావాలని మేము కోట్లాడుతూసుంటే, ఆ ప్రాజెక్టుల కోసం మేం ఉద్యమాలు చేపడుతుంటే, మీరు దుమ్ముగూడెం ప్రాజెక్టు తీసుకుచ్చి టేల్ పాండ్ లో నీళ్ల పోసి, 160 టి.ఎం.సి.ల గోదావరి నీటిని మళ్లించడానికి టెండర్లు పిలవబోతున్నారు. మరి దాని సంగతేమిటి? మీరోకైపై పోతిరెడ్డి పాడు నుంచి వరద జలాలు తీసుకుపోతామని అంటున్నారు. వరద జలాలను తీసుకుపోతాము, ఒక్క చుక్క వరద జలాలను కూడా వదిలిపెట్టమని అంటున్నారు. అప్పుడు, ఆ రోజు జనార్థనరెడ్డి గారు బ్రతికి పున్నపుడు అడిగారు. వరద జలాలకు, నికర జలాలకు వ్యత్యాసం ఏమిటండి నాకు అర్థం కావడం లేదు, దానికో రంగు, దీనికో రంగు పుస్సుదా అని అడిగారు. మరి ఈనాడు పుస్స నికర జలాలు అక్కడ నుంచి తరలించుకోకాలేతే, మరి 160 టిఎస్సిలు తీసుకుపోయి ఎక్కుడ పోస్తారు. ఏ అయకట్టుకి ఇస్తారు? ఒకసారి ఒక్క టిఎస్సి నీటిని వాడుకోవడానికి ప్రాజెక్టును చేపట్టినా, ఆ ప్రాజెక్టు క్రింద ఎక్కడెక్కుడ ఏ ఎకరాకు, ఎక్కడ నీరు వస్తుందో చెప్పలేరు. పెద్దలు రత్నాకర్ రాపుతో సహ చాలా మంది పెద్దలు పున్నారు, ప్రాజెక్టును చేపట్టినపుడు ప్రాజెక్టు క్రింద ఎక్కడ నీళ్ల ఇష్టబోతున్నామో, ప్రాజెక్టులో చెప్పరండీ? మీరు 160 ఎకరాల కమాండ్ ఏరియా ద్వారా ఎవరికి నీళ్లిస్తారండి. అల్రెడ్డి ఇంతకుముందు పుస్స టువంటి కృష్ణ జిల్లా డెల్టా క్రింద పుస్స నీళ్లకా, లేకపోతే ఆ డెల్టా క్రింద పుస్స నీటికి ఈ గోదావరి నీళ్ల ఇవ్వదలుచుకుంటే, మరి కృష్ణ నీళ్ల మీరు పోతిరెడ్డి పాడు నుంచి తీసుకుపోవడానికి నీళ్ల రావాలి కదా. ఆ నిధంగా స్టేబిలైజెంట్‌గా పున్న నీళ్లకు రెండు, రెండు ఇస్తారా? ఒకేపంటకు

అక్కడ నీళిస్తారా? లేక ఇక్కడ నీళిస్తారా?. మరి ఆ సంగతి కూడా చెప్పాలి కదా. 160 టిఎంసిల నీరంట దగ్గరదగ్గరగా, ఎంతలేదనుకున్నా 17, 18 లక్షల ఎకరాలకు నీళను తీసుకువచ్చే ప్రాజెక్టును చేపడుతూ, ఇక్కడ నీళివ్యబోతున్నారో కూడా చెప్పుకుండా, అంటే అలర్డి కృష్ణ నీళను పోతిరెడ్డిపాడుతో తీసుకువోతారు మీరు, అక్కడ నుంచి తొలగించిన నీళకు అక్కడేమన్నా గొడవవుతుందని చెప్పి ఇది బూచి చూపుతున్నారు.

మ. 12.50

ఈ విధంగా జలయజ్ఞం పేరుతో దోషించే చేస్తున్నారు. జలయజ్ఞం రు. 44 కోట్లు అన్నారు, ఈ నాడు అది లక్ష కోట్లకు వచ్చింది. తరువాత లక్ష ముఖ్య కోట్లు అంటున్నారు. ఇప్పటికి ఎన్ని కోట్లో బహుశ భగవంతునికి తెలుసు తరువాత కాంట్రాక్టర్లకు తెలుసు. ఎందుకంటే వాళ్లకు ఎంత అవసరమైతే అంత వేసుకోవచ్చు కనుక. కాంట్రాక్టర్లకు రెండువేల కోట్లు అవసరముంచే ప్రభుత్వానికి చెబుతారు రెండువేల కోట్లు ప్రాజెక్టు ఏదైనా వెయ్యమని అప్పుడు దాని డిజైన్ మార్పుడమో, లేదా లేని ప్రైపులు తీసుకువచ్చి పెంచడమో, లేదా ఎక్కడైనా కాలున త్రవ్యించడమో చేసి ఆ రెండు నేలు ఆటోమాటిక్‌గా పెంచినేస్తారు. మొన్న పేపర్లో చూసి ఆశ్చర్యపోయాను. మూడు వేల సదు వందల కోట్లు పెట్టి సోమశిల ప్రాజెక్టుకు రివర్స్ లో కడవ వరకు నీళ్ల తీసుకు వెళ్లే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారని.

(ట్రైజరీ బెంచెన్ నుండి అంతరాయం)

ఈ విధంగా ప్రాజెక్టులన్నీ కూడా డబ్బులు కొట్టేయడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నాలు తప్ప ప్రజలకు గానీ, రైతాంగానికి గానీ ఏ విధమైన ఉపయోగం కనిపించడం లేదు. ఆకలి మన బలహీనత. ఆకలితో ఉన్నవాడు కడుపు నింపుకోవడానికి తిండి ఎక్కడ దోరికితే అక్కడకు పరిగెత్తుకుని వెడతాడు. నీరు ఈ నాడు భూమికి చాలా అవసరం . నీళ్లు కావాలనే బలమైన కోరిక రైతాంగానికి, ప్రజానీకానికి ఉన్నది. నీళ్లు మనకు అందుబాటులో ఉన్నాయి. కానీ మీరు ప్రజల అవసరాన్ని గుర్తించి ప్రాజెక్టుల ముసుగులో డబ్బులు కొట్టేయడానికి చూస్తున్నారు. ఈ విధమైన దుర్భాగ్యమైన చర్యలు చేపడుతున్న మీరు చరిత్ర లో ఖచ్చితంగా దోషించారులుగా మిగిలిపోతారని మీకందరకూ తెలియచేస్తున్నాను. మరొక ముఖ్యమైన అంశం సంక్లేశం . మీకు ఈనాడు వసరులు పెరిగాయి. వాటికి కారణాలు ఏమైనా వసరులు వచ్చాయి. లక్షకోట్లకు పైగా వసరులు వచ్చాయి . ఇక చూడండి ఈ యుగం ఎలా మారిపోతోందో అని రోజుయ్యగారు అన్నారు. అలా సతే మీరు ఇచ్చిన బడ్జెట్లో ఎవరికి ముందు కేటాయింపులు ఇవ్వాలి? సమాజంలో అట్టడుగు స్థాయిలో ఉన్న పేదలకు కేటాయింపులు చేస్తారా? లేదా నేను ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా కోట్ల రూపాయలు కమీషన్లు కోట్ల సొమ్ము చేసుకుంటున్న కాంట్రాక్టర్లకు దోషించతారా? ఏ విధంగా మీ కేటాయింపులు ఉన్నాయో మీరే ఆలోచించండి. ఎందుకంటే ముఖ్యమంత్రిగారు రెండు మూడు సార్లు స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పారు - నా రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న అభివృద్ధి ఏ ఇతర రాష్ట్రాలలోను జరగడం లేదని. కావాలంటే మీరు విమానంలో వెడతారా? బస్సులో వెడతారా?, రైలులో వెడతారా? అన్ని రాష్ట్రాలు తిరిగి చూసి రండి అని సెలవిచ్చారు. నేనెక్కడికీ తిరగవలసిన అవసరం లేదు. ఆర్.బి.ఐ వాళ్లేమీ తప్పుడు లెక్కలు ఇష్టారు కదా. ఈనాడు వాళ్లచ్చిన రిపోర్ట్ ప్రకారం percentage of expenditure on social sectors లో ఆంధ్రప్రదేశ్ తొమ్మిదవ స్థానంలో ఉన్నది. ఈ రిపోర్ట్ అంతా ఇప్పుడు సభలో చదవడానికి నాకు టైమ్ సరిపోదు. 1998-99 నుండి తీసుకుంటే ఆ నాడు మా ప్రభుత్వ హాయాంలో మేము 40 శాతం కేటాయింపులు పెట్టాము. ఆ విధమైన కేటాయింపులు తీసుకుంటే 2007-08 నాటికి మీరు 36.1 శాతానికి తగ్గించారు. నేను హెల్త్ రంగంలో మీ కంటే ఎక్కువ కోట్లు పెట్టాను కదా ఇంకో చేట ఇన్ని కోట్లు ఇచ్చాను కదా అంటారు, కానీ మాకు కావలసింది కోట్లు కాదు

what is the percentage you are giving? మీకు వచ్చిన నిధులలో మాకు కేటాయించిన నిధులెన్ని? అని అడుగుతున్నాను. ఈ నాడు బీపోర్, జార్ఫాండ్, కర్నూలుక, మధ్యపదేశ్, ఉత్తర ప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, రాజస్థాన్, తమిళ్ నాడు రాష్ట్రాలకంటే కూడా మన రాష్ట్రం తక్కువ కేటాయింపులు చేసిందని రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా పాయింట్ అవుట్ చేసింది.

ఛైర్మన్: తొందరంగా కంప్లీట్ చెయ్యండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : అప్పుడే ఎక్కుడ సార్. ఇంకా సోఫ్ట్‌వెల్వేర్ కు ఇప్పుడే వచ్చాము. సమాజంలో అనేక రకాల వివక్షతకు గురైన పేద ప్రజల సమస్య ఇప్పుడు మొదలయింది. అప్పుడే కంప్లీట్ చెయ్యమంటే ఎట్లా సార్? ఇంకోక గంట పడుతుంది.

ఛైర్మన్: కానివ్వండి 2 గంటలు అయిపోయింది. లాస్ట్ 5 నిముపోలు తొందరగా పూర్తి చెయ్యండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : భారత దేశంలో అర్థాన్ని సంపత్తురాల స్వాతంత్య చరిత్రలో ఇప్పటికీ అత్యంత దయనీయ స్థితిలో ఉన్నటువంటివారు దఖితులు. కేంద్రంలో కూడా పరిపాలన చేసినటువంటి మహాసుభాపులు మీరు. ఈ 40 సంపత్తురాల పాలనలో వారి చేత ఒట్లు వేయించుకుని అధికారంలోకి వచ్చారు ఐనా వారి పరిస్థితి ఏమైనా మారిందా? రాజ్యాంగ బధ్యంగా జనాభా ప్రాతిపదికన వారి సంక్షేపునికి నిధులు పెంచాలి కదా అదేమైనా పాటిస్తున్నారా? నోడల్ ఏజెన్సీ పెట్టమని అందరూ ఉద్యమాలు చేపడుతూ ఉంటే ఆ నాడు పెడతామన్నారు. నోడల్ ఏజెన్సీ పెట్టుక ఇంత పరకూ ఏమి జరుగుతోంది? ఇప్పుడన్నా కనీసం బడ్జెట్ కేటాయింపులు పెంచాలి కదా? సోఫ్ట్‌వెల్వేర్ హాస్టల్ లో 30, 40 శాతం పెంచామని బ్రహ్మండంగా మాట్లాడుతున్నారు కానీ ధరలు కూడా బ్రహ్మండంగా పెరిగాయి. ఈ నాడు టాక్టుల పేరుతో, వ్యాట్ పేరుతో ఇన్డైరెక్ట్గా ప్రతి సంపత్తిరం 22 శాతానికి పైగా గ్రోత్ రేట్ పేరుతో పస్తులు పస్తాలు చేసుకుంటున్నారు. ఈ నాడు జనాభా ప్రాతిపదికన ఇవ్వాలని, కేటాయింపులు చెయ్యాలని ఉన్నా మీరెందుకు చెయ్యడంలేదు? ఈ నాడు 320 మంది పిల్లలు సరైన తిండి లేకుండా, కనీస పసతులు లేకుండా చనిపోయిన సంగతి వాస్తవం కాదా? ఇదే మాట మేము ఇదివరలో అంటే ప్రభుత్వం స్ఫుందించలేదు. నిరంకుశంగా ఎదురుదాడి చేశారు. మమ్మల్ని అనేక రకాలుగా విమర్శించారు. మేమందరం సంక్షేమ యాత్ర చేపట్టి మహాబాబ్ సగర్, సల్సిం రాష్ట్రాలలో సంక్షేమ పసతి గృహాలలో మేము పడుకొన్నాం . మా నియోజక వర్గంలోనే ఒక్కొక్క హాస్టల్సు చూసినట్టుతే కళ్లవెంట నీళ్లు పస్తాయి . మహాబాబ్ సగర్ హాస్టల్లో పిల్లలు పొద్దున 4 గంటలకు లేచి ఒకటే సల్లా దగ్గర స్నానాలు చేస్తున్నారు. కొంతమంది పిల్లల్లుతే నీళ్లు లేక 8 రోజులకు ఒకసారి స్నానం చేస్తున్నారు. మరి ఈ పరిస్థితులు ఇలా ఉంటే వచ్చిన నిధులు ఏంచేస్తున్నారండి? ఎపరికి పంచి పెట్టడానికి ఈ లక్ష కోట్లు?

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: మీరు పరిపాలనలో ఉన్న 10 సంపత్తురాలు ఏం చేశారు?

ఛైర్మన్: లాస్ట్ 2 నిముపోలు. తొందరగా కంప్లీట్ చెయ్యండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్ :   అధ్యవ్సా, హోస్పిల్ లో పరిస్థితి దారుణంగా ఉందని చెప్పితే ఆ రోజు జరిగిన డిబేటులో స్మికరు గారి డైరెక్షన్ మేరకు కొందరు వెళ్లి పడుకుంటామని చెప్పారు, ఆ విధంగా పడుకున్నారు. We are all very grateful to him.

మ.1.00

ఈ ప్రభుత్వం మొండి ప్రభుత్వం, గుడ్డి ప్రభుత్వం, ఏది పట్టదు, పూడుల్ ప్రభుత్వం ఇది ,అలోచన కూడా వుండదు, సేదలకు సాయంచేద్దామని ఆలోచన నీళ్లకు వుండదు. మా పార్టీ తరువున మేము అందరం కూడా చలికి పిల్లలు అందరు బాధ పడుతావుంటే ఎన్టిఆర్ ట్రస్టు తరువున 3 లక్షల దుష్టులు అన్ని హోస్పిల్లులో పంచినాము. మేము పంచుతావుంటే అనేక రకాలుగా మాట్లాడారు, మాట్లాడితే మాట్లాడారు మేము చేయల్పుకున్న దగ్గర చేశాము. It is a token protest as well as the reminding responsibility to the Government. మల్లీ మాట్లాడుతున్నారు ఒకటో తారీఖునుంచి పోతామని చెబుతురున్నారు, సంతోషమే పొండి. అధికారంలో ఉన్న వాళ్ల వెళ్లడం చాలా అవసరం . వాస్తవాలు అన్ని కనీసం తెలుసుకొనే అవకాశం వుంటుంది. మీరు వెళుతున్నారు అంటే అధికారులు అన్నా పని చేస్తారు. ఎన్నికల సంవత్సరం కాబట్టి ఎక్కువ బడ్డిటు పెడతారని, మల్లీ అధికారంలోకి వస్తామని ఉమ్మిజ్ఞారుతున్నారు. కనీసం కేటాయింపులు పెంచుతారని అనుకుంటే, కేటాయింపులు పెంచలేదు. మసిపూర్సి మారేడుకాయ చేసినట్టుగా మనకు పెరిగిన ధరలకు అనుగుణంగా వరల్లు హాల్ట్ అర్దనైజేషన్ చెబుతుంది ఎదుగుతున్న పిల్లవాడికి ఖచ్చితంగా 2600 కాలరీస్ కావాలని చెబుతూపుంటే వెయ్యి కాలరీస్ సరిగా ఇవ్వడం లేదు. మీ నాణ్యత ఈ విధంగా వుంది. కనుక దీనిపైన మేము వారిని కోరాము మీరు ఈసారి పెంచమని చెప్పి అది పెంచలేదు. గిరిజనులకు అనేక విధాల వాగ్గానాలు చేసినారు. ఇదే ముఖ్యమంత్రి, ఆ రోజు అపోజిషన్ లీడరుగా గిరిజనుల దగ్గరకు పోయినారు. అయ్యా లంబాడాలకు తాండాలు ఏర్పాటు చేస్తామని, స్వయంపరిపాలన మీకు ఇస్తామని, మేము అధికారంలోకి రాగానే తాండాలు అన్నిటిని గ్రామ పంచాయితీలగా డిక్షర్ చేస్తామని చెప్పారు. 4 సంవత్సరాలు అయినది, తాండాలు ఎక్కుడికి పోయినాయి, గ్రామ పంచాయితీలు ఎక్కుడికి పోయినాయి. నిన్న ఆక్రూడకు పోతే వాళ్ల అందరు అమరణిరాహార దీక్షకు కూర్చోని ఈ విధంగా ప్రభుత్వం మోసం చేస్తుంది. వాళ్ల ఏమి అడిగారు అంటే డెమాక్సీ లోపల మేము పరిపాలనలో భాగస్వాములము అపుతాము. మా తాండాలో ఏదో ఒక తృప్తి. మా పరిపాలన మేము చేసుకుంటాము. ప్రజాస్వామ్యంలో తృప్తిని కల్గ చేయడానికి ఏర్పాటు చేయమని అందరు కూడా రిక్వెస్టు చేస్తే అతిలేదు, గతిలేదు, మోసపూరితమైన మాటలు మాట్లాడారు. ఓట్లు అయితే వేయించుకున్నారు కానీ ఒక్క విషయంలో వారికి సరైన సాయం చేయడంలేదు. అదే విధంగా గోండ్ల, కోయలు కాని అటని ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి వాళ్ల , అమాయిక ప్రజాసీకానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలు. ఐటిడిఎలను ఎవరైనాపోయి చూస్తున్నారా? రెవ్యూ చేస్తున్నారా? దానికి ఏమైనా నిధులు ఇస్తున్నారా? కేటాయింపులు ఏమైనా చేశారా? ఐటిడిఎలు అన్ని కూడా ఎక్కుడిక్కూడ పడుకున్నాయి. అక్కడ ఏమైనా సరైన పర్యవేక్షణ లేకుండా ఈ నాడు మొత్తం ఐటిడిఎల పరిస్థితి దారుణంగా తయారు అయినది.

CHAIRMAN:- Please sit down. You spoke 2 hours 25 minutes. Please conclude.

శ్రీ టి.ఎవేందర్ గాడ్: ఆ విధంగా దుర్మార్గమైన పరిపాలన చేసిన మీరు, గిరిజన తాండూలకు కాని లంబాడా తాండూలలోగాని గ్రామ పంచాయితీలు చేస్తారా? చేయరా? మీ పాలనీ ఏమిలో చెప్పాలి, చేయవలసిన అవసరం వున్నది. ఖచ్చితంగా చేసి తీరాలి, మా డిమాండ్. ఐటిడైలకు మీరు నిధులు పెంచాలి. అటు కేంద్రం ఇష్టాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎంత బాధ్యతారాహిత్యంగా ఉంది. **He may be an economist.** అక్కడ ఉన్న ప్రథాన మంత్రికి తెలియదు. వారు అంటారు ఘస్సు క్లాస్ 60 శాతం మార్పులు వస్తే తప్పా స్కూలర్సిప్పు మేము ఇష్టాదు, రిఎంబర్సు చేయమని చెప్పి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు నోటీసులు ఇస్తున్నారు. ఇక్కడ ఉన్న ప్రభుత్వం మాట్లాడదు. ఇప్పు టికి 40 శాతం పిల్లలు స్కూలకు పోవడం లేదు. హస్టలుకు రావడం లేదు ఆ పరిస్థితి వున్నది. అందులో గిరిజనులలో ఇంకా దారుణం ఇప్పటికి 75 శాతం నుంచి 80 శాతం గిరిజనులు ఇప్పటికి చదువులేదు, అటువంటి దారుణమైన పరిస్థితిలో వాళ్ల పుంటే 60 శాతం మార్పులు వచ్చిన వాళ్లకు స్కూలర్సిప్పు ఇస్తాము లేని వాళ్లకు గాలికి వదిలివేస్తామంటే ఇది బాధ్యతా రాహిత్యం కాకపోతే ఏమి అవుతుందో చెప్పాలని చెప్పి మీకు తెలియచేస్తున్నాను. **We all give respect to the chair.** అదే విధంగా పెనుకబడిన తరగతుల పరిస్థితి ఎంత దారుణంగా పుందో ఒకసారి ఆలోచన చేయండి. 2005-06 లో 355 కోట్ల రూపాయలు కేటాయేస్తే 298 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. 2006-07లో 391 కోట్ల రూపాయలు కేటాయేస్తే 172 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. అదే విధంగా 2007-08లో 537 కోట్ల రూపాయలు కేటాయేస్తే 188 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. అంటే దీనితో ఏమి అర్దం చేసుకోవాలి. ఘస్సు ఆఫ్ ఆల్ దీనికి సరిపోయిన కేటాయింపులు ఇచ్చినా మీరు సరిగా ఖర్చు పెట్టుకపోవడం ఏదో రకంగా ప్రతిసారి సంక్లేషమానికి ఏదో విధంగా కట్ చేయండి, వరికి వచ్చే సరికి మీరు నిధులు విడుదల చేయకుండా నిలుపుదల చేస్తాపున్నది వాస్తవం కాదో చెప్పవలసిందిగా తెలిచేస్తున్నాను. ఒకవేళ వికారాగులు ఇబ్బందులు వడుతాపుంటే, ఉద్యమాలు చేపడుతాపుంటే వాళ్లకు అనేక రకాలైనా హామీలు ఇవ్వారు. వాళ్లకి పైసుస్తు, మిగిలి సదుపాయాలు కల్గిచేస్తామని చెప్పి ప్రభుత్వం ఇంతవరకు వారికి బడ్డటు కేటాయింపులు చేయకపోవడం వల్ల ఏవిధంగా హామీ నెరవేరుస్తారో ఆ విషయాన్ని ఔసాస్తు మినిష్టర్ చెప్పాలని తెలియచేస్తున్నాను. ఆ రోజు మేము ప్రవేశపెట్టిన డ్యూక్టా గురించి ఇవాళ గొప్పగా చెప్పుకున్నారు. డ్యూక్టా గ్రాపులకు మేము ఏదో చేసినామని చెప్పి. దేశం అంతా పాలిస్తున్నారు కడా మీరు పరిపాలించే రాష్ట్రాలలో ఎందుకు లేవు? ఎంతో నిబిడ్డతతో పేద మహిళలను ఐక్యం చేయాలని వాళ్లను అనేక రకాలుగా ఆదుకోవడానికి ఏర్పాటు చేసిన ఆ గ్రాపులను మీరు ఏవిధంగా ఆదుకుంటున్నారు, ఏదో పావల వడ్డి ఇచ్చి దులిపివేసుకోవడం కాదు. **It is a social revolution in this State.** దానిని మీరు జాగ్రత్తగా అర్దం చేసుకొని దానికి తగ్గట్టుగా వాళ్లకు సహకరించాలని చెప్పి తెలియచేసుకుంటున్నాను. మొత్తం పెద్ద మొనం ఏమంటే మైనారిటీలకు సంబంధించి ఇద్దరు అమ్మాయిలను ముఖ్యమంత్రిగారు వాళ్లను ఆశ్చేరిదిస్తున్నట్లు ఫోలో తీయించుకున్నారు. ఎన్నో లక్షల మంది మైనారిటీ సోదరులకు కేటాయింపులు ఏమి ఇస్తారు? మీరు ప్రచారం చేసుకోడానికి 10 కోట్ల రూపాయలు పెట్టి స్కూడిమో కట్టిపేసుకొని అక్కడికి పిలిపించుకొని ఫోలోలు తీయడానికి ఈ నాడు మైనారిటీన్ పనికి వచ్చేది. తరతరాలుగా మీకు ఓట్లు వేసి గెలిపిస్తున్నారు. వాళ్లకి బడ్డెల్ కేటాయింపులు ఏ మాత్రం ఉన్నాయి, వాళ్లకి మీరు ఏ విధంగా చేసున్నారో మీరు చెప్పాలని చెప్పి తెలియచేస్తున్నాను.

మ.1.10

పెరిగిన బడ్డెటు అయిన కనీసం వారికి ఎందుకు ఇష్టలేకబోతున్నారో ఆ విషయం కూడా చెప్పాలని తెలియచేస్తున్నాను. అదే విధంగా సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్ గురించి పెద్దగా చెప్పుతూ పుంటారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఎవరికి మెజారిటీ వచ్చి పార్లమెంట్ మెంబరులు ఎవరు ఎక్కువ పుంటే కేంద్రములో వారి ప్రభుత్వం

ఏర్పడడానికి అవకాశం పుంది. కనుక ఎంతో శక్తి పంతమైన యం.పి.,లు పున్మందున మీరు కేంద్రము నుంచి ఎక్కువ నిధులు తేవాలి. మరి ఏమి చేసినారండీ? నిన్న సెంటుల్ అసిస్టెంట్లో 90 శాతం సబ్యిడీలో మొత్తం ప్రాజెక్టులు చేపట్టడానికి కేంద్రం కొన్ని ప్రాజెక్టులు ప్రకటేస్తే, ఒక్కగానోక్క ప్రాజెక్టు లేదండి మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుంచి ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులలో మీరు ఈ రోజు మాట్లాడుతున్నారు. మేము కేంద్రములో ఎలగబట్టుతున్నామని చెప్పి ఏ ఒకటి కూడా పూర్తి చేయకపోవడం తీవ్ర అన్యాయం. కాంగ్రెస్ పార్టీ కేంద్రములో అధికారములోకి వస్తే, రాష్ట్రం అన్యాయమునకు గురి అయింది. ప్రతిసారి రాష్ట్రాన్ని అన్యాయమునకు గురి చేస్తుంది. ఈ సారి కూడా తీవ్రమైన అన్యాయమునకు గురి చేస్తున్నారని తెలియజేస్తున్నాను. రెల్చేలు గాని, ప్రతి దగ్గర కూడా అన్యాయానికి గురి చేస్తున్నారు. అర్ అండ బి రోడ్లు పరిస్థితి ఎంతో దారుణంగా పున్సుది. పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థను బలోపేతం చేస్తున్నామని, మేము ఏదో నిర్వ్యరము చేసినట్లు, వీరు ఏదో బలోపేతం చేస్తున్నట్లు మాట్లాడిన మహానుభావులు ఈనాడు పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థలో మొన్న మా వారి నాయకత్వంలో including Congress party కి సంబంధించిన యం.పి.టి.సి.,లు నాయకులు పోతే వారిని తీసుకొని పోయి జైలులో పెడుతున్నారు. నుహితలు అనే గౌరవము లేకుండా పుస్తిలు తెంపుకొని వాళ్ళను జైలులో పెట్టిన దుర్భాగ్యమైన ప్రభుత్వం మీది. వాళ్ళకు ఏవిధంగానూ లోకల్ బాడీస్ గురించి మాట్లాడే వైతిక హక్కులేదు. ఖచ్చితంగా లోకల్ బాడీస్ కు అధికారాలు, నిధులు, విధులు కేటాయిస్తే తప్ప నమస్కలు పరిష్కారము కావు. ఆ విషయాలు కూడా చెప్పాలని కోరుతున్నామని.

(INTERRUPTIONS)

ఈ రోజు unorganised సెక్టారు పున్సుది. చాలా మంది కన్ఫ్రెక్షన్ పెర్కుర్స్, అనార్గానిజేషన్ సెక్టార్స్ వాళ్ళనెవరిని కూడా మీరు పట్టించుకున్న పాపాన పోలేదు. హాబెంగ్ మిద నిన్న చాలా చర్చ జరిగింది. ఇప్పుడు మీరు ఏమో, సమయం లేదని అంటున్నారు. నా దగ్గర చాలా కథ పున్సుది. ఆ హాబెంగ్ ను మీరు మొత్తం మోస పూరితమైన కార్బ్రూక్మంగా మార్పి వేసినారు, దానికి కూడా జవాబు చెప్పాలని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో లక్ష ముప్పుయి వేల మంది గపర్చమెంట్ ఎంప్లాయిస్ రిటైర్ అయినారు. మీరు ఎంత మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు? మేము అప్పుడు ఏమో ఉద్యోగాలు ఇప్పణట్లుగా, మీరు ఊరు ఊరు తీరిగి ప్రచారము చేసుకున్నారు. రెండుస్సర లక్షల మందికి కొత్తగా ఉద్యోగాలు ఇస్తామని చెప్పి ప్రకటన చేశారు, ఎంత మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చారో, పున్న వారిని కూడా ఏ విధంగా తీసివేస్తున్నారో, దానికి కూడా మీరు జవాబు చెప్పాలని, సింగరేణి కాలరీస్ ను గాని పబ్లిక్ అండర్ టేకింగ్స్ లో గాన ఏ విధంగా మీరు మోసము చేస్తున్నారో అవస్థి కూడా చెప్పాలని కోరుతున్నామని.. ఈనాడు స్వర్ధ యుగం గురించి ముఖ్య మంత్రి గారు చెబుతున్నారు. నాది గుప్పల స్వర్ధ యుగమని చెబుతున్నారు. అధ్యక్షా, ఎప్పుడైనా గానీ పరిపాలన చేసే వ్యక్తులకు తప్పనిసరిగా ప్రజల యొక్క పరిస్థితులు, సైనరీక పరిస్థితి, వాళ్ళ యొక్క కల్పర్, వాళ్ళ యొక్క హిస్టరి అన్ని తెలిసి పుండాలి. మరి ఆయనకు తెలిసి మాట్లాడుతున్నారో, తెలియక మాట్లాడుతున్నారో తెలియదు గాని, డా. బాబా సాపోబ్ అంబేద్కర్ చెప్పినటుపంటి యొక్క వాస్తవం the so called Golden Era of the India history అక్కడ దశితులు, అక్కడ పున్నటువంటి అట్టడుగు వర్గాల పేద ప్రజలు పడిన అవస్తలు ఒకసారి చదిని నేర్చుకుంటే కనుక ఖచ్చితముగా ఇదే స్వర్ధ యుగం అంటే మీకు, మీ కుటుంబానికి, మీకు సంబంధించిన వ్యక్తులకు, మీ వర్గానికి ఇది స్వర్ధ యుగంగా పుండపచ్చ గాని పేద ప్రజలకు ఇది స్వర్ధ యుగం కాదు. వారి పాలిట శాపంగా మారింది. ఆ విషయాన్ని మీరు గుర్తుపెట్టుకోవాలని తెలియజేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, చరిత్రకారులు సరిగా గుర్తించకపోవచ్చ. చరిత్రకారులు కొన్ని మాటలు వ్రాయకపోవచ్చను. మహానుభావుడు శ్రీ శ్రీ అనట్లుగా “ ఏ దేశ చరిత్ర చూసినా ఏమున్నది గర్వకారణం నర జాతి చరిత్ర సమస్తం పర పీడన

పరాయణత్వం “ అనే విధంగా ప్రజలు అనేక రకాలుగా ఇబ్బంది పడినట్లుగా తెలుస్తుంది. ఈ చరిత్రను ఎవరు ద్రాసారండి? వాళ్ళ కడుపు కోసమో, వాళ్ళ తిండి కోసమో, **existence** కోసము బాధపడుతున్నటువంటి ఆ జనాల తరువున ఈనాడు మీరు ఏ విధంగా చరిత్ర లేకుండా తెలియని చరిత్ర ఏదో వక్కీకరించే పద్ధతిలో మనకు ఏదో పెద్దగా విషయాలు తెలిసినట్లుగా ఈనాడు వాళ్ళ మాటల్చడుతున్నారు. ఇది స్వర్ణ యుగం కాదు. ఆ విషయాన్ని ఒక సారి మీరు తెలుసుకోవాలి. మీకు వుండ వచ్చు స్వర్ణ యుగం నాకు ఎలాంటి అభ్యంతరము లేదు. మీ మట్టుకు, మీ కుటుంబం మట్టుకు, మీకు సంబంధించినటు వంటి అందరికి మీరు దోచిపెడుతున్నారు. మొన్న ఒక మిత్రుడు చెప్పుతున్నాడు. 500 మంది 100 కోట్ల కంటే ఎక్కువ సంపాదించారు. అదే విధంగా 100 మంది 500 కోట్లు సంపాదించారని. ఈ విధంగా రాష్ట్రాన్ని నిలుపు దోషించి చేసుకుంటూ దానిని మీరు స్వర్ణ యుగంగా మీ మట్టుకు, మీ చుట్టు పున్న వ్యక్తుల స్వర్ణ యుగం మీకు కనబడుతు వుండవచ్చుమో, గాని పేద ప్రజలకు సంబంధించినంత వరకు ఇది స్వర్ణ యుగం కాదు. చావోలాంటి మహానుభావుడిని కోట్ చేయండి. మహో రాజు అతను పేదల కోసం తపించినాడు. రాజ్యంలో సమానత్వం తీసుకొని రావడానికి చావో లాంటి వ్యక్తుల యుగాన్ని స్వర్ణయుగంగా భావిస్తాము. అలాంటి వ్యక్తులు చేసినటువంటి ప్రయత్నాలను మేము కొనియాడుతాము. చరిత్ర సేర్పుకొని మాటల్చడంని సేను చెప్పుదలుచుకున్నాను అధ్యక్ష, ఈనాడు తనకు, తన చుట్టు పున్న వ్యక్తుల కోసమే ఈనాడు పరిపాలన చేయాలిసింది కాదు. ఆ రోజు చాణిక్యుడు ఒక విషయం చెప్పారు. చేప నీళ కోసం తన నోరు తెరచి నోరును మూసినప్పుడ్లు మనకు చాలా అనుమానాలు కలుగుతుంటాయి. ఆ విధంగా పరిపాలన చేసే వ్యక్తులు ఏదో చేస్తున్నారని అనుమానంగా చూస్తుంటారు. దాని గురించి పెద్దగా పట్టించుకోవలసిన అవసరం లేదు. కానీ, ఎప్పుడైతే నీ అవినీతి హద్దు మీరినటువంటి అవినీతి ప్రజా జీవితాన్ని మొత్తం ఎప్పుడైతే నీవు భ్రమ్మ పట్టించి పాలన చేసినావో, ఆ పరిపాలనను ఏ మాత్రము కూడా క్షమించ కూడదని చాణిక్యుడు ఎప్పుడో చెప్పాడు. ఈనాడు మీరు చేస్తున్నటువంటిది ఏమిటి? మొత్తం వ్యవస్థను నాశనం చేస్తున్నావు. నీకు వచ్చిన అధికారముతో, నీకు వచ్చిన సంపాదనతో, డబ్బుతో మొత్తం వ్యవస్థను నాశనం చేస్తున్నావు. అన్ని వ్యవస్థలను నాశం చేస్తున్నావు.

ఛైర్స్ : దేవేందర్ గౌడ్ గారు please sit down.

మ.1.20

కాని ఆ దొంగలు ఏమి చేస్తారంటే, కౌటిల్యాడి ఇంటికి పోయి.....

ఛైర్స్ : పాఠురి రామయ్యగారూ..... మీరు నాన్సఫీషియల్ రిజల్యూషన్ మూవ్ చేయండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్ : ఇదెళ్లా సార్?

ఛైర్స్ : గౌడ్గారూ పీట్ కూర్చోండి.

(శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్ తన చర్చను ముగించేందుకు అవకాశం ఇప్పవలసిందిగా తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన మహిళా శాసనసభ్యరాళ్ళ పోడియం దగ్గరకు వచ్చి అంతరాయం కల్గించసాగారు)

అనధికార తీర్మానాలు

శ్రీ పాటూరు రామయ్య : అధ్యక్షా “ఎస్.సి.లు, ఎస్.టి.లు, బి.సి.లకు, అల్స సంఖ్యాక వర్గాల వారికి జనభాలో వారి వారి నిష్పత్తికి అనుగుణంగా నిధులను కేటాయించేందుకూ ఎస్.సి.లు, ఎస్.టి.ల నిషయంలో చేసిన విధంగా అల్స సంఖ్యాక వర్గాలకు కూడా ఉప ప్రణాళిక రూపొందించేందుకూ, మహిళల, వికలాంగుల ప్రత్యేక సమస్యలను దృష్టిలో వుంచుకుని ప్రస్తుత బడ్జెటులో వారికి కేటాయింపులను పెంచేందుకూ తక్షణ చర్యలను తీసుకోవాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది. ”

శైర్మన్ : మోహన్ ముహ్మ్

(పోడియం దగ్గర ఉన్న గౌ.సభ్యురాళ్ల అంతరాయం కల్గిస్తానే ఉన్నారు)

శ్రీ సున్సం రాజయ్య : “పృత్తులను పరిరక్షించేందుకు, చేతి పృత్తుల వారి సంక్లేషం కోరకు బడ్జెటులో నిధులను పెంచేందుకూ, వారి ఆర్థికాభివృద్ధికి ప్రణాళికలను రూపొందించేందుకూ, చేతి పృత్తుల వారి సమస్యలను అధ్యయనం చేసేందుకు నిష్పణులతో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయుటకూ, ప్రతి కుటుంబానికి గృహాన్ని , 2.5 ఎకరాల మాగాళి భూమి లేదా 5 ఎకరాల మెట్టభూమిని ఇచ్చేందుకూ, పింఘనులు ఇచ్చేందుకూ, పని పెడ్డు, ఉమ్మడి పెడ్డు నిర్మించేందుకూ, పాపలా పట్టీకే ధుణాలను ఇచ్చేందుకూ, పృత్తులపై విధిస్తున్న పస్సను రద్దు చేసేందుకూ, ఉచిత బీమా సౌకర్యం కల్పించేందుకూ, ప్రమాదాలలో మరణించిన వారికి రూ. 2.00 లక్షల ఎక్స్‌గ్రెసియా ఇచ్చేందుకూ, వారిపై జరుగుతున్న సామాజిక దాడులను, అత్యాచారాలను, సాంఘిక బహిపూరణాలను నిరోధించేందుకూ తక్షణ చర్యలను తీసుకోవాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది. ”

శైర్మన్ : మోహన్ ముహ్మ్ డి. కె. అరుణగారూ మాట్లాడండి....

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన సభ్యులు, శ్రీ దేవేందర్ గౌడ్కు అవకాశం ఇష్టవలసిందిగా అంతరాయం కల్గించసాగారు)

(ఈ దశలో సిపిఐ, సిపిఐ(ఎం) పార్టీలకు చెందిన గౌ.సభ్యులు కూడా శ్రీ దేవేందర్ గౌడ్కు అవకాశం ఇష్టవలసిందిగా కోరారు)

శైర్మన్ : దేవేందర్ గౌడ్గారూ రెండు నిమిషాల్లో ముగించండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్ : స్పీకర్ సార్, ఒక వ్యక్తికి అధికారం ఇస్తే ఏమి చేస్తారు అధ్యక్షా? ఆ అధికారాన్ని దుర్మినియోగపరిచే వద్దతిలో వ్యపహరిస్తాడు. నా దగ్గరేమో లిస్టు ఉంది. మీరు టైమ్ లేదంటున్నారు.

ఈ రోజు కూడా దినపత్రికలో వచ్చింది. పులివెందుల నియోజకవర్గానికి సంబంధించి పేపర్లో వచ్చింది. గపర్ముమెంట్ అఫ్ ఇండియా రూ. 1023 కోట్ల అంచనాలతో రైల్వే ట్రాక్ వేస్తుండగా, అందులో 50 శాతం స్టేట్ గపర్ముమెంట్ ఇస్ట్రాని ఒప్పుకుంది. ఎవరైనా రైల్వే ట్రాక్ కోసం ఖర్చు పెట్టారా గతంలో? స్టేట్ గపర్ముమెంట్ తరఫున రూ. 500 కోట్లు ఇస్ట్రామని ఎవరైనా వ్రాసి ఇస్ట్రారా? ఐపిఐ లు అక్కడనే, రింగు రోడ్లలు అక్కడే. మొత్తం అన్ని అక్కడే. మా దగ్గరేమో భాషులు అమ్మాలి, అక్కడేమో పెట్టాలా? .....

శైర్స్ : కూర్చోండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : ఏదేమైనా అధ్యక్షా, వీళ్లు చేస్తున్న పాపాలకు రేపు తప్పకుండా మూల్యం చెల్లించుకుంటారు. విజయదశమి వస్తాది. ఆ రోజున ఆయుధాలు పట్టుకుని పేద ప్రజలందరూ కదిలిన నాడు, ఓటు అనే ఆయుధాన్ని తీసుకుని బయటకెళ్లిన నాడు దుర్యోధనుడు, తన 99 మంది తమ్ముళ్లు ఉన్నావి, వాళ్లందర్నీ నమ్ముకున్నా, ఆ రోజు ఏ విధంగా అయితే దుర్యోధనుడు నీళ్లలో దాక్కున్నాడో ఆ పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది రాజశేఖర్ రెడ్డిగారూ. వీళ్లందరూ మీ వెంట వస్తారని అనుకోవడం పొరపాటు. నువ్వు చేస్తున్న దుర్భాగ్యపు పనులకు నువ్వు ఖచ్చితంగా మూల్యం చెల్లించుకుంటావు. You are the last Mount Baton. లార్డ్ హౌంట్ బాటునీలాగా చిట్టచివరి కాంగ్రెస్ ముఖ్యమంత్రిగా చరిత్రలోకి ఎక్కిపోతారు. నమ్మిన ప్రజలకు చేసిన దోషానికి, నమ్మిన ప్రజాస్థితికాన్ని అడ్డం పెట్టుకుని, ప్రజాస్వామ్య ముసుగులో, ముఖ్యమంత్రి కావాలనే ఏకైక ధ్యయంతో అధికారంలోకి వచ్చి చేస్తున్న లూటీకి తగిన మూల్యం మీరు చెల్లించుకుంటారు. ఆనాడు సహజ కవచ కుండలాలతో ఉన్న కర్రడు దుర్యోధనుడికి సహాయపడలేదు. అదే విధంగా ఆనాడు శకుని నాకు తెలివితేటలు ఉన్నాయి కదా అనుకున్నా, ఆ శకుని కూడా అడ్డం రాలేదు. కాబట్టి ఈనాడు మీకు డప్పు కొడుతున్న ఎమ్.ఎల్.ఎల్.లు ఎవరూ మీకు అడ్డం రారు. ఆ సూరు మంది కౌరవుల్లాగా మీరూ రేపు కనుమరగయిపోతారనే విషయాన్ని మరచిపోద్దు. ఒకవైపోమో 610 జి.ఓ. అమలు చేయరు. తెలంగాణ ప్రజాస్థితికాన్ని మోసం చేస్తారు. ప్రతి దానికి రాజీవ్ గాంధీ పేరు, సోనియా గాంధీ పేరు పెడతారు. అంతర్జాతీయ నిమానాశ్రయానికి ఎస్టీఆర్ పేరు పెట్టమంటే, రాజీవ్ గాంధీ పేరు పెడతారు.....

(మైక్ కట్ చేయబడింది)

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

శైర్స్ : డి.కె. అరుణగారు .....

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : మీకు ధన్యవాదాలూ కూడా చెప్పాద్దా అధ్యక్షా?

శ్రీమతి డి.కె. అరుణ : అధ్యక్షా, 2008-09 ఆర్థిక సంవత్సరానికి సంబంధించి దేశంలోనే అలి పెద్ద బడ్జెట్సు రాష్ట్ర ఆర్థిక మంత్రిగారు సభలో ప్రవేశపెట్టారు. ఒక కోటి, నాలుగు వందల ముపై ఆరు లక్షల ఏళై అయిదు వేల రూ.లతో ప్రతిపాదించిన రాష్ట్ర బడ్జెట్సు మాటల్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు సంతోషిస్తున్నాను.....

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం కొనసాగింపు)

అలాగే, ఈ రాష్ట్రాన్ని దేశంలోనే సంబర్ వన్ రాష్ట్రంగా తీర్పిదిద్దడానికి గౌ.ముఖ్యమంత్రి కృషి చేస్తున్నారు.....

Mr Speaker: The House is adjourned to meet again at 8.30 A.M. on Monday the 25th February, 2008.

(Then the House adjourned at 1.29 P.M. to meet again at 8.30 A.M. on Monday the 25th Feb, 2008)